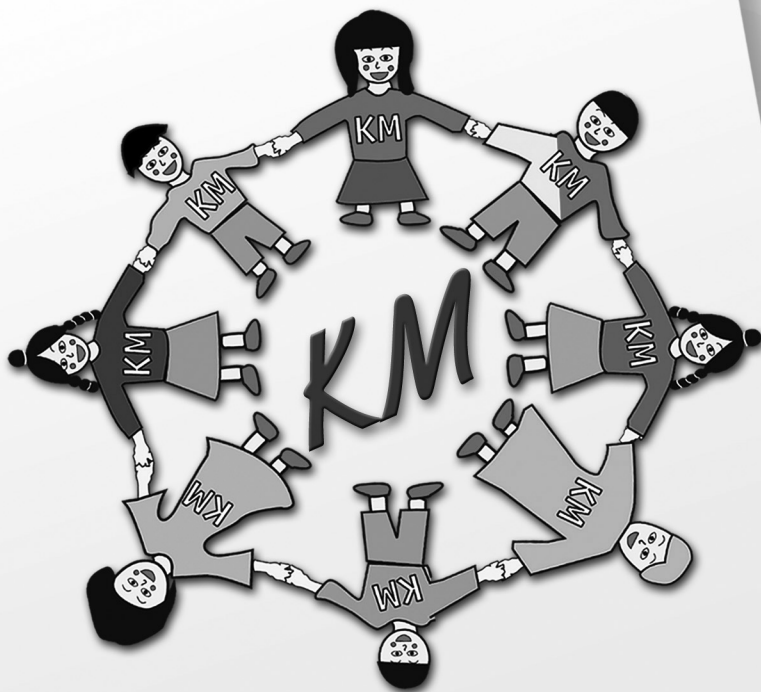

เรียนรู้การจัดการความรู้ในภาคการศึกษา

จาก

มหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้
ระดับภูมิภาคและระดับชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

370.152 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ส 691 ร เรียบเรียงการจัดการความรู้ในภาคการศึกษา จากมทรรรมตลาดนัดการจัดการความรู้
ระดับภูมิภาคและระดับชาติ

กรุงเทพฯ : 2552

246 หน้า

ISBN : 978-974-559-712-9

1. การจัดการความรู้

2. ชื่อเรื่อง

เรียบเรียงการจัดการความรู้ในภาคการศึกษา จากมทรรรมตลาดนัดการจัดการความรู้
ระดับภูมิภาคและระดับชาติ

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 37/2552

ISBN : 978-974-559-712-9

พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2552

จำนวน 1,000 เล่ม

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการวิจัยทางการศึกษา
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0 2668-7123 ต่อ 1211 1212

โทรสาร 0 2243 0085

Website: <http://www.onec.go.th>

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์แคนนา กราฟฟิค

19/322-323 ถนนบางแวก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

โทรศัพท์ 086 314 3651

คำนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) หรือ KM เป็นเครื่องมือบริหารและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติ ใช้เป็นกระบวนการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคลและองค์กร พร้อมนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลที่ดีขึ้นกว่าเดิม ภายใต้หลักการและแนวทางที่ว่า “มุ่งให้เกิดการนำพลังปัญญาขององค์กรมาเพิ่มพลังในการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ความสำเร็จ และความรู้ปฏิบัติ พร้อมรวบรวมและสร้างความรู้ใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนางานให้สำเร็จ เพื่อให้คนเข้าถึงความรู้ รู้จักเลือก ดัดแปลง ปรับปรุง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิม และหรือสร้างความรู้ใหม่ ไปใช้ในการทำงาน อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร”

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม ตระหนักในคุณค่าของ “การจัดการความรู้” จึงดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้ ซึ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้นำหลักการแนวทางการจัดการความรู้มาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ภายใต้การนิเทศติดตาม ให้การศึกษา และชี้แนะการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ขององค์กรจากคณะวิจัย กิจกรรมวิจัยที่สำคัญมี 2 กิจกรรมคือ การจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา และการจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ ครั้งที่ 1 “นวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาด้วยการจัดการความรู้” เพื่อให้เป็นเวทีนำเสนอ เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้รูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้ที่หลากหลายขององค์กรกลุ่มเป้าหมายการวิจัย

และกลุ่มอื่น เพื่อให้เกิดการประยุกต์นำแนวคิด หลักการจัดการความรู้ไปใช้
อย่างแพร่หลาย และเหมาะสมกับบริบทขององค์กร

สำนักงานฯ ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมข้างต้นบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
จึงขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้เกียรติเป็นองค์ปาฐก และวิทยากร
นำเสนอทั้งในห้องประชุมรวม ห้องประชุมย่อย การจัดนิทรรศการ และเวทีเสวนา
อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขอขอบคุณทุกองค์กรเป้าหมายการวิจัย
ที่เต็มใจและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วง
ไปได้ด้วยดี ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้สรุปผลการเรียนรู้การจัดการความรู้จากการ
จัดกิจกรรมดังกล่าว โดยสะท้อนให้เห็นถึง แนวคิด แนวทาง และแนวปฏิบัติ
ของการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติในองค์กรการศึกษา ซึ่งเชื่อมั่นว่าจะเป็น
องค์ความรู้และประสบการณ์การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษา
ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ที่นักวิชาการ ผู้สนใจ และองค์กรทางการ
ศึกษาชั้นพื้นฐานสามารถศึกษาค้นคว้า และนำไปใช้ได้ ทั้งยังเป็นประโยชน์
ในการจัดทำข้อเสนอแนวทางส่งเสริมการใช้การจัดการความรู้เพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาต่อไป

(รองศาสตราจารย์รองทอง จันทรางศุ)

เลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุป

นโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ และการดำเนินงาน ปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 มีเป้าหมายสำคัญ คือ เร่งรัดผลักดันการกระจายอำนาจ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาและการมีส่วนร่วม การผลิต และพัฒนาครู และการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ แนวคิดและทิศทางการปฏิรูป ระบบราชการต้องการขับเคลื่อนองค์กรภาครัฐดำเนินการจัดการความรู้เพื่อให้ เอื้อต่อการใช้ความรู้ในการทำงานตามขอบเขตความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ โดยมุ่งพัฒนาความรู้ในส่วนราชการ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ ให้เกิดลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องยั่งยืน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งความรู้ และเกิดการขับเคลื่อนปฏิรูปการเรียนรู้ในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ของชาติ มาตรฐานที่ 3 ข้อ 3.3 การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับและทุกมิติของสังคม ทำให้เกิดการขับเคลื่อนนำการจัดการความรู้มาใช้เป็นเครื่องมือ พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาทุกระดับ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรการศึกษาสามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ และภารกิจงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารจัดการให้บรรลุตามเป้าหมายสูงสุดขององค์กร ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ด้วยเหตุผลข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม ดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพของ องค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้ โดยมีแนวคิดที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่กำกับ ดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเหล่านั้น ได้นำหลักการและแนวทางการจัดการความรู้ (KM: knowledge management) มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ขององค์กร ทั้งนี้ ความสำคัญของการจัดการความรู้ ใช้เป็นเครื่องมือการบริหาร และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติ ผ่านการเรียนรู้โดยผู้ปฏิบัติงานขององค์กร นำเข้ามาใช้ในองค์กร เพื่อสร้างองค์กรให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพสูงขึ้นในการทำงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และต่อเนื่องยั่งยืน จัดเป็นวิธีการทำงานและจัดการองค์กรที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่สำคัญ อย่างน้อย 3 ประการไปพร้อมกัน คือ บรรลุเป้าหมายพัฒนางาน พัฒนาคณะ และพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานโครงการวิจัย เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในการสนับสนุน ส่งเสริม และหรือจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับผู้เรียน พร้อมทั้งให้เป็นต้นแบบเพื่อแพร่ขยายการจัดการความรู้ไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น และให้ได้ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ใช้การจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร

การดำเนินงานมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติตามมิติโครงสร้างและแผนพัฒนาองค์กร ให้สอดคล้องกับบริบทและบูรณาการกับภาระงานหรือสอดแทรกเป็นกระบวนการทำงานเข้าไปในงานประจำเพื่อไปสู่เป้าหมายของการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานและองค์กร ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับงานในหน้าที่ขององค์กร มิใช่งานที่ออกขึ้นมาใหม่ และใช้การจัดการความรู้เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันขององค์กร แบบรวมพลังทั้งองค์กร โดยผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ดำเนินการร่วมกันกำหนดทิศทางและเป้าหมายของงาน เพื่อสร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดีขึ้นกว่าเดิม ภายใต้หลักการและแนวทางที่ว่า

มุ่งให้เกิดการนำพลังปัญญาขององค์กรมาเพิ่มพลังในการเรียนรู้ ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ความรู้ ความสามารถและความสำเร็จ บนฐานความรู้ปฏิบัติ ประสบการณ์ตรงและการปฏิบัติจริงของบุคคลพร้อมบันทึก รวบรวม และสร้างความรู้ใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนางานให้สำเร็จ ให้คนเข้าถึงความรู้ รู้จักเลือกใช้ ดัดแปลง ปรับปรุง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิม และหรือ สร้างความรู้ใหม่ ที่นำไปใช้ในการทำงานให้สำเร็จ **อันจะนำไปสู่การพัฒนาคนในองค์กรเป็นบุคคลใฝ่เรียนรู้ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลขององค์กรที่จัดและที่สนับสนุนการจัดการศึกษา** โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพให้กับผู้เรียน หรือปฏิรูปการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ สร้าง “สุขภาวะ” ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ภายใต้อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐานของการพัฒนาและการแข่งขันในปัจจุบัน

การวิจัยมีระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี 6 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม 2549 ถึง มิถุนายน 2551 โดยมีองค์กรเป้าหมายวิจัยคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ยึดตามจำนวนเขตตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ และครอบคลุม 4 ภูมิภาค ได้กลุ่มเป้าหมายวิจัยคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 17 เขต และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 78 แห่ง จากนั้น กลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวทาง และเครื่องมือของการจัดการความรู้ และดำเนินการพัฒนาตนเองโดยใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร แบบรวมพลังทั้งองค์กร และสร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนฐานประสบการณ์ตรงและการปฏิบัติจริง ตัวอย่างของเครื่องมือ เช่น เรื่องเล่าของความสำเร็จ การวิเคราะห์สังเคราะห์ ชุมความรู้ การตรวจประเมินความรู้ การถอดบทเรียนความสำเร็จ แบบปฏิบัติที่ดี การสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ออกจากงาน เพื่อนช่วยเพื่อน การทบทวนหลังปฏิบัติการ เป็นต้น เลือกลงมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิด

การสร้างมวลความรู้และกระบวนการเรียนรู้ทั้งองค์กร พร้อมบันทึกความรู้จัดทำคลังความรู้เรื่องต่างๆ ตามบริบทขององค์กรที่นำการจัดการความรู้ไปใช้ และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทั้งนี้ ดำเนินการภายใต้การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ให้การปรึกษา และชี้แนะจากคณะวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้ขององค์กร ทำಯสุด เกิดรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรที่ดีที่สุด (best practice) ที่สามารถขยายผลไปสู่องค์กรการศึกษาอื่นได้ เช่น รูปแบบการนำการจัดการความรู้ไปใช้พัฒนางานด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลผู้เรียน การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาคุณภาพการบริการและวิชาการ เป็นต้น

สำหรับการแพร่ขยายผลการจัดการความรู้สู่องค์กรการศึกษาอื่น ใช้รูปแบบการจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ ใน 4 ภูมิภาค และจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นเวทีนำเสนอ เผยแพร่ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประยุกต์ใช้หลักการ แนวคิด และเครื่องมือการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ตลอดจนเพื่อให้เกิดชุมชนนักปฏิบัติ การจัดการความรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการจัดการความรู้ในองค์กรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการจัดงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ ใน 4 ภูมิภาค และตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ ผู้เข้าร่วมงานได้ประเมินการเรียนรู้ “การจัดการความรู้” จากการเข้าร่วมงานตลาดนัดการจัดการความรู้ โดยสรุปสาระสำคัญมีดังนี้

1. หลักการและแนวการจัดการความรู้ยึดหลัก (ก) ความรู้และประสบการณ์ที่บุคลากรในองค์กรมีอยู่ (ข) ความเชื่อว่าการปฏิบัติงานมานานนำไปสู่การเกิดทักษะและความรู้ฝังลึกในองค์กร (ค) การตัดสินใจและการวัดคุณค่าของงาน พิจารณาจากประสบการณ์ที่สะสมมายาวนาน และความรู้

ของบุคลากรในองค์กร (ง) กระบวนการทำงานที่ให้ความสำคัญกับพลังปัญญา และคุณค่าของทุกคนในองค์กร (จ) ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากกว่าการระดมสมอง และ (ฉ) ความเชี่ยวชาญจากภายนอกองค์กรก็มีความสำคัญ

2. **เรียนรู้ความสัมพันธ์ของการวิจัยและการจัดการความรู้ การวิจัย** คือ การค้นคว้าหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แล้วเปลี่ยนข้อมูลหรือข้อเท็จจริงให้เป็นความรู้ โดยกระบวนการวิเคราะห์และแปลผล เป็นกระบวนการสร้างความรู้ โดยจัดการข้อมูล เปลี่ยนข้อมูลให้เป็นความรู้ ส่วน**การจัดการความรู้** คือ กระบวนการเสาะแสวงหาความรู้ (capture/creation) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (share) และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (use) การจัดการความรู้มีจุดเน้นที่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรับปรุง ต่อยอด และใช้ประโยชน์จากความรู้ เพื่อทำให้เกิดนวัตกรรม ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ๆ มาใช้ในภาคปฏิบัติ กล่าวได้ว่า “การวิจัยเป็นกระบวนการจัดการข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้ ในขณะที่การจัดการความรู้เป็นกระบวนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์”

3. **เรียนรู้หลักการ แนวคิด และกระบวนการจัดการความรู้** ว่าการจัดการความรู้ (KM) ครอบคลุม (ก) การจัดการให้เกิดการเรียนรู้ (ข) การจัดการให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (3) การจัดการให้เกิดชุมชนแห่งความรู้ และ (4) การจัดการให้เกิดการใช้ความรู้ ซึ่งการจัดการทั้งหมดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ คือการพัฒนาคน พัฒนางาน พัฒนาองค์กร และการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

4. การจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ในแต่ละภาคมีความแตกต่างในรายละเอียด ทั้งทางด้านขอบเขต เทคนิค และวิธีการนำเสนอ แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ในแต่ละภาค

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จุดเด่นอยู่ที่วิธีการนำเสนอ ทั้งวิทยากร และผู้นำเสนอโครงการที่นำกระบวนการจัดการความรู้ไปใช้ ใช้เทคนิคกระบวนการคิดรวบยอด ผ่านกลวิธีการใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจและจดจำ

ขณะเดียวกันรวบรวมเอาแนวคิด กระบวนการ แนวทางปฏิบัติเข้าไปในแต่ละ
 ส่วนหรือวลีที่ใช้ ได้อย่างเหมาะสม กระชับ ได้ความหมาย และมองเห็น
 ภาพแนวทางปฏิบัติ เช่น

• **ร่วมตัว ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ** (กลวิธีในการขับเคลื่อนการจัดการ
 ความรู้)

• **ได้ใจ ได้ประโยชน์ ได้โอกาส ไม่พลาดเป้าหมาย** (หลักการใน
 การดำเนินการ)

• **ตระหนักรู้ว่าแหล่งความรู้มีอยู่ทุกหนทุกแห่งทุกคนมีความรู้อยู่กับตัว**
 สามารถ**เติมเต็ม**ได้โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ **เติมต่อ**ได้โดยการเลือกใช้จัดแปลง
 แล้วนำไปปฏิบัติจริง ทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้ด้วยการเรียนรู้ ซึ่งก่อให้เกิด
 เกิดแรงกระตุ้นที่มีพลังต่อการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และสติปัญญา
ทุมปัญญาเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ภาคเหนือ วิธีการให้ความรู้ใช้เทคนิคการอุปมาอุปมัย ที่ทำให้ผู้เข้า
 ร่วมงานซึมซับความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว เช่น

• **องค์กรเปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิต** ที่มีสมอง มีความคิดเห็นของตน
 ซึ่งต้องมีการเรียนรู้ เช่นเดียวกับบุคลากรในองค์กร

• **การจัดการความรู้ (KM) เปรียบเสมือนน้ำ** ไม่มีรูปแบบตายตัว
 สามารถปรับ และเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และบริบท

• **ความรู้เปรียบเหมือนต้นทุน** ที่ต้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และ
 ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดเน้นการใช้กระบวนการจัดการความรู้ (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้) เป็นเครื่องมือช่วยบุคลากรและองค์กรให้**มองสภาพ**
แวดล้อมภายนอกอย่างรอบด้าน ระแวงระวัง และเรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลง
 ปรับตัว ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อทำให้องค์กรก้าวหน้ายิ่งขึ้น
 อย่างไม่หยุดยั้ง ได้เรียนรู้ว่า **ความรู้คือต้นทุน การจัดการความรู้ (KM) คือ**
การบริหารจัดการ และความสุข ความสำเร็จ คือผลกำไร

ภาคกลาง จุดเด่นคือ **กระบวนการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสร้างฐานความรู้เพื่อสังคม เพื่อเป็นสังคมฐานความรู้** ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ภาคประชาชน นำกระบวนการจัดการความรู้เข้าไปใช้ในชุมชน เน้นการให้ คุณค่าความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีอยู่มากมาย และใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยการจักระบบและยกระดับความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน และนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ประโยชน์หรือแก้ปัญหาในชุมชน รวมทั้ง**การทำให้ชุมชนเป็นเสมือนห้องเรียนเคลื่อนที่สำหรับเด็ก** เพื่อเด็กจะได้ฝึกปฏิบัติจริง จากสถานการณ์จริง และได้เรียนรู้จากผู้ปฏิบัติจริง ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และเห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนจึงมิใช่เป็นเพียงแหล่งวิทยากรท้องถิ่นหรือแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำไปบูรณาการเข้ากับสาระการเรียนรู้ในสถานศึกษาเท่านั้น

ภาคใต้ แก่นความรู้หลักอยู่ที่กระบวนการเคลื่อนตัวจาก**ความรู้ฝังลึกสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ การใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) เพื่อเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส** รวมทั้งการขับเคลื่อนการจัดการความรู้ให้ครบวงจร เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

โดยรวมแล้ว สาระความรู้หลักที่ผู้เข้าร่วมงานทั้ง 4 ภาคได้เรียนรู้ คือ **การจัดการความรู้ หรือ KM คือ การค้นหา ถ่ายทอด แลกเปลี่ยน และ การใช้ (ประโยชน์) จากความรู้** เพื่อการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

5. ผู้เข้าร่วมงานรู้ลึก **ยินดี** ที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมเพื่อรับรู้ รับฟัง และรับชมเกี่ยวกับแนวคิดและกระบวนการจัดการความรู้ (ซึ่งไม่เคยรู้มาก่อนหรือรู้บ้างเล็กน้อย) โดยที่ความรู้ที่ได้สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ ที่สำคัญ คือ **ทำได้ ไม่ยากเลย** ทั้งนี้ รายละเอียดเนื้อหาการเรียนรู้ “การจัดการความรู้” จากการเข้าร่วมงานที่น่าสนใจในแต่ละภาค สามารถศึกษาได้ในแต่ละบท

6. การนำการจัดการความรู้เข้าไปใช้ในองค์กร ช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานขององค์กร จากเดิมทำงานแบบต่างคนต่างทำการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้มีน้อย ขาดการนำต้นทุนทางปัญญาของ

องค์กรมาต่อยอดการทำงาน และถอดบทเรียนความสำเร็จ เวลาทำงานเรื่องอะไรต้องเริ่มใหม่ทุกครั้ง ปรับเปลี่ยนเป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วม เกิดวิธีการทำงานที่ดี เกิดการประสานใจ ร่วมมือรวมพลัง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปัน และนำความรู้ประสบการณ์ความสำเร็จของบุคคล กลุ่มบุคคลในองค์กรที่ถือว่าเป็นสินทรัพย์มีค่าแต่ถูกละเลยมาก่อน มาจัดการร่วมกับความรู้จากภายนอกองค์กร สร้างความรู้ ถ่ายทอดความรู้ และปรับใช้ในการพัฒนางานให้สำเร็จ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของบุคคลและองค์กร โดยเฉพาะครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่เกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน เกิดความกระตือรือร้นในการถ่ายโอนความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติจัดการความรู้ที่รวมตัวกันเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของงานตามเป้าหมาย เช่น พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพวิชาการและการให้บริการ เป็นต้น ตลอดจนการที่บุคคลในองค์กรได้ใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ อาทิ ถอดบทเรียนความสำเร็จ แบบปฏิบัติที่ดี เรื่องเล่าของความสำเร็จ การสกัดขุมความรู้ แก่นความรู้ การสัมภาษณ์ผู้รู้ เพื่อนช่วยเพื่อน การทบทวนหลังปฏิบัติการ การจดบันทึกความรู้ ฯลฯ ช่วยให้บุคคลในองค์กรได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ พัฒนาทักษะพื้นฐาน “สุ จิ ปุ ลิ” และพัฒนาคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุป	ค
สารบัญ	(1)
บทที่ 1 ความเป็นมาของการจัดการความรู้ในภาคการศึกษา	1
• เกริ่นนำความเป็นมาของการดำเนินงานจัดการ ความรู้ในองค์กรทางการศึกษา	2
• กรอบแนวคิดการดำเนินงาน	4
• กลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา และผลการดำเนินงาน	6
บทที่ 2 การวิจัย กับ การจัดการความรู้	27
• คำจำกัดความ	28
• ประเภทของความรู้	29
• แนวทางการเคลื่อนไหวถ่ายทอดความรู้	30
• การวิจัยและการจัดการความรู้	31
• การวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	33
บทที่ 3 การเรียนรู้จากมทรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค	46
• ภาพรวมการเรียนรู้จากมทรรมตลาดนัดการจัดการ ความรู้ 4 ภูมิภาค	47
- ส่วนที่หนึ่ง: การเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับ จากการจัดมทรรมตลาดนัดการจัดการความรู้	48
1. ประเด็นการเรียนรู้ที่เหมือนกัน	48
2. ประเด็นการเรียนรู้ที่ต่างกัน	49
3. สรุปภาพรวมของการเรียนรู้	51

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- ส่วนที่สอง: ปฏิบัติการของผู้เข้าร่วมประชุมต่อมทกรม ตลาดนัดการจัดการความรู้	52
- ส่วนที่สาม: ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 4 ภูมิภาค	55
1. ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ	55
2. ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ	56
• การเรียนรู้จากมทกรมตลาดนัดการจัดการความรู้ แต่ละภูมิภาค	56
- การเรียนรู้จากมทกรมตลาดนัดการจัดการความรู้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	57
1. การเรียนรู้ที่ได้จากปาฐกถาพิเศษและการเสวนา	57
1.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ (KM)	57
1.2 ความเข้าใจกระบวนการจัดการความรู้ (KM)	59
1.3 สรุปสิ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้จากปาฐกถา พิเศษและการเสวนา	62
2. ความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มย่อย	63
2.1 เรื่องที่มีความรู้ความเข้าใจชัดเจนขึ้น	64
2.2 การเข้ากลุ่มย่อยช่วยแก้ไขความเข้าใจผิด	68
2.3 สรุปความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มย่อย	70
3. ความรู้ที่ได้จากนิทรรศการ	71
3.1 ความรู้ ความเข้าใจ และกระบวนการ KM	71
3.2 แนวคิดการนำไปใช้ต่อ	73
3.3 ลำดับความน่าสนใจของนิทรรศการ	73
3.4 สรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการชมนิทรรศการ	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ปฏิกริยาต่อมทรมตลาตนั้ดการจั้ดการควำมรู้	75
4.1 ความคาคดหวั้ง	75
4.2 ความสมหวั้ง	77
4.3 ลั้่งที่เรียั้ญเพื่อหำไปใช้ในการทำงาน	80
5. ช้อเสนอแนะ	82
5.1 ช้อเสนอแนะด้ำนนั้ชการ	82
5.2 ช้อเสนอแนะด้ำนการบรหิรจั้ดการ	83
- การเรียั้ญจั้กมทรมตลาตนั้ดการจั้ดการควำมรู้ภาคเหนือ	85
1. การเรียั้ญที่ด้้จกปาฐกถาพิเศษและการเสวนา	85
1.1 ความรู้เกียั้วกับการจั้ดการควำมรู้ (KM)	85
1.2 ความเข้ใจระบบการจั้ดการควำมรู้ (KM)	86
1.3 สรุปลั้่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียั้ญ	88
จกปาฐกถาพิเศษและการเสวนา	
2. ความรู้ที่ด้้จกการเข้ากลุ่มย่อย	88
2.1 เรียั้งที่ทำให้เกิดความชัดเจนขั้้น	88
2.2 สรุปลั้่งที่ด้้จกการเข้ากลุ่มย่อย	90
3. ความรู้ที่ด้้จกนั้ทรศการ	91
3.1 ความรู้ ความเข้ใจใน KM	91
3.2 KM จกการจั้ดนั้ทรศการ	92
3.3 ลำดับความน่าสนั้ใจของนั้ทรศการ	92
3.4 สรุปลั้่งการเรียั้ญที่ด้้จกการชมนั้ทรศการ	93

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ปฏิกริยาต่อมทรมตลาดนัดการจัดการจัดการความรู้	93
4.1 ความคาดหวัง	93
4.2 ความสมหวัง	95
4.3 สิ่งที่เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการทำงาน	98
5. ข้อเสนอแนะ	100
5.1 ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ	100
5.2 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ	102
- การเรียนรู้จากมทรมตลาดนัดการจัดการจัดการความรู้ภาคกลาง	104
1. การเรียนรู้ที่ได้จากปาฐกถาพิเศษและการเสวนา	104
1.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ (KM)	104
1.2 ความเข้าใจกระบวนการจัดการความรู้ (KM)	106
1.3 สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากปาฐกถาพิเศษและการเสวนา	107
2. ความรู้จากการเข้ากลุ่มย่อย	108
2.1 เรื่องที่มีความรู้ความเข้าใจชัดเจนขึ้น	108
2.2 ช่วยแก้ไขความเข้าใจผิด	111
2.3 สรุปความรู้ที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มย่อย	112
3. ความรู้ที่ได้จากนิทรรศการ	113
3.1 ในแง่เนื้อหา	113
3.2 ในแง่ของวิธีการจัดนิทรรศการ	114
3.3 ลำดับความน่าสนใจของนิทรรศการ	116
3.4 สรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการชมนิทรรศการ	116

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ปฏิกริยาต่อมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้	116
4.1 ความคาดหวัง	116
4.2 ความสมหวัง	118
4.3 สิ่งที่เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการทำงาน	121
5. ข้อเสนอแนะ	122
5.1 ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ	122
5.2 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ	122
- การเรียนรู้จากมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ภาคใต้	124
1. การเรียนรู้ที่ได้จากปาฐกถาพิเศษและการเสวนา	124
1.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ (KM)	124
1.2 ความเข้าใจกระบวนการจัดการความรู้ (KM)	125
1.3 สรุปสิ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้จากปาฐกถาพิเศษ และการเสวนา	126
2. ความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มย่อย	127
2.1 ความรู้ความเข้าใจ KM ที่ชัดเจนขึ้น	127
2.2 การเข้ากลุ่มย่อยช่วยแก้ไขความเข้าใจผิด	129
2.3 สรุปความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มย่อย	129
3. ความรู้ที่ได้จากนิทรรศการ	130
3.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ KM	130
3.2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ KM	131
3.3 ลำดับความน่าสนใจของนิทรรศการ	132
3.4 สรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการชมนิทรรศการ	133

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ปฏิกริยาต่อมทรมตลาดนัดการจัดการความรู้	133
4.1 ความคาดหวัง	133
4.2 ความสมหวัง	135
4.3 สิ่งที่เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการทำงาน	138
5. ข้อเสนอแนะ	139
5.1 ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ	139
5.2 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ	140
- การให้นำหนักของประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับ KM	142
บทที่ 4 การเรียนรู้จากตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ	145
ส่วนที่หนึ่ง: การเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับจาก	147
การจัดมทรมตลาดนัดการจัดการความรู้	
1. เรียนรู้หลักการ แนวคิด และกระบวนการจัดการความรู้	147
2. เรียนรู้การนำการจัดการความรู้ไปสู่การปฏิบัติ	148
3. เรียนรู้ KM จากโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	150
การเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วย	
การจัดการความรู้	
4. เรียนรู้ KM จากนิทรรศการ	154
5. เรียนรู้ KM จากกรเข้ากลุ่มย่อย	160
6. เรียนรู้ KM จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องเล่าเร้าพลัง	162

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่สอง: ปฏิบัติการของผู้เข้าร่วมประชุมต่อตลาดนัด การจัดการความรู้	164
1. ความคาดหวังและความสมหวัง	164
2. สิ่งที่เรียนรู้จากตลาดนัดการจัดการความรู้เพื่อนำไปใช้	167
ส่วนที่สาม: ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุม	169
1. ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ	169
2. ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ	170
ภาคผนวก	172
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามที่มีลักษณะโครงสร้าง หรือแบบประเมินผล (การเรียนรู้ (Learning Log))	173
ภาคผนวก ข. กำหนดการมหกรรมตลาดนัดการจัดการ ความรู้ 4 ภูมิภาค เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา ประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา	177
ภาคผนวก ค. กำหนดการตลาดนัดการจัดการความรู้ ระดับชาติ ครั้งที่ 1 (Knowledge Management Fair 1 st) “นวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษา ด้วยการจัดการความรู้”	215

บทที่ 1

ความเป็นมาของการจัดการความรู้ ในภาคการศึกษา

บทที่ 1

ความเป็นมาของการจัดการความรู้ในภาคการศึกษา

เกริ่นนำความเป็นมาของการดำเนินงานจัดการความรู้ในองค์กรทางการศึกษา

จากนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ และการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับปรับปรุง พ.ศ.2545 มีเป้าหมายสำคัญๆ คือ 1) การเร่งรัดผลักดันการกระจายอำนาจ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาและการมีส่วนร่วม 2) การผลิตและพัฒนาครู และ 3) การพัฒนาผู้เรียน นอกเหนือจากนี้ แนวคิดและทิศทางของการปฏิรูประบบราชการที่ต้องการขับเคลื่อนให้องค์กรภาครัฐดำเนินการจัดการความรู้เพื่อให้เอื้อต่อการใช้ความรู้ในการทำงานตามขอบเขตความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ โดยมุ่งพัฒนาความรู้ในส่วนราชการและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ ให้เกิดลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งความรู้ และเกิดการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ในสังคมซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 3 เรื่อง แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ ข้อ 3.3 การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกกระดับและทุกมิติของสังคม จึงทำให้เกิดการขับเคลื่อนการนำการจัดการความรู้มาใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาทุกระดับ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรทางการศึกษาสามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารจัดการให้บรรลุตามเป้าหมายสูงสุดขององค์กร ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ด้วยเหตุผลข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม ดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพ

ขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้ โดยมีแนวคิดที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่กำกับ ดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเหล่านั้น ได้นำหลักการและแนวทางการจัดการความรู้ (KM: knowledge management) มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ องค์กร ทั้งนี้ความสำคัญของการจัดการความรู้ ใช้เป็นเครื่องมือการบริหารและ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติ **ผ่านการเรียนรู้ขององค์กร** มีการนำเข้ามา ใช้ในองค์กร เพื่อสร้างองค์กรให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพสูงขึ้นในการ ทำงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและต่อเนื่องยั่งยืน จัดเป็นวิธีการทำงานและจัดการองค์กรที่เน้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ไปพร้อมกัน คือ บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน พัฒนาคน และพัฒนาองค์กร ไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการ จัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในการสนับสนุนส่งเสริมและหรือจัดการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพให้กับผู้เรียน พร้อมทั้งให้เป็นต้นแบบเพื่อแพร่ขยายการจัดการ ความรู้ไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น และให้ได้ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ใช้การจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ขององค์กร

การดำเนินงานมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร คือ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือ บริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติตามมิติโครงสร้างและ แผนพัฒนาองค์กร ให้สอดคล้องกับบริบทและบูรณาการกับภาระงาน หรือ สอดแทรกเป็นกระบวนการทำงานเข้าไปในงานประจำเพื่อไปสู่เป้าหมายของ การทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานและองค์กร ซึ่งเป็นเรื่อง

เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ ให้เกิดการสร้างมวลความรู้และกระบวนการเรียนรู้ทั้งองค์กร เพื่อนำไปสู่การใช้ความรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งจะเกิดรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรที่ดีที่สุด (best practice) ที่สามารถขยายผลไปสู่องค์กรการศึกษาอื่นได้

กรอบแนวคิดการดำเนินงานใช้การคิดเชิงระบบ ประกอบด้วย

ปัจจัยนำเข้า เริ่มจากการประชุมปฏิบัติการที่มวิจัยและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักทุกกลุ่ม เพื่อปรับกระบวนการทัศน์และเตรียมความรู้พื้นฐานในด้านการจัดการความรู้ในองค์กร พร้อมทั้งทำความเข้าใจขั้นตอนต่างๆ ของการจัดการความรู้

ปัจจัยกระบวนการ คือองค์กรเป้าหมายการวิจัยจะได้เข้าสู่กระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนย่อย คือ

ขั้นแรก เริ่มจากการประเมินโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วยกิจกรรม 2 กิจกรรม ได้แก่ การวิเคราะห์ทุนเดิมขององค์กร และการเชื่อมโยงการจัดการความรู้เข้ากับยุทธศาสตร์ขององค์กร ซึ่งเป็นขั้นตอนของการศึกษาความเป็นไปได้ของการเข้าร่วมโครงการขององค์กรเป้าหมายการวิจัย

ขั้นที่สอง การพัฒนาการจัดการความรู้หลังจากที่ได้ทราบสภาพทุนเดิมขององค์กรแล้ว แต่ละองค์กรจะได้ดำเนินการในกิจกรรมพื้นฐาน 3 กิจกรรม ได้แก่ การจัดตั้งทีมจัดการความรู้ขององค์กร การวิเคราะห์และตรวจติดตามความรู้ที่มีอยู่ทั้งในและนอกองค์กรเพื่อหาสินทรัพย์ความรู้ขององค์กร แล้วจึงพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับบริบทขององค์กร

ขั้นที่สาม การกระจายสู่การปฏิบัติและการประเมิน ในขั้นนี้แต่ละองค์กรจะมีรูปแบบการจัดการความรู้ที่เป็นต้นแบบไว้แล้ว และจะต้องทำกิจกรรมพื้นฐาน 2 กิจกรรม ได้แก่ การทดลองรูปแบบที่พัฒนาขึ้น พร้อมทั้งประเมินการทดลองรูปแบบเพื่อปรับปรุง

ขั้นที่สี่ คือ การแพร่ขยาย เป็นการแพร่ขยายภายในองค์กรเป้าหมายการวิจัย และแพร่ขยายสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็น

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย โดยการแพร่ขยายนั้นนอกจากต้องการในเชิงปริมาณแล้ว ยังต้องการศึกษาวิธีการแพร่ขยายการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอีกด้วย

ขั้นตอนที่กล่าวทั้งสิ้น เป็นการวิจัยและพัฒนาที่เกิดขึ้นในองค์กร เป้าหมายการวิจัย ขณะเดียวกันที่มิวิจัยทำหน้าที่เสมือนทีมที่ปรึกษาการวิจัย และพัฒนา พร้อมเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จ และข้อมูลที่จะนำมาสู่การพัฒนา นโยบายและยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ปัจจัยผลผลิต ประกอบด้วย

ประการแรก มีระบบการจัดการความรู้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัย

ประการที่สอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาเป้าหมายการวิจัยมีการจัดการความรู้ขององค์กร และเป็นต้นแบบที่แพร่ขยายไปสู่องค์กรทางการศึกษาอื่น

ประการที่สาม มีนโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการจัดการความรู้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา และผลการดำเนินงาน

ตามที่กล่าวข้างต้น การดำเนินงานโครงการเน้นการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยยึดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการเป็นฐานการพัฒนา และดำเนินการพัฒนาทั้งองค์กร ใช้กระบวนการจัดการความรู้ขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ให้เกิดการสร้างมวลความรู้และกระบวนการเรียนรู้ทั้งองค์กร และนำไปสู่การใช้ความรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และจะเกิดรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรที่ดีที่สุด (best practice) ขององค์กรที่สามารถขยายผลไปสู่องค์กรทางการศึกษาอื่นได้ โดยมีระยะเวลา

ดำเนินการ 2 ปี 6 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม 2549 ถึง มิถุนายน 2551
 ทั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ และมีผลการดำเนินงานดังนี้

1. ระยะที่ 1 (มกราคม - มีนาคม 2549) คือ ศึกษาความพร้อม ศักยภาพ และความเป็นไปได้ในการเข้าร่วมโครงการขององค์กรการศึกษาเป้าหมายการวิจัย โดยได้จัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการวิจัย กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลุ่มเป้าหมายการวิจัย ตามเขตตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ 12 เขต และกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์เบื้องต้นดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ความเป็นนักวิชาการ ของผู้บริหาร 3) คุณภาพทีมงาน และ 4) สัมครใจเข้าร่วมโครงการ พร้อมทั้งลง ปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อศึกษาความพร้อมและความเป็นไปได้ของกลุ่มเป้าหมาย ในการเข้าร่วมโครงการวิจัย ผลการดำเนินงานได้ข้อสรุปเบื้องต้นว่ามีองค์กร เป้าหมายการวิจัยที่มีระดับความพร้อมในการพัฒนา มีศักยภาพ มีทุนเดิมของ การจัดการความรู้ในองค์กร และความเป็นไปได้ที่จะเป็นต้นแบบการใช้ การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร คือ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตามเขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ครอบคลุมพื้นที่ 4 ภูมิภาค จำนวนทั้งสิ้น 17 เขต และสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพิจารณาคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 78 แห่ง รวมองค์กร การศึกษาที่เข้าร่วมโครงการวิจัยทั้งสิ้น 95 องค์กร รายละเอียดดังตาราง

เขตตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา จำนวน 17 แห่ง	สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 78 แห่ง
เขตตรวจราชการ กรุงเทพมหานคร	1.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	1. โรงเรียนสตรีศรีบุรุษอุปถัมภ์ 2. โรงเรียนพระยาศรีสุทนต์ราชรัย (กระจำัง สิงหนุ่น) 3. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน 4. โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์

เขตตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา จำนวน 17 แห่ง	สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 78 แห่ง
เขตตรวจราชการ 1	2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1	5. โรงเรียนห้องสอนศึกษา 6. โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน 7. โรงเรียนบ้านเมืองแปง 8. โรงเรียนบ้านนาหลวง
เขตตรวจราชการ 2	3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 1	9. โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา 10. โรงเรียนชุมชน 11 วัดสุวรรณประดิษฐ์ 11. โรงเรียนจ่านกร้อง 12. โรงเรียนเซนต์นิโกลาส
	4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3	13. โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำวัง 14. โรงเรียนวัดเทพสุทวาราส 15. โรงเรียนชุมชนวัดหัวถนนใต้ 16. โรงเรียนตะคร้อพิทยา 17. โรงเรียนบ้านโพหนอง 18. โรงเรียนปรียาโชติ
เขตตรวจราชการ 3	5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 1	19. โรงเรียนดงตาลวิทยา 20. โรงเรียนวัดหนองพิมาน 21. โรงเรียนบ้านวังจั่น 22. โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ 23. โรงเรียนวัดยวด
เขตตรวจราชการ 4	6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1	24. โรงเรียนรอดเสวก 25. โรงเรียนวัดหัวหิน 26. โรงเรียนวัดนาค 27. โรงเรียนวัดคิวงาม 28. โรงเรียนบางปะหัน
เขตตรวจราชการ 5	7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1	29. โรงเรียนอนุบาลวัดเปิดลาธิราชรังสฤษฎ์ 30. โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม 31. โรงเรียนวัดเกตุสโมสร 32. โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”

เขตตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา จำนวน 17 แห่ง	สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 78 แห่ง
เขตตรวจราชการ 6	8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2	33. โรงเรียนบางลี่วิทยา 34. โรงเรียนอุ้มทอง 35. โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 36. โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชาชนกุล) 37. โรงเรียนวัดยางสว่างอารมณ์ 38. โรงเรียนบ้านสระกระโจม
เขตตรวจราชการ 7	9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุตรธานี เขต 3	39. โรงเรียนหนองหานวิทยา 40. โรงเรียนบ้านดุงวิทยา 41. โรงเรียนร่มเกล้า 2 42. โรงเรียนชุมชนคำตาทนาหนองกุง 43. โรงเรียนบ้านห้วยใหญ่ประชาคม 44. โรงเรียนอนุบาลกุแก้ว
	10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองบัวลำภู เขต 1	45. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ - สมเด็จพระศรีนครินทร์หนองบัวลำภู 46. โรงเรียนอนุบาลหนองบัวลำภู 47. โรงเรียนกุศดิถีวิทยา 48. โรงเรียนบ้านท่าลาด
	11. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2	49. โรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์สองห้องวิทยา 50. โรงเรียนบ้านบรบือ (บรบือราษฎร์วงศ์) 51. โรงเรียนบ้านเม็กดำ 52. โรงเรียนจตุคามประชาสรรค์
เขตตรวจราชการ 8	12. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 1	53. โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ 54. โรงเรียนสวายวิทยาคาร 55. โรงเรียนบ้านกระทุ่ม 56. โรงเรียนบ้านสวาย
	13. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 1	57. โรงเรียนบุญวัฒนา 58. โรงเรียนสุขานารี 59. โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) 60. โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา

เขตตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา จำนวน 17 แห่ง	สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 78 แห่ง
เขตตรวจราชการ 9	14. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 2	61. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 62. โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา 63. โรงเรียนส่องดาววิทยาคม 64. โรงเรียนบ้านง่อนหนองพะเนา (มิตรภาพที่ 126)
เขตตรวจราชการ 10	15. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1	65. โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 66. โรงเรียนเทพมิตรศึกษา 67. โรงเรียนวัดบางใบไม้ 68. โรงเรียนบ้านควนนิมิต
เขตตรวจราชการ 11	16. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 3	69. โรงเรียนนาทวีวิทยาคม 70. โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ 71. โรงเรียนเทพา 72. โรงเรียนบ้านทุ่งไพล 73. โรงเรียนบ้านควนเสม็ด 74. โรงเรียนบ้านแค
เขตตรวจราชการ 12	17. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยะลา เขต 1	75. โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) 76. โรงเรียนบ้านกรงปินัง 77. โรงเรียนบ้านโกตาบารู 78. โรงเรียนบ้านพรุ

ทั้งนี้ กำหนดให้องค์กรเป้าหมายการวิจัยเหล่านี้ จัดทำแผนบริหาร
โครงการวิจัยระดับพื้นที่ และเตรียมสร้างทีมนักจัดการความรู้ขององค์กร
เพื่อให้เป็นแกนนำหลักขององค์กรในการประสาน เชื่อมโยง และสร้างความเข้าใจ
เกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ให้กับทุกฝ่ายในองค์กร รวมทั้งส่งเสริม
สนับสนุนให้เกิดการสร้างนักปฏิบัติการจัดการความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การจัดการความรู้ในองค์กรและระหว่างองค์กร เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนองค์กร ไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. ระยะที่ 2 (เมษายน 2549-ธันวาคม 2550) คือ ระยะพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ขององค์กรการศึกษาเป้าหมายการวิจัย และเริ่มขยายผลรูปแบบการจัดการความรู้ขององค์กรการศึกษา โดยผลการดำเนินงานกิจกรรมการวิจัยในระยะนี้ คือ

2.1 กำหนดคุณลักษณะของทีมแกนนำจัดการความรู้ขององค์กร และนักจัดการความรู้ที่มีความชำนาญการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) พร้อมทั้งประสาน และสร้างความเข้าใจให้องค์กรเป้าหมายการวิจัยเตรียมความพร้อมและสร้างทีมแกนนำจัดการความรู้ขององค์กร เพื่อเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการที่สำนักงานโครงการวิจัยจะจัดขึ้น

2.2 พัฒนาหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการทีมนักจัดการความรู้ด้าน IT เพื่อการสร้างและใช้บล็อก (blog) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้ และจัดการอบรมบุคลากรด้าน IT ขององค์กรเป้าหมายการวิจัย 95 องค์กรๆ ละ 1 คน (เดือนพฤษภาคม 2549) เพื่อให้ทีมจัดการความรู้ด้าน IT ขององค์กรเป้าหมายการวิจัยเกิดความเข้าใจ เกิดทักษะโดยเน้นการฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ การสร้างและใช้บล็อกเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการจัดการความรู้ในองค์กรและระหว่างองค์กร พร้อมทั้งให้เป็นแกนหลักในการถ่ายทอดและขยายผลการสร้างบล็อกเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของโครงการวิจัย

2.3 พัฒนาหลักสูตรรูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพองค์กรสำหรับทีมแกนนำจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มเป้าหมายการวิจัย พร้อมทั้งจัดประชุมปฏิบัติการทีมแกนนำจัดการความรู้ขององค์กร

การศึกษากลุ่มเป้าหมายการวิจัย จำนวน 6 ครั้ง (ตั้งแต่เดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2549) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะโดยเน้นฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องมือเกี่ยวกับการสร้างกระบวนการจัดการความรู้เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร ทั้งในองค์กรและระหว่างองค์กร รวมทั้งให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และภาระงานที่ต้องดำเนินการนำกระบวนการจัดการความรู้ไปประยุกต์ถ่ายทอด และสร้างนักปฏิบัติการจัดการความรู้ในองค์กร รวมถึงพัฒนาให้เกิดรูปแบบการจัดการความรู้ที่เป็นเลิศ (best practice) ขององค์กรของตน เพื่อการขยายผลให้กับองค์กรทางการศึกษาอื่น ผลที่ได้คือ ทีมแกนนำนักจัดการความรู้ 95 ทีม ของ 95 องค์กรเป้าหมายการวิจัย ที่สามารถนำกระบวนการจัดการความรู้ไปสู่การปฏิบัติในองค์กรเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร

2.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มเป้าหมายการวิจัย จำนวน 95 องค์กร ดำเนินการพัฒนา สร้างกระบวนการจัดการความรู้และทีมปฏิบัติการจัดการความรู้เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กร พร้อมทำแผนปฏิบัติการจัดการความรู้ในองค์กรและ การขยายผลในระยะเวลา 2 ปี (ปีงบประมาณ 2550 - 2551) จัดกิจกรรม และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กร และระหว่างองค์กรบนฐานประสบการณ์ตรงและการปฏิบัติจริง เพื่อให้ได้ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนางานให้สำเร็จ โดยมีเป้าหมายนำการจัดการความรู้ไปใช้เป็นวิธีการทำงานที่บูรณาการกับงาน ตามภารกิจ ตามมิติโครงสร้างและแผนพัฒนาองค์กร เน้นพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้จัดทำและใช้เครื่องมือการจัดการความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตัวอย่างของเครื่องมือ

เช่นเรื่องเล่าของความสำเร็จ การวิเคราะห์ที่สังเคราะห์ข้อมูลความรู้ การประเมินตนเอง การตรวจประเมินความรู้ การถอดบทเรียนความสำเร็จ แบบปฏิบัติที่ดี การสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ออกจากงาน เพื่อนช่วยเพื่อน การทบทวนหลังปฏิบัติการ เป็นต้น พร้อมกับบันทึกความรู้ สร้างองค์ความรู้และจัดทำคลังความรู้เรื่องต่างๆตามบริบทขององค์กรที่นำการจัดการความรู้ไปใช้ เช่น การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาความสามารถในการอ่านเขียนภาษาไทยการพัฒนาเทคนิคการสอน การจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการจัดการศึกษาเด็กพิเศษ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนางานบริการสนับสนุน การสอนงานการเงินและบัญชี เป็นต้น รวมถึงการสร้างและใช้บล็อกเพื่อการสื่อสาร และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายการจัดการความรู้

จากที่กล่าวมากระบวนการจัดการความรู้ขององค์กรเป้าหมายการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปแนวทางได้ดังตาราง

หัวข้อ/ประเด็น	รายละเอียด/สาระ
การนำการจัดการความรู้ไปใช้ในองค์กร	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเป้าหมายการนำการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือให้เกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพของคนในองค์กร โดยมีเป้าหมายใช้การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการทำงานในองค์กรตามมิติโครงสร้าง/มิติแผนพัฒนาองค์กร และบูรณาการในภาระงาน - ถ่ายทอดหลักการ แนวคิด กระบวนการและเครื่องมือการจัดการความรู้ให้กับบุคคลในองค์กร พร้อมกับร่วมพาคิดพาทำ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีประสบการณ์หรือทำงานในลักษณะใกล้เคียงกัน

หัวข้อ/ประเด็น	รายละเอียด/สาระ	
การนำการจัดการความรู้ไปใช้ในองค์กร (ต่อ)	<p>แบ่งปันความรู้ปฏิบัติที่ทำงานประสบความสำเร็จ รวบรวมสรุปความรู้ พร้อมนำไปปรับใช้ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการนำไปใช้ในการทำงาน และปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้น พร้อมกับบันทึกความรู้ เผยแพร่ให้คนเข้าถึงความรู้และนำไปปรับใช้</p> <p>- สรุปขั้นตอนการนำการจัดการความรู้ไปใช้ในองค์กร กระบวนการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงผลการดำเนินงาน</p>	
การสร้างกระบวนการและใช้เครื่องมือการจัดการความรู้	<p>- ทำตามกระบวนการที่ได้รับจากการประชุมปฏิบัติการตามหลักสูตรรูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพองค์กรสำหรับทีมแกนนำนักจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโครงการวิจัย ดังนี้</p>	
	กระบวนการ	เครื่องมือ
	1.การถอดความรู้	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดเป้าหมาย/หัวปลา เรื่องเล่าเรื่องพลัง/ เรื่องเล่าความสำเร็จ สกัดขุมความรู้ สังเคราะห์แก่นความรู้
2.การประเมินสมรรถนะ (Core Competency)	<ol style="list-style-type: none"> ตารางเชิงอิสรภาพ ประเมินตนเอง ธารปัญญา 	

หัวข้อ/ประเด็น	รายละเอียด/สาระ	
การสร้างกระบวนการ และใช้เครื่องมือการ จัดการความรู้ (ต่อ)	กระบวนการ	เครื่องมือ
	3. การเรียนรู้ (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้)	1. บันไดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2. วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. การตรวจประเมินความรู้ 4. แบบปฏิบัติที่ดี 5. เพื่อนช่วยเพื่อน 6. การถอดบทเรียนความสำเร็จ 7. การทบทวนก่อนปฏิบัติการ 8. การทบทวนระหว่างปฏิบัติการ 9. การทบทวนหลังปฏิบัติการ (AAR) 10. การสัมภาษณ์ผู้รู้/ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ออกจากงาน
	ตัวอย่างการใช้เครื่องมือการจัดการความรู้เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - เรื่องเล่าเร้าพลัง - เล่าถึงความสำเร็จและให้เห็นวิธีการว่าอย่างไร (how to) - ซักถามวิธีการจากการเล่าเรื่อง การเล่าเรื่อง ต้องเล่าที่ประสบความสำเร็จ ที่ไม่สำเร็จจะไม่เล่า - วิธีเล่าเรื่อง มีเทคนิควิธีคือ 1. ต้องมีจุดจบ และจุดสำเร็จที่มีความสุข ให้เห็นภาพความสำเร็จ	

หัวข้อ/ประเด็น	รายละเอียด/สาระ
การสร้างกระบวนการ และใช้เครื่องมือการ จัดการความรู้(ต่อ)	<ol style="list-style-type: none"> 2. มีตัวเอก เล่าเรื่องที่เป็นทางบวก และเป็นความสำเร็จตามหัวปลา/เป้าหมายของงาน (เรื่องเล่าใช้ไม่ได้ในทุกสถานการณ์ อาจทดสอบเรื่องเล่ากับกลุ่มเล็กๆ ก่อน) 3. มีจุดเริ่มต้น มีตอนกลาง และตอนจบ แต่ละตอนให้เห็นกระบวนการ 4. ควรเป็นเรื่องใหม่ ยิ่งใหม่อิ่งดี เน้นปัญหาที่พบ และบอกวิธีแก้ไขที่เป็นไปได้ 5. เล่าให้มีพลัง น่าเชื่อถือ ไม่ต้องยาวมาก 6. มุมความรู้จากเรื่องเล่าที่ละเอียด <p>- การจัดลำดับขุมความรู้และแก่นความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาทำสิ่งใดง่ายกว่า สำเร็จกว่า เรียงลำดับไปตามความง่ายยากของการทำงาน - พิจารณาว่าขุมความรู้ใดเป็นฐานของขุมความรู้ใด ทำจากฐานแล้วต่อยอดขึ้นไป - พิจารณาการทำงานก่อนหลังตามความเหมาะสม และผลกระทบที่เกิดขึ้น <p>- การทบทวนหลังปฏิบัติการ (AAR) และบันทึกผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชุมผู้ที่เหมาะสมหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเรื่องนั้นๆ กำหนดกรอบคำถามที่ได้เรียนรู้เช่น ได้เรียนรู้อะไรบ้าง ทำไม่จึงทำได้ดี มีอะไรบ้างที่สามารถทำให้ดีขึ้นได้กว่านี้ หากจะปรับกิจกรรมอยากปรับอะไร เป็นต้น จากนั้นให้ทุกคนพูด

หัวข้อ/ประเด็น	รายละเอียด/สาระ	
	<p>เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเรื่องนั้นๆ ตามคำถาม บันทึกผลความคิดเห็นของทุกคนและสรุปผลนำไปปรับใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การถอดบทเรียนความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัด <ul style="list-style-type: none"> - บันทึกเรื่องเล่าความสำเร็จขององค์กร (บอกเค้าโครงบริบท ทรัพยากร รายละเอียดของเรื่องเล่า วิธีการอย่างไร) - บันทึกสิ่งที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ผ่านบล็อก (Blog) และจัดทำคลังความรู้ (ระบบสารสนเทศ) 	
	กระบวนการ	เครื่องมือ
	4.การผลิต/เกิดนวัตกรรม (สร้างสรรค์ด้วยตนเอง เช่น E-Book หนังสือเล่มเล็ก บัตรคำอิเล็กทรอนิกส์ คู่มือ หรือแบบปฏิบัติที่ดีต่างๆ)	1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทดลองใช้ 2. การบันทึก 3. ชุมชนผู้ปฏิบัติ หรือ CoPs (Community of Practices)
	5.การจัดเก็บ	1. บันทึกเรื่องเล่า บันทึกเอกสาร 2. บันทึกด้วยบล็อก (Blog) 3. จัดระบบหมวดหมู่ข้อมูล/คลังความรู้
	6.การเผยแพร่	1. คู่มือ Blog 2. การอบรมปฏิบัติการ 3. การจัดตลาดนัดความรู้

หัวข้อ/ประเด็น	รายละเอียด/สาระ
ทักษะที่จำเป็น ของการใช้การ จัดการความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ฟัง คิด ถาม เขียน - ฟังและจดอย่างรวดเร็ว ซึ่งต้องมีการฝึกฝน

2.5 คณะวิจัยนิเทศ ติดตาม ให้การปรึกษา และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษากลุ่มเป้าหมายการวิจัย รวมทั้งศึกษากระบวนการแพร่ขยายของรูปแบบการจัดการความรู้ พร้อมวิเคราะห์และสรุปบทเรียนของการพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้ขององค์กรเป้าหมายการวิจัย คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 17 เขต และสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน 78 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 95 องค์กร

แนวทางการนิเทศของคณะวิจัย อธิบายได้ดังนี้

1. อธิบายและเพิ่มเติมการนำการจัดการความรู้ไปใช้ในองค์กรเพื่อ การปฏิบัติงานให้กว้างขึ้น เน้นการจัดการความรู้เป็นการจัดการความสัมพันธ์ ระหว่างกัน มีการพูดคุย ปรีกษาหารือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันระหว่าง ผู้ปฏิบัติงานในเรื่องที่กำลังดำเนินการ เน้นเรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่เป็น ความสำเร็จหรือเป็นความภาคภูมิใจของทุกคน ในบรรยากาศเชิงบวก ที่มีส่วนร่วม และยอมรับกันและกัน แบ่งปัน ใ้ให้และรับเคล็ดวิชาหรือวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด สรุปลความรู้หรือวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดที่ได้ นำมาต่อยอด ปรับใช้ในการพัฒนางาน จนเกิดแบบปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practice) ในองค์กร เกิดการพัฒนา เกิดความรู้ปฏิบัติใหม่ๆ ที่นำไปพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น จากนั้น เผยแพร่ให้คน เข้าถึงความรู้และนำไปต่อยอด เป็นวงจรต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ความรู้ปฏิบัติจะ รวมถึงเจตคติ ทัศนคติ ทักษะ เทคนิค ประสบการณ์เชิงบวก และจัดเป็น ความรู้ที่มีอยู่ในคน ซึ่งสมมติฐานเบื้องต้นของการจัดการความรู้คือทุกคน มีความรู้ ต้องใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อดึงความรู้ เทคนิค ข้อปฏิบัติดีๆ ออกมาและนำไปใช้ อย่างไรก็ดี ความรู้ปฏิบัติใหม่ๆ เกิดได้ตลอดเวลา จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องที่กำลังดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก การขยายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภายในองค์กรตนเองไปสู่การแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับองค์กรอื่นๆ เช่น การไปศึกษาดูงาน การเข้าร่วมประชุม สัมมนา เป็นต้น แต่ต้องนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับองค์กรของตน ผลที่ตามมาคือ ทำให้เกิด ชุมชนนักปฏิบัติ และเป็นเครือข่ายการจัดการความรู้ เกิดการสร้างสังคม อุดมปัญญา สังคมแห่งการเรียนรู้
2. ตรวจสอบกระบวนการจัดการความรู้ และแก้ไขวิธีปฏิบัติให้ถูกต้อง
3. คัดเลือกองค์กรที่มีเรื่องเล่าประทับใจ และมีแกนนำการจัดการ ความรู้ที่มีศักยภาพ
4. มีการดำเนินการจัดการความรู้ 2 แนวทาง คือ การจัดการความรู้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพร. สพฐ.) และการจัดการ ความรู้ของโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร การศึกษาด้วยการจัดการความรู้ หรือ Ed-KM และมีผู้รับผิดชอบคนละทีม คณะวิจัยอธิบายความแตกต่างของการดำเนินงานของ 2 แนวทาง ดังนี้

- การจัดการความรู้ของ กพร. สพล. ใช้ IT มีแบบฟอร์ม เขียนตามแบบฟอร์ม และมีวิศวกรความรู้ทำหน้าที่กลั่นกรอง และเผยแพร่ลงเว็บไซต์แมงมุม เป็นการหาความรู้มาใส่ถึงความรู้ก่อนเริ่มทำงาน

- โครงการ Ed-KM เป็นการขับเคลื่อนคนและกระบวนการ เริ่มด้วยการตั้งเป้าหมายการทำงาน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนทำงาน ถอดความรู้และนำไปปฏิบัติงานได้ผลอย่างไร จึงนำมาเผยแพร่ลงในบล็อก (Blog)

5.สรุปหลักการดำเนินงาน การจัดการความรู้ดังนี้

5.1 ควรบูรณาการการดำเนินงานการจัดการความรู้ 2 แนวทาง และ สพล. ควรกำหนดให้มีทีมเดียวรับผิดชอบทั้ง 2 แนวทาง

5.2 ทีมจัดการความรู้ของโครงการวิจัย Ed-KM และ สพล. ร่วมกันสรุปผลการดำเนินงานทั้ง 2 แนวทาง นำเสนอรายงานความก้าวหน้าต่อกระทรวงศึกษาธิการ

5.3 คณะวิจัยของโครงการวิจัย Ed-KM สนับสนุนการอบรมวิทยากรแกนนำการจัดการความรู้ของ สพล.

5.4 สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.) จัดทำ VCD เรื่องการจัดการความรู้ขององค์กรการศึกษา กำหนดกลุ่มเป้าหมายคือใคร สื่อสารการจัดการความรู้กับกลุ่มใด โดยถ่ายทำในพื้นที่จริง สัมภาษณ์ผู้ทำถอดบทเรียนว่า การจัดการความรู้คืออะไร ทำทำไม ทำอย่างไร เกิดนวัตกรรมอะไร อย่างไร เชื่อมโยงการจัดการความรู้กับกระบวนการพัฒนาตนเอง และการยกระดับการเรียนรู้ และเกิดผลอย่างไรกับผู้เรียน ทั้งนี้หลักการของการจัดการความรู้เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการเสริมแรงจูงใจมากกว่าการสั่งการ

6. องค์กรเป้าหมายการวิจัยส่วนใหญ่ นำการจัดการความรู้ไปใช้ในองค์กรเกี่ยวกับกิจกรรมในแผนพัฒนา (Activity based) บนพื้นฐานที่องค์กรทำอยู่แล้ว มากกว่าใช้แผนยุทธศาสตร์ (Strategy based) และใช้ PDCA

7. ควรมีการเพิ่มพูนความรู้ แนวคิด ปรัชญาพื้นฐาน กระบวนการ และการใช้เครื่องมือที่หลากหลายให้กับทีมแกนนำของกลุ่มเป้าหมายการวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจัดประชุม KM Cognitive Coaching กำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรม และผลที่ต้องการ พร้อมจัดทำคู่มือตามกรอบวัตถุประสงค์ อธิบายเครื่องมือ ความหมายและประโยชน์ วิธีการใช้ ข้อควรระวัง การนำการจัดการความรู้ไปใช้ และการประเมินผลการจัดการความรู้

3. ระยะที่ 3 (มกราคม 2551 - มิถุนายน 2551) คือ ระยะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และขยายผลรูปแบบการจัดการความรู้ของกลุ่มองค์กรเป้าหมายวิจัย

3.1 ร่วมกับ สพฐ. จัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค และจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ ครั้งที่ 1 เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาระดับพื้นฐาน ให้เป็นเวทีนำเสนอเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษามหาวิทยาลัย 95 องค์กร และกลุ่มองค์กรการศึกษ้อื่น ได้นำไปประยุกต์ใช้ ตลอดจนก่อให้เกิดชุมชนนักปฏิบัติการจัดการความรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการจัดการความรู้ โดยมีความสำเร็จของการนำการจัดการความรู้ไปใช้พัฒนางานด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การพัฒนาบุคคล การพัฒนาคุณภาพการบริการ เป็นต้น

3.2 จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการความรู้ (KM Cognitive Coaching) ให้กับแกนนำจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเป้าหมายวิจัย เพื่อทบทวนและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับหลักการ ปรัชญาแนวคิด กระบวนการและเครื่องมือการจัดการความรู้ที่สำคัญๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน พร้อมทั้งให้คำปรึกษาปัญหาอุปสรรค แนะนำและชี้แนะกระบวนการและเครื่องมือจัดการความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนและใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาการทำงานได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และต่อเนื่องยิ่งขึ้นรวมทั้งเป็นแกนหลักในการแพร่ขยายการจัดการความรู้ต่อไป โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ดร.กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา) เป็นวิทยากรให้นโยบายการนำการจัดการความรู้ไปใช้ในองค์กรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลผลิตจากโครงการวิจัย มีดังนี้

1) ได้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 เป็นต้น และสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เช่น โรงเรียนเทพา โรงเรียนบ้านแค โรงเรียนสุราษฎร์ธานี โรงเรียนเทศบาล 4 โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ เป็นต้น เป็นรูปแบบที่บูรณาการกับภาระงานและเป้าหมายหลักขององค์กร ที่มุ่งพัฒนาและหรือส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

ซึ่งเป็นแบบปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practice) ที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจหลัก มีสมรรถนะในการบริหารจัดการและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนด้วยการใช้การจัดการความรู้ สามารถเป็นต้นแบบที่จะแพร่ขยายให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่นได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรตามเป้าหมายสำคัญๆ ของการปฏิรูปการศึกษาเรื่อง การกระจายอำนาจ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาและการมีส่วนร่วม การผลิตและพัฒนาครูและการพัฒนาผู้เรียน

2) ได้นวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ที่เกิดจากการใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือและกระบวนการพัฒนา โดยเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากภาระงานและตอบสนองต่อเป้าหมายการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และการปฏิรูปการศึกษา เรื่องการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการอ่านออกเขียนได้ การบริหารจัดการองค์กร/ช่วงชั้น/โรงเรียนขนาดเล็ก/โรงเรียนเรียนร่วม/การควบคุมชั้นเรียน การพัฒนาคุณภาพการบริการและวิชาการ พัฒนาระบบบริหารการเงิน บุคคล และระบบตรวจสอบภายใน การนิเทศติดตามและประเมินผลผู้เรียน การวิจัยในชั้นเรียน การประกันคุณภาพ การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการเรียนรู้ การพัฒนาครู การพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน ได้แก่ การมีวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม รักการอ่าน มีทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น

ตัวอย่างของนวัตกรรม ได้แก่ KM กับดนตรี สภาอนุบาลจากที่สู้น้อง บัตรคำอิเล็กทรอนิกส์ ตลาดนัดวันอาทิตย์แห่งการเรียนรู้ รูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เทคนิคการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ เทคนิคการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และทักษะการคิดวิเคราะห์ การส่งเสริม

ความเป็นอัจฉริยะด้านศิลปะการแสดง การบริหารโรงเรียนเรียนร่วม การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก การบริหารจัดการเพื่อการบริหารที่เป็นเลิศ เป็นต้น

3) ได้เรื่องเล่าแบบปฏิบัติการจัดการความรู้ที่ดีของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ที่เป็นกรณีตัวอย่างของความสำเร็จในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการจัดการความรู้ในประเด็นต่างๆ ที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและนโยบายการดำเนินงานของ สพฐ. ที่สามารถนำมาต่อยอดเพื่อพัฒนาการทำงาน และแก้ปัญหาเร่งด่วนของนักเรียนได้ เช่น การอ่านออกเขียนได้ การพัฒนาทักษะการคิดสูงห้องเรียน การจัดการเรียนรู้รูปแบบ Backward Design การเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน การพัฒนาการเรียนการสอนทุกสาระ การเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญา การพัฒนาครูผู้สอนด้วยกระบวนการวิจัย เป็นต้น

4) มีการประสาน เชื่อมโยงกับสำนักพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในการดำเนินการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา โดย สพฐ. กำหนดนโยบายและปรับแนวทางการจัดการความรู้ และร่วมกันพัฒนาแกนนำการจัดการความรู้ของ สพฐ. และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) นำร่อง หลังจากนั้น สพฐ. ได้ขยายผลการจัดการความรู้ โดยสนับสนุนงบประมาณปี 2551 ให้ สพท. 178 แห่ง ดำเนินการจัดการความรู้ในองค์กร โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหาร ระบบการนิเทศ การพัฒนาคุณภาพวิชาการ และการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาครูและการเรียนรู้ของนักเรียน และโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 รวม 414 โรงเรียน รวมทั้งให้ขยายผลเครือข่ายในพื้นที่

5) ได้ DVD งานวิจัย เรื่องนวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาด้วยการจัดการความรู้ ที่สามารถเผยแพร่แนวปฏิบัติของการนำการจัดการความรู้ไปใช้ในองค์กรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6) ได้เครือข่ายการจัดการความรู้ขององค์กรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ได้แก่ นักจัดการความรู้ 600 คน เครือข่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต้นแบบ 13 แห่ง เครือข่ายสถานศึกษาต้นแบบ 19 แห่ง โรงเรียนขยายผล 1,687 แห่ง และเกิดชุมชนผู้ปฏิบัติการจัดการความรู้ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านบล็อก (Blog) คือ

<http://www.gotoknow.org/planet/edkm>

<http://www.gotoknow.org/planet/erkm>

7) หลักการและแนวการจัดการความรู้ยึดหลัก 1.ความรู้และประสบการณ์ที่บุคลากรในองค์กรมีอยู่ 2.ความเชื่อว่าการปฏิบัติงานมานานนำไปสู่การเกิดทักษะและความรู้ฝังลึกในองค์กร 3.การตัดสินและการวัดคุณค่าของงาน พิจารณาจากประสบการณ์ที่สะสมมายาวนานและความรู้ของบุคลากรในองค์กร 4.กระบวนการทำงานที่ให้ความสำคัญกับพลังปัญญาของทุกคนในองค์กร 5.ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากกว่าการระดมสมอง และ 6.ความเชี่ยวชาญจากภายนอกองค์กรก็มีความสำคัญ

ดังนั้น หลังนำการจัดการความรู้เข้าไปใช้ในองค์กร เกิดการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานขององค์กร จากเดิมทำงานแบบต่างคนต่างทำ การแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้มีน้อย ขาดการนำต้นทุนทางปัญญาขององค์กรมาต่อยอดการทำงานและถอดบทเรียนความสำเร็จเวลาจะทำงานเรื่องอะไรต้องเริ่มใหม่ทุกครั้งปรับเปลี่ยนเป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วม เกิดวิธีการทำงานที่ดี เกิดการประสานใจร่วมเมื่อรวมพลัง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปัน และนำความรู้ประสบการณ์ความสำเร็จของบุคคล กลุ่มบุคคลในองค์กรที่ถือว่าเป็นสินทรัพย์มีค่าแต่ถูกละเลยมาก่อน มาจัดการร่วมกับความรู้จากภายนอกองค์กร สร้างความรู้ถ่ายทอด

ความรู้และปรับใช้ในการพัฒนางานให้สำเร็จ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนา คักยภาพและคุณภาพของบุคคลและองค์กร โดยเฉพาะครูและบุคลากรทาง การศึกษา ที่เกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน เกิดความกระตือรือร้นในการ ถ่ายโอนความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติจัดการ ความรู้ที่รวมตัวกันเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของงานตามเป้าหมาย เช่น พัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพวิชาการและการให้บริการ เป็นต้น ตลอดจนการที่บุคคลในองค์กรได้ใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ อาทิ การตรวจ ประเมินความรู้ การถอดบทเรียนความสำเร็จ แบบปฏิบัติที่ดี เรื่องเล่าของ ความสำเร็จ การสกัดขุมความรู้ แก่นความรู้ การสัมภาษณ์ผู้รู้ เพื่อนช่วยเพื่อน การทบทวนหลังปฏิบัติการ การจดบันทึกความรู้ ฯลฯ จะช่วยให้บุคคลในองค์กร ได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ พัฒนาทักษะพื้นฐาน “สุ จิ ปุ ลิ” และพัฒนาคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

8) ข้อค้นพบสำคัญของเงื่อนไขและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำ การจัดการความรู้ไปใช้ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับวางแผนยุทธศาสตร์และแนวทาง ของการนำการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติให้สำเร็จ คือ บุคลากรยอมรับและมี เจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้ และเชื่อว่าสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา การปฏิบัติงานได้ บทบาทและภาวะผู้นำที่กระตุ้นและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดจากการนำการจัดการความรู้ไปใช้ การกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความ คล่องตัวในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อที่จะได้ยอมรับวิธีการใหม่และความรู้ใหม่ ที่มาจากความรู้ฝังลึกของกันและกัน และทีมแกนนำการจัดการความรู้มีความ มุ่งมั่นและเต็มใจในการขับเคลื่อนการจัดการความรู้สู่บุคลากรแต่ละคนในองค์กร

9) ได้ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมให้องค์กรทางการศึกษา ขึ้นพื้นฐาน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาใช้การจัดการความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร โดยมีเป้าหมายบูรณาการกับภาระงานและ เป้าหมายหลักขององค์กรที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

บทที่ 2

การวิจัย กับ การจัดการความรู้

บทที่ 2

การวิจัย กับ การจัดการความรู้

“ การวิจัยเป็นกระบวนการจัดการข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้
ในขณะที่ การจัดการความรู้เป็นกระบวนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์”

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเน้นเรื่องการนำผลการวิจัย หรือความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์อย่างเด่นชัดมากขึ้น กล่าวคือ ไม่ใช่เพียงการนำผลวิจัยตีพิมพ์ หรือใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนและการอบรมเท่านั้น หากแต่เน้นถึงกระบวนการนำไปใช้ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หรือ **นวัตกรรม** ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ในภาคปฏิบัติ ทำให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือ แก้ไขปัญหา เพื่อสิ่งที่ดีขึ้น จุดนี้จึงเป็นความเชื่อมโยงระหว่างการวิจัยและการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นสาระหลักของบทความฉบับนี้ โดยที่ผู้เขียนเริ่มจากการให้คำจำกัดความของการวิจัยและการจัดการความรู้ จากนั้นจึงเคลื่อนเข้าสู่ประเภทของความรู้ แนวทางการเคลื่อนไหวถ่ายทอดความรู้ การใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยหรือความรู้ และสุดท้ายนำเสนอตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติจริง เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการวิจัยและการจัดการความรู้อย่างชัดเจน

คำจำกัดความ

การวิจัย คือ การค้นคว้าหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แล้วเปลี่ยนข้อมูลหรือข้อเท็จจริงให้เป็นความรู้ โดยกระบวนการวิเคราะห์และแปลผล กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การวิจัยคือกระบวนการจัดการข้อมูล โดยเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นความรู้
การวิจัยจึงเป็นกระบวนการสร้างความรู้

ผู้เขียน : รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจายอดดา เนิน-แอตติง

การจัดการความรู้ (knowledge management - KM) คือ กระบวนการ
 สะแสแสวงหาความรู้ (capture/creation) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (share) และ
 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (use)

การจัดการความรู้มีจุดเน้นที่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรับปรุง ต่อยอด
 และใช้ประโยชน์จากความรู้ เพื่อทำให้เกิดนวัตกรรม ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้
 แนวคิดใหม่ๆ มาใช้ในภาคปฏิบัติ

ประเภทของความรู้

โดยทั่วไปแล้ว ความรู้อาจแบ่งได้กว้างๆ เป็น 3 ประเภท (Groff and
 Jones, 2003) คือ

(1) **ความรู้ฝังลึก** (tacit knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ ประสบการณ์
 ความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ถ่ายทอดได้โดยการสอน การอบรม
 และการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เนื่องจากความรู้ฝังลึกเป็นความรู้ที่ติดอยู่ที่
 ตัวบุคคล จึงอาจมีการสูญหายไปได้ ถ้าไม่ได้มีการถ่ายทอดให้ผู้อื่นสืบและสานต่อ
 ในกรณีของงานวิจัย ข้อมูลที่ได้จากผู้เข้าร่วมวิจัยแต่ละคน แต่ละกลุ่ม
 จึงเทียบได้กับความรู้ฝังลึกของผู้เข้าร่วมวิจัย (หรือผู้ให้ข้อมูล)

(2) **ความรู้เด่นชัด** (explicit knowledge) เป็นความรู้ที่ได้มีการบันทึก
 จัดระบบ และสามารถเผยแพร่ได้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ความรู้นั้นคงอยู่
 อย่างถาวร เช่น รายงาน บันทึกความจำ หนังสือ ตำรา สำหรับการวิจัย ส่วนนี้
 ก็คือ ข้อมูลที่ถูกบันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งผลการวิจัยภายหลัง
 กระบวนการวิเคราะห์ แผลผล และเผยแพร่ความรู้ที่ได้ในรูปแบบของเอกสาร เช่น
 รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการ ตำรา คู่มือการเรียนการสอน เป็นต้น

(3) **องค์ความรู้ใหม่** (implicit knowledge) เป็นผลจากการต่อยอด
 ความรู้เดิม ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการวิจัย และเป็นส่วนที่สำคัญของ
 การจัดการความรู้ด้วยเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามหลายกรณีอาจยังไม่ถึงกับ

ค้นพบความรู้ใหม่ แต่ทำให้เกิดการยกระดับความรู้ (leverage knowledge) ในตัวบุคคลหรือองค์กร ก็สามารถจัดอยู่ในความรู้ประเภทนี้ได้ด้วยเช่นเดียวกัน

แนวทางการเคลื่อนไหวถ่ายถอดความรู้

ตามหลักแล้ว ความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน องค์กร และสังคม ไม่ได้จอตันทิ้งตายตัว แต่มีการเคลื่อนไหวปรับปรุง และถ่ายเทตลอดเวลา ผ่านกระบวนการต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 4 แนวทาง (Nonaka and Takeuchi, 1995) ดังนี้คือ

(1) การถ่ายถอดและแลกเปลี่ยนความรู้ฝังลึก (tacit-to-tacit knowledge sharing model) ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization process) ซึ่งเทคนิคที่นิยมใช้ก็คือ การเล่าเรื่องเพื่อถ่ายถอดความรู้ นักวิชาการบางคนได้ใช้โมเดลปลาหูเป็นหลักในการเล่าเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ ก) ส่วนหัวปลา คือเป้าหมายของผู้เล่า หรือเป้าหมายของการจัดการความรู้ว่าจะไปในทิศทางใด (knowledge vision - KV) ข) ส่วนกลาง คือตัวปลาหู เป็นการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ (knowledge sharing - KS) และ ค) ส่วนหาง คือการสร้างคลังหรือขุมความรู้ และเชื่อมโยงเครือข่ายความรู้ (knowledge assets - KA) เพื่อให้เกิดพลังปัญญา (Groff and Jones, 2003; สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม, ม.ม.ป.)

การใช้เทคนิคการเล่าเรื่องในการถ่ายถอดความรู้ นั้น จึงเป็นการดึงเอาความรู้ฝังลึกของแต่ละคนออกมาแลกเปลี่ยน วิเคราะห์ และต่อยอดความรู้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป

(2) จากความรู้ฝังลึกสู่ความรู้เด่นชัด (tacit-to-explicit knowledge) การปรับเปลี่ยนดังกล่าวประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ การถ่ายถอดความรู้ฝังลึกผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม แล้วจึงนำความรู้ที่ได้ไปบันทึกให้อยู่ในรูปแบบของเอกสาร (เช่น รายงาน หรือฐานข้อมูล) เพื่อการเผยแพร่ต่อไป ในขั้นตอนนี้จึงเป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนความรู้ฝังลึกให้เป็นความรู้เด่นชัด (externalization process) เมื่อได้รับการบันทึกให้อยู่ในรูปแบบที่ถาวร

จับต้องได้แล้ว การแลกเปลี่ยน เผยแพร่ และยกระดับความรู้ สามารถทำได้ง่ายและขยายวงได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

(3) **การผสมผสานความรู้เด่นชัด** (explicit-to-explicit) ตัวอย่างเช่น การสังเคราะห์ความรู้ การวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อแสดงแนวโน้ม (trend analysis) หรือบทสรุปสำหรับผู้บริหาร ทั้งหมดนี้เป็นการนำเอาความรู้เด่นชัดที่มีอยู่แล้วมาจัดระบบ และนำเสนอในรูปแบบใหม่

(4) **ความรู้เด่นชัดสู่ความรู้ฝังลึก** (explicit-to-tacit) ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบซึมลึก (internalization) โดยวิธีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

ทั้ง 4 แนวทางนี้ เป็นกระบวนการที่หมุนเวียนเป็นวงจรอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากระดับบุคคล เคลื่อนตัวและขยายวงต่อไปยังระดับองค์กร สังคม จนกระทั่ง ทำให้เกิดเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา หรือสังคมแห่งการเรียนรู้

การวิจัยและการจัดการความรู้

โดยทั่วไป การนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ มีหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้ดังตัวอย่างในตารางที่ 1

ตารางที่ 1: ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากการวิจัย

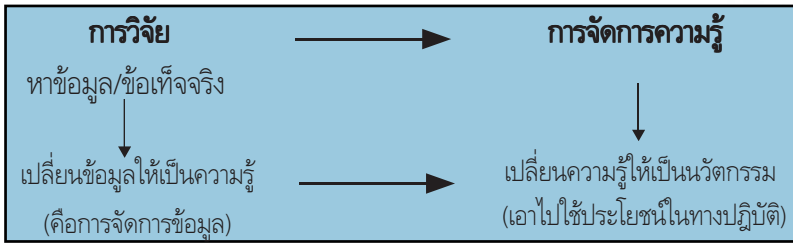
การถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ฝังลึก (socialization) (1)	จากความรู้ฝังลึกสู่ความรู้เด่นชัด (externalization) (2)	การผสมผสานความรู้เด่นชัด (combination) (3)	จากความรู้เด่นชัดสู่ความรู้ฝังลึก (internalization) (4)
<ul style="list-style-type: none"> • การให้คำปรึกษา • การสอน • การฝึกอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> • รายงานการวิจัย • บทความทางวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> • หนังสือ • ตำรา 	<ul style="list-style-type: none"> • สร้างนวัตกรรม เช่น เครื่องมือแบบฝึกหัดหรือแนวทางการแก้ปัญหา

การถ่ายทอดและ แลกเปลี่ยนความรู้ ฝังลึก (socialization) (1)	จากความรู้ฝังลึก สู่ความรู้เด่นชัด (externalization) (2)	การผสมผสาน ความรู้เด่นชัด (combination) (3)	จากความรู้เด่นชัดสู่ ความรู้ฝังลึก (internalization) (4)
	<ul style="list-style-type: none"> • การสร้างงานวิจัย • ฐานข้อมูล (database) • blog 	<ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนาเนื้อหา วิชาเนื้อหาใน การฝึกอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> • การสร้าง ผลิตภัณฑ์ตัวใหม่ หรือการให้บริการ ชนิดใหม่ • วิธีการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการ ทำงาน

แหล่งที่มา : ดัดแปลงจาก Nonaka and Takeuchi, 1995

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ในกระบวนการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้จากการวิจัย จะเคลื่อนตัวเข้าสู่พรมแดนของเรื่องการจัดการความรู้ได้อย่างชัดเจน เมื่ออยู่ในแนวทางที่ 4 คือ การปรับเปลี่ยนจากความรู้เด่นชัดสู่ความรู้ฝังลึก (internalization) ซึ่งเป็นการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติจริง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การจัดการความรู้เป็นส่วนต่อยอดจากงานวิจัย คือ กระบวนการนำผลวิจัย หรือความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างการวิจัยและการจัดการความรู้

กล่าวโดยสรุปก็คือ การวิจัยเป็นกระบวนการจัดการข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้ ในขณะที่การจัดการความรู้เป็นกระบวนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติจริง

การวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ตัวอย่างของการวิจัยและการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในที่นี้ มาจากการประเมินการเรียนรู้จากมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค ซึ่งจัดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้ โดยการจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ให้แก่บุคลากรในองค์กรทางการศึกษาในแต่ละภูมิภาค 4 ครั้ง ใน 4 ภูมิภาค ในแต่ละครั้งจะมีรูปแบบการบรรยายพิเศษ การนำเสนอรูปแบบการจัดการความรู้ขององค์กรทางการศึกษา (ที่ได้นำแนวคิดการจัดการความรู้ไปใช้) การประชุมกลุ่มย่อย การเสวนา และการจัดนิทรรศการ

งานวิจัยครั้งนี้ เรียกว่า การทบทวนหลังปฏิบัติการ (After Action Review-AAR) ซึ่งเป็นการประเมินผลภายหลังการสิ้นสุดโครงการหรือกิจกรรมสำคัญๆ ที่จัดขึ้นทุกครั้ง เพื่อให้ทีมงานและผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบว่า ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง สำหรับใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

วิธีการ เมื่อสิ้นสุดมทกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้แต่ละครั้ง ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนจะได้รับแจกแบบสอบถามสั้นๆ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง (semi-structured questionnaire) พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็น ต่อเนื้อหา วิธีการ และรูปแบบของการจัดมทกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ รวมทั้งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการจัดการความรู้ เมื่อกรอกเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้เข้าร่วมประชุมนำส่งคืนให้เจ้าหน้าที่ ก่อนแยกย้ายกันกลับภูมิลำเนาแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งสิ้น 1,553 ชุด (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 519 ชุด ภาคเหนือ 378 ชุด ภาคกลาง 335 ชุด และภาคใต้ 321 ชุด) ในการประเมินครั้งนี้ ใช้สุ่ม 30% ของตัวอย่างของแต่ละภูมิภาค ได้แบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ 518 ชุด (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 173 ชุด ภาคเหนือ 126 ชุด ภาคกลาง 112 ชุด และภาคใต้ 107 ชุด)

แนวทางในการวิเคราะห์ ข้อมูลทั้งหมดที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ ภายหลังการจัดมทกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพได้นำมาประมวลและวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดการประกอบสร้างทางสังคม (social constructionism) เป็นฐาน เนื่องจากแนวคิดนี้เชื่อว่า **ความรู้** เป็นกระบวนการทางสังคม ที่คนหรือกลุ่มคน เรียนรู้ความหมาย (ประกอบสร้างความหมาย) ของประสบการณ์ใดประสบการณ์หนึ่ง ผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มหรือในสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความรู้เป็นผลพวงของปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมนั้นเอง เมื่อนำแนวคิดนี้มาใช้ในการจัดการความรู้ จึงหมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกในสังคม (knowledge - sharing interaction) (Dalkir, 2005)

การจัดมทกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ทั้ง 4 ภูมิภาค มีรูปแบบและบริบทที่ถือได้ว่าเป็นเวทีที่ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างชัดเจน ซึ่งคาดว่าผลพวงที่เกิดขึ้น คือ ผู้เข้าร่วมประชุมได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ ผ่านกระบวนการนำเสนอปาฐกถา

พิเศษและเสวนา การประชุมกลุ่มย่อย การอภิปราย การจัดนิทรรศการ รวมทั้ง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

การวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดการประกอบสร้างทางสังคมเป็นฐาน มีอยู่ 2 ระดับที่สำคัญ คือ

ระดับแรก ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับรู้ (ในส่วนของปาฐกถาพิเศษและเสวนา) ได้รับฟัง (ในส่วนของกรเข้ากลุ่มย่อย) ได้รับชม (ในส่วนของนิทรรศการ) และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถนำข้อมูล ประสบการณ์ และความรู้ทั้งหมดมาปะติดปะต่อ ประกอบสร้างเป็นความรู้ของตนเองเมื่อตอบคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจเจกบุคคล ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคนได้เรียนรู้อะไรบางอย่างจากมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้

ระดับที่สอง ผู้วิเคราะห์นำความรู้ของผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด (ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลที่ได้จากผู้เข้าร่วมประชุม) มาประมวล วิเคราะห์ และประกอบเชื่อมโยง เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้เข้าร่วมประชุมอย่างแท้จริง โดยมีรอบคำถามอยู่ว่า (1) โดยรวมแล้วผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับการจัดการความรู้ และกระบวนการจัดการความรู้จากปาฐกถาพิเศษและเสวนา การประชุมกลุ่มย่อย การอภิปราย และนิทรรศการ (2) มีความรู้เรื่องใดที่เข้าใจชัดเจนถูกต้องขึ้น และในแต่ละภูมิภาคมีการเรียนรู้เหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่? อย่างไร? (3) ผู้เข้าร่วมประชุมมีความคาดหวังและมีปฏิกิริยาต่อมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้อย่างไร? และ (4) ผู้เข้าร่วมประชุมมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง สำหรับการจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ครั้งต่อไป

ขั้นตอนของการวิเคราะห์ ผู้วิเคราะห์ได้ใช้แนวทางการวิเคราะห์ขั้นตอนการจำแนก จัดกลุ่ม และการให้รหัสข้อมูลจากทฤษฎีฐานราก (Grounded theory) พัฒนาโดย Glaser and Strauss (1967) และขยายความต่อมาโดย Strauss and Corbin (1990) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ

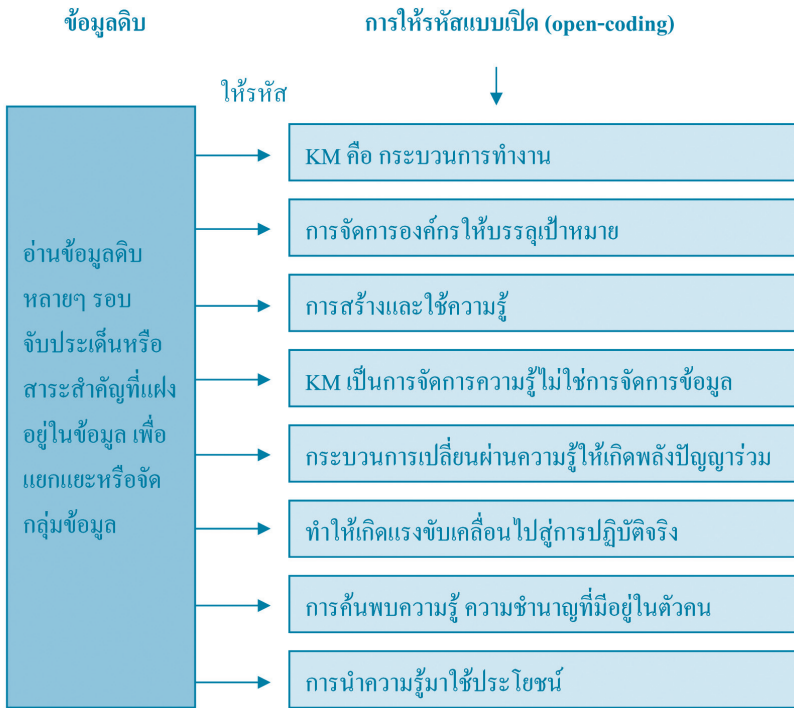
ขั้นตอนแรก: จำแนกและจัดกลุ่มข้อมูลของแต่ละภูมิภาค กล่าวคือ จัดเป็นแฟ้มข้อมูลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

ขั้นตอนที่สอง: อ่านข้อมูลอย่างละเอียด เพื่อจับประเด็นและสาระสำคัญที่แฝงอยู่ในข้อมูลในแต่ละภูมิภาค เพื่อแยกแยะและจัดกลุ่มข้อมูลให้ช้อยย่อยลงไปอีก เช่น ในแฟ้มข้อมูลของแต่ละภาค เมื่ออ่านและทำความเข้าใจข้อมูลแล้ว ก็จะสามารถจัดช้อยชุดข้อมูลได้ดังนี้คือ (ก) ข้อมูลภายใต้หัวข้อปรากฏภาพพิเศษ และการเสวนา (ข) ข้อมูลภายใต้หัวข้อกลุ่มย่อย (ค) ข้อมูลภายใต้หัวข้อนิทรรศการ (ง) ข้อมูลภายใต้หัวข้อปฏิกริยาต่อมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ และ (จ) ข้อมูลภายใต้หัวข้อ ข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมประชุม

ขั้นตอนที่สาม: เพื่อลดความซับซ้อนของเนื้อหา และทำให้มองเห็นประเด็นสำคัญๆ ชัดเจนขึ้น ขั้นตอนนี้จึงถือว่าเป็นขั้นตอนของการลดทอนข้อมูล โดยการอ่านข้อมูลดิบในแต่ละชุดที่จัดไว้ในขั้นตอนที่สองอย่างละเอียด (ชุด (ก) ชุด (ข) ชุด (ค) ชุด (ง) และ ชุด (จ)) จนกระทั่งเข้าใจประเด็นหลัก หรือสาระสำคัญที่แฝงอยู่ในข้อมูลอย่างชัดเจน เปลี่ยนประเด็นเหล่านั้นให้เป็นรหัส (หรือสรุปสาระโดยย่อของประเด็นนั้นๆ) หรืออาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า เป็นการเปลี่ยนประเด็นให้เป็นแนวคิดย่อย ขั้นตอนการเปลี่ยนประเด็นให้เป็นรหัสหรือแนวคิดย่อย จึงเป็นขั้นตอนของการลดทอน หรือแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ซึ่ง Glaser and Strauss (1967) เรียกขั้นตอนนี้ว่า การให้รหัสแบบเปิด (open-coding) คือเป็นการให้รหัสบนพื้นฐานของข้อมูลดิบล้วนๆ ดังตัวอย่างในแผนภูมิที่ 2

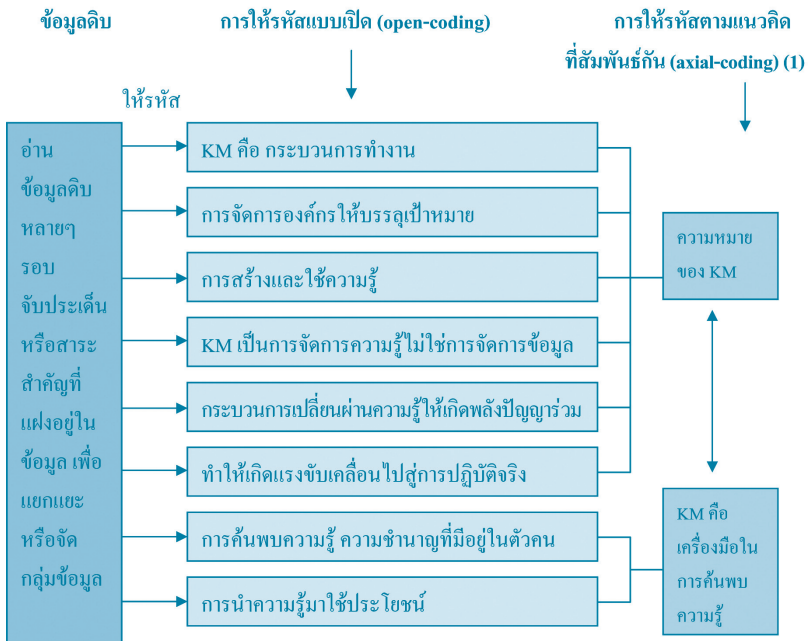
ทฤษฎีฐานราก (Grounded theory) ได้รับความนิยทางความคิดจากสำนัก "ตีความนิยม" (Interpretive explanation) ซึ่งครอบคลุมแนวคิดที่เรียกว่าปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) แนวคิดทางด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interactionism) และแนวคิดทางด้านการศึกษาการประกอบสร้างทางสังคม (Social constructionsism) (Stern, 1994)

แผนภูมิที่ 2: ตัวอย่างการลดทอนข้อมูล หรือการให้รหัสแบบเปิด (open-coding)

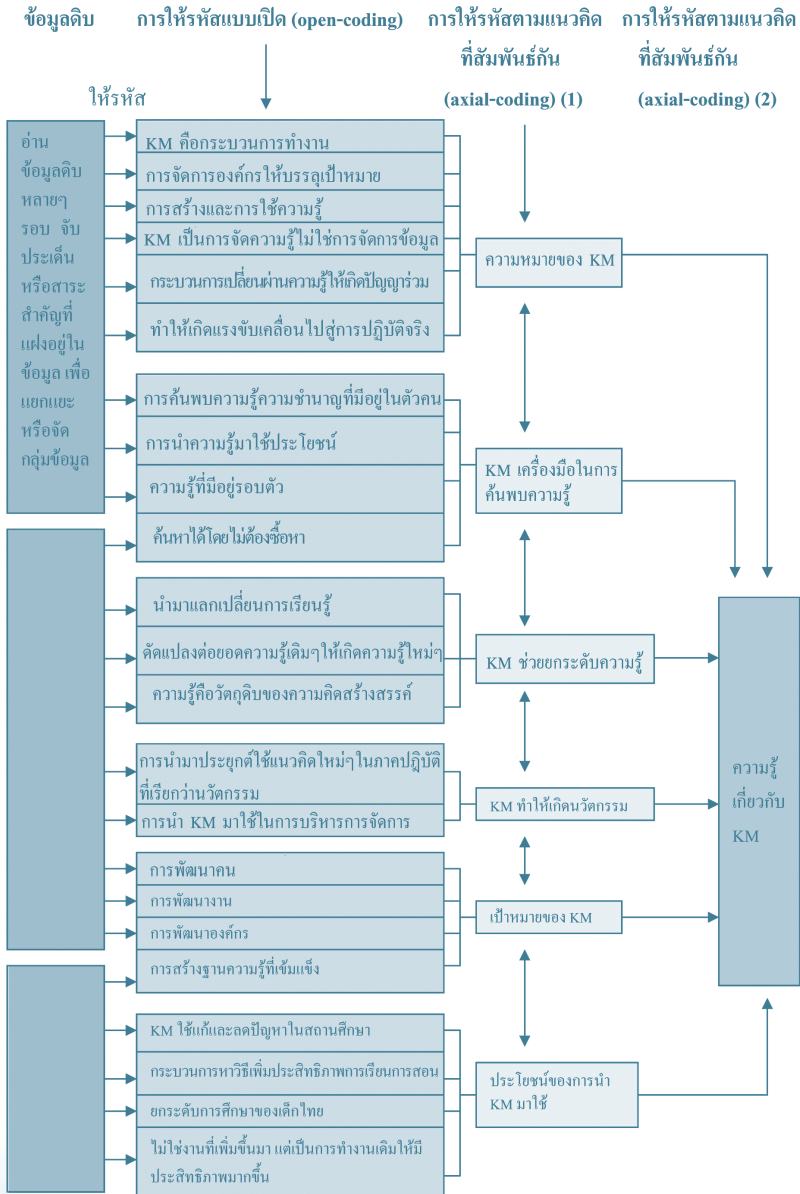
ขั้นตอนที่สี่: เป็นขั้นตอนที่เชื่อมโยงข้อมูลหรือแนวคิดย่อย (ที่ให้ไว้ในขั้นตอนที่สาม) และจัดกลุ่มแนวคิดย่อยให้เป็นหมวดหมู่ (ทำเช่นเดียวกันในทุกชุดข้อมูล) กล่าวคือ การจัดเอาแนวคิดที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันไว้ด้วยกันก็จะทำให้มองเห็นแนวคิดอีกระดับหนึ่งที่เกิดขึ้นใหม่ (ทำให้เกิดแบบแผนและความหมายใหม่ที่เกิดจากการรวมตัว และแยกตัวกันของแนวคิดย่อย) Glaser and Strauss (1967) เรียกขั้นตอนนี้ว่า การให้รหัสตามแนวคิดที่สัมพันธ์กัน (axial-coding หรือ theoretical coding) ดังตัวอย่างในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3: ตัวอย่างการเชื่อมโยงข้อมูล/แนวคิดย่อยหรือการให้รหัสตามแนวคิดที่สัมพันธ์กัน (axial-coding)

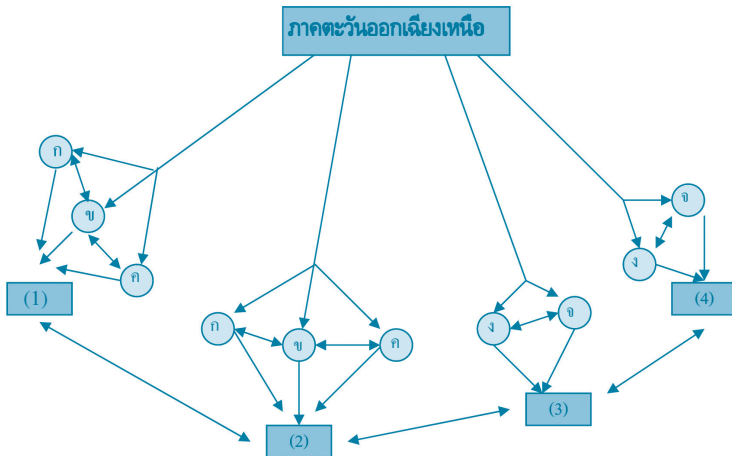
จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การให้รหัสในขั้นตอนที่สาม และขั้นตอนที่สี่ ไม่ได้แบ่งแยกตัดขาดจากกันอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่แล้วจะเลื่อนไหลไปสู่ขั้นตอนที่สี่โดยอัตโนมัติ ซึ่งเป็นธรรมชาติของการวิเคราะห์ข้อมูล และบางครั้งต้องทำกลับไปกลับมาอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งการให้รหัสในแต่ละระดับนั้น ไม่ได้หมายความว่าทำครั้งเดียวเสร็จ อาจทำได้หลายครั้งจนกว่าข้อมูลจะอยู่ตัว การจำแนกและจัดหมวดหมู่แนวคิดเพิ่มขึ้นอีกระดับหนึ่ง ก็จะทำให้ได้แนวคิดที่มีความหมายกระชับขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นแนวเรื่อง (theme) ที่ใช้ตอบคำถามวิจัยย่อยได้ ดังตัวอย่างในแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4: ตัวอย่างการเชื่อมโยงข้อมูล/แนวคิดย่อยหรือการให้รหัสตามแนวคิดที่สัมพันธ์กัน (axial-coding)

ขั้นตอนที่ห้า เมื่อมาถึงขั้นตอนนี้ ผู้วิเคราะห์จะมีผลการวิเคราะห์เบื้องต้นจากทั้ง 4 ขั้นตอน ซึ่งประกอบสร้างเป็นการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละภูมิภาค และสามารถจำแนกเชื่อมโยงข้อมูลใหม่ วิเคราะห์เพิ่มเติม ตอบคำถามการวิจัยที่ตั้งเป็นกรอบไว้ตั้งแต่แรก ดังตัวอย่างการจำแนกและเชื่อมโยงข้อมูลใหม่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5: ตัวอย่างการเชื่อมโยงข้อมูลทั้งหมดเข้าด้วยกันของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หมายเหตุ :

- (ก) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภายใต้หัวข้อปาฐกถาพิเศษ และเสวนา
- (ข) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภายใต้หัวข้อกลุ่มย่อย
- (ค) ผลการวิเคราะห์ภายใต้หัวข้อนิทรรศการ
- (ง) ผลการวิเคราะห์ภายใต้หัวข้อปฏิริยาต่อมทรรมตลาดนัดการจัดการความรู้
- (จ) ผลการวิเคราะห์ภายใต้ข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมประชุม
- (1) หมายถึง การเรียนรู้ KM และกระบวนการ KM ของผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละภูมิภาค
- (2) หมายถึง ความรู้ที่ชัดเจนและถูกต้องขึ้น
- (3) หมายถึง ความคาดหวังและปฏิริยาต่อมทรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ของผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละภูมิภาค
- (4) หมายถึง บทเรียนและข้อเสนอแนะในการจัดครั้งต่อไปของผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละภูมิภาค

ขั้นตอนที่หก: เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล ความรู้ในแต่ละด้านของแต่ละภูมิภาค และเชื่อมโยงแนวคิดของทุกชุดข้อมูลเข้าด้วยกัน เพื่อหาแก่นหรือสาระสำคัญของเนื้อหาทั้งหมด Glaser and Strauss (1967) เรียกขั้นตอนนี้ว่า การให้รหัสแบบคัดสรร หรือเฉพาะเจาะจง (selective/focused coding) กล่าวคือ เลือกลักษณะเรื่องใด (theme) แนวเรื่องหนึ่งเป็นแกนกลาง เพื่อประกอบสร้างเป็นภาพรวม หรือเป็นคำตอบสำหรับคำถามการวิจัย

สำหรับในกรณีนี้ ก็คือ การรวมรหัสและผลการวิเคราะห์ของทุกขั้นตอนเข้าด้วยกัน เพื่อเชื่อมโยงและประกอบสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้เข้าร่วมประชุม ดังนั้น สาระสำคัญของขั้นตอนนี้คือการค้นหาแก่นของเรื่อง การเชื่อมโยง และประกอบสร้างให้เป็นภาพรวมการเรียนรู้จากการจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค ดังตัวอย่างในแผนภูมิที่ 6

ผลโดยสรุป สรุปโดยรวมแล้ว การจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค ประสบผลสำเร็จสูงมากในการจุดประกายและเพาะเมล็ดพันธุ์พืชที่เรียกว่า การจัดการความรู้ (KM) ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ และตระหนกอย่างชัดเจนว่า ความรู้มีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง รวมทั้งในตัวคนทุกคน สามารถค้นหา แลกเปลี่ยน เพิ่มเติม ต่อยอดความรู้ได้โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณ ข้อสำคัญ คือ ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ โดยไม่เพิ่มภาระงาน เพราะสามารถทำให้กลมกลืนไปกับเนื้องานที่ทำอยู่ได้ คุณสมบัติเหล่านี้เป็นตัวกระตุ้นและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความตั้งใจของผู้เข้าร่วมประชุม ที่จะนำแนวคิดและกระบวนการจัดการความรู้ไปใช้ในงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนต่อไป

สิ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมจะนำไปใช้ต่อทันทีก็คือ แนวคิดเรื่องการแบ่งปันความรู้ ซึ่งเป็นหัวใจของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิดเรื่องการทำงานเป็นทีม และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม

นอกจากบทเรียนการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เข้าร่วมประชุมยังชี้ให้เห็นสิ่งที่ควรเพิ่มเติม (เนื่องจากยังขาดหรือยังไม่ชัดเจน) และที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ครั้งต่อไป ซึ่งครอบคลุมประเด็นหลักๆ ดังนี้ คือ (1) **การนำเสนอตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม** ไปพร้อมๆ กันกับการนำเสนอทฤษฎีและหลักการของการจัดการความรู้ (ในสัดส่วนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน) เพื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจและซึมซับได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น (2) **ปัญหา/อุปสรรควิธีการแก้ปัญหา** (อย่างเป็นทางการ) **รวมทั้งผลสัมฤทธิ์**ที่ชัดเจนของการนำแนวคิดเรื่องการจัดการความรู้ไปใช้ (3) **นำเสนอตัวอย่างความสำเร็จของหน่วยงานที่มีข้อจำกัด**ทั้งทางด้านบุคลากรและงบประมาณด้วย (ไม่ใช่เฉพาะหน่วยงานที่พร้อมเท่านั้น) เพื่อที่หน่วยงานที่มีข้อจำกัดดังกล่าวจะได้เห็นแบบอย่างและนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานของตนเองได้ (4) **ควรวหาวิธีการปรับพื้นฐาน**

ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้เข้าร่วมประชุมให้อยู่ในระนาบเดียวกันก่อน เช่น การจัดการประชุมย่อยเพื่อให้ความรู้พื้นฐานก่อนการประชุมใหญ่ (pre-conference) สำหรับผู้ที่ยังไม่เคยรู้เรื่องเกี่ยวกับ KM มาก่อนเลย **หรือ** การมีห้องปฏิบัติการปฏิบัติการจัดการความรู้ตั้งแต่เริ่มต้นอย่างเป็นทางการและเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้ที่ยังไม่เคยมีความรู้เรื่องการจัดการความรู้มาก่อนได้เรียนรู้ได้ชัดเจนขึ้น และ (5) การหา**วิธีการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้บริหาร** เพื่อให้การขับเคลื่อนการจัดการความรู้ในองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับรายละเอียดของการประเมินผลการเรียนรู้ หรือการทบทวน หลังการปฏิบัติการ (After Action Review) นั้น จะอยู่ในบทต่อไปของ หนังสือเล่มนี้ กล่าวคือนำเสนอการเรียนรู้จากมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค โดยนำเสนอภาพรวมของการเรียนรู้จากมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ใน 4 ภูมิภาค รวมทั้งความเหมือนและความต่างของการเรียนรู้ในแต่ละภูมิภาค บทเรียนการเรียนรู้จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีจุดเน้นอยู่ที่ ชุมปัญญาเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บทเรียนการเรียนรู้จากภาคเหนือ โดยนำเสนอหลักการสำคัญ คือ ความรู้คือต้นทุน KM คือการบริหารจัดการ ความสุข ความสำเร็จคือกำไร บทเรียนการเรียนรู้จากภาคกลาง ที่เน้นเรื่องการใช้ KM เป็นเครื่องมือสร้างฐานความรู้เพื่อสังคม และบทเรียนการเรียนรู้จากภาคใต้ ที่พุ่งเป้าไปที่การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล โดยใช้ ความรู้ฝังลึกเป็นฐานในการก้าวไปสู่การเป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม. ม.ม.ป. การจัดการความรู้

(Knowledge Management - KM) เอกสารแจก

ภาษาอังกฤษ

- Dalkir, K. 2005. Knowledge Management in Theory and Practice. Amsterdam: Elsevier Inc.
- Glaser, B.G. and A.L. Strauss. 1967. The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research. Chicago ; Aldine.
- Strauss, A.L. and J. Corbin. 1990. The Basics of Qualitative Analysis: Grounded Theory Procedures and Techniques (1st ed). Newbury Park, CA: Sage.
- Groff, T.R. and T.P. Jones. 2003. Introduction to Knowledge Management. Amsterdam: Elsevier Inc.
- Nonaka, I. and H. Takeuchi. 1995. The Knowledge Creating Company. New York: Oxford University Press.
- Stern, P.N. 1994. Eroding Grounded Theory. In J. Morse (Ed.), Critical Issues in Qualitative Research Methods. (pp. 212-223). Thousand Oaks, CA: Sage.

บทที่ 3

การเรียนรู้จากมหกรรมตลาดนัด

การจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค

บทที่ 3

การเรียนรู้จากมทลตลนตการจตการควมรู้ 4 ภูมิภาค

การจตการควมรู้ หรือ KM คือ การค้นหา ถ่ายทอด แลกเปลี่ยน
และการใช้ (ประโยชน์) จากควมรู้

ภาพรวมการเรียนรู้จากมทลตลนตการจตการควมรู้ 4 ภูมิภาค

ที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 กิจกรรมหนึ่งของการดำเนินงานโครงการวิจัย คือ การจตงานมทลตลนตการจตการควมรู้ 4 ภูมิภาค เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศีกษาขั้นพื้นฐาน จัดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศีกษา ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันส่งเสริมการจตการควมรู้เพื่อสังคม และสำนักงานคณะกรรมการการศีกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก คือ ปลูกกาพิเศษ การเสวนา การนำเสนอผลงานที่เป็นนวัตกรรมการจตการควมรู้ในรูปแบบนำเสนอและอภิปรายในห้องย่อย และรูปแบบนิทรรศการ

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลสรุปรวมการประเมินผลภายหลังสิ้นสุดการจตมทลตลนตการจตการควมรู้ (การทบทวนหลังปฏิบัติการ หรือ AAR) ทั้ง 4 ภูมิภาค เพื่อใช้เป็นบทเรียนสำหรับการจตครั้งต่อไป

ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะกึ่งโครงสร้าง (semi-structured questionnaire) จากผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 4 ภูมิภาค ภายหลังการจตมทลตลนตการจตการควมรู้ในแต่ละครั้ง* โดยสุ่มเลือก 30% จากผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดในแต่ละภาค ได้จำนวนแบบสอบถาม ดังนี้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 173 ชุด ภาคเหนือ 126 ชุด ภาคกลาง 112 ชุด และภาคใต้ 107 ชุด รวมแบบสอบถามที่ใช้ในการประเมินจำนวน 518 ชุด

* ครั้งที่ 1 วันที่ 7-8	กรกฎาคม 2550	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ครั้งที่ 2 วันที่ 14-15	กรกฎาคม 2550	ภาคเหนือ
ครั้งที่ 3 วันที่ 21-22	กรกฎาคม 2550	ภาคกลาง
ครั้งที่ 4 วันที่ 4-5	สิงหาคม 2550	ภาคใต้

การนำเสนอภาพรวมการเรียนรู้จากมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ ทั้ง 4 ภูมิภาค แบ่งเป็น 3 ส่วนใหญ่ ส่วนที่หนึ่ง คือ การเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับจากการจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ ส่วนที่สอง ครอบคลุมปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมประชุมต่อมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ และส่วนที่สาม เป็นข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 4 ภูมิภาค

ส่วนที่หนึ่ง: การเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับจากการจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้

เมื่อมองในภาพรวมของการเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับจากการจัดมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ทั้ง 4 ภูมิภาคนั้น มีทั้งประเด็นการเรียนรู้ที่เหมือนกัน และประเด็นการเรียนรู้ที่ต่างกัน เนื่องจากการจัดที่ต่างสถานที่ต่างเวลา ต่างผู้เข้าร่วมประชุม รวมทั้งวิทยากรบางส่วนก็ต่างกัน การให้หน้าหนักในแต่ละประเด็นก็จะต่างกัน (โปรดดูรายละเอียดของความต่างในการให้หน้าหนักในแต่ละประเด็นในท้ายบทที่ 3) เพื่อให้เกิดความชัดเจน การสรุปภาพรวมในส่วนนี้จึงจำเป็นต้องนำเสนอทั้งส่วนที่เหมือนกันและในส่วนที่ต่างกัน

1. ประเด็นการเรียนรู้ที่เหมือนกัน

ผู้เข้าร่วมประชุมจากทุกภาคได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการความรู้เหมือนกัน กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่า การจัดการความรู้ (KM) ครอบคลุม (1) การจัดการให้เกิดการเรียนรู้ (2) การจัดการให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (3) การจัดการให้เกิดชุมชนทรัพย์สินแห่งความรู้ และ (4) การจัดการให้เกิดการใช้ความรู้

การจัดการทั้งหมดดังกล่าว ก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ คือ การพัฒนาคน พัฒนางาน พัฒนาองค์กร และการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้เรียนรู้ว่าการจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่ให้คุณค่ากับบุคลากร ช่วยสร้างจิตสำนึก และกระบวนการทัศน์ใหม่ในการทำงาน รวมทั้งเป็นแนวคิดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยากอย่างที่คิด

2. ประเด็นการเรียนรู้ที่ต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ในแต่ละภาคยังมีความแตกต่างในรายละเอียด ทั้งทางด้านขอบเขต เทคนิค และวิธีการนำเสนอ เพราะแต่ละภาคให้น้ำหนักในแต่ละประเด็นต่างกัน ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับวิทยาการและบริบททางสังคม-เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมในแต่ละภาคที่ทำให้เกิด**ความแตกต่างที่เป็นจุดเด่น** และแสดงให้เห็นถึง**เอกลักษณ์**ของแต่ละภาค ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จุดเด่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ที่วิธีการนำเสนอ ทั้งวิทยาการและผู้นำเสนอโครงการที่นำกระบวนการจัดการความรู้ไปใช้ ได้ใช้เทคนิคกระบวนการความคิดรวบยอด (conceptualization) ผ่านกลวิธีการใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจและจดจำ ในขณะที่เดียวกันก็รวบเอาแนวคิด กระบวนการ แนวทางปฏิบัติเข้าไปในแต่ละส่วนหรือวลีที่ใช้ได้อย่างเหมาะสม กระชับ ได้ความหมาย และมองเห็นภาพ (แนวทางปฏิบัติ) ยกตัวอย่างเช่น

- **รวมตัว ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ** (กลวิธีในการขับเคลื่อนการจัดการความรู้)

- **ได้ใจ ได้ประโยชน์ ได้โอกาส ไม่พลาดเป้าหมาย** (หลักการในการดำเนินการ)

ด้วยวิธีการดังกล่าว ผู้เข้าร่วมประชุมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ตระหนักรู้ว่าแหล่งความรู้มีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง ทุกคนมีความรู้อยู่กับตัว สามารถ**เติมเต็ม**ได้โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ **เติมต่อ**ได้โดยการเลือกใช้ตัดแปลงแล้วนำไปปฏิบัติจริง ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็ใคร อยู่ที่ไหน ก็สามารถพัฒนาตนเองได้ ซึ่งหมายรวมถึงว่า ครูไม่ต้องทิ้งห้องเรียนก็พัฒนาได้ การเรียนรู้ดังกล่าวก่อให้เกิดแรงกระตุ้นที่มีพลังต่อการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และสติปัญญา **ขุมปัญญาเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้** จึงเป็นแก่นหรือหัวใจของการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมประชุมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคเหนือ จุดเด่นของภาคเหนืออยู่ที่วิธีการให้ความรู้ที่ต่างออกไป ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้เทคนิคกระบวนการความคิดรวบยอด (conceptualization) วิทยาการและผู้นำเสนอโครงการฯ ในภาคเหนือใช้เทคนิคการอุปมาอุปมัย (analogy) ซึ่งได้ผลเช่นเดียวกัน คือ ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ซึมซับความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว ยกตัวอย่างเช่น

- **องค์กรเปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิต** ที่มีสมอง มีความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งต้องมีการเรียนรู้ เช่นเดียวกับกับบุคลากรในองค์กร
- **การจัดการความรู้ (KM) เปรียบเสมือนน้ำ** ไม่มีรูปแบบตายตัว สามารถปรับและเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และบริบท
- **ความรู้เปรียบเหมือนต้นทุน** ที่ต้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดเน้นของการเรียนรู้ทางภาคเหนืออยู่ที่การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ถึงแม้ว่าข้อมูลจากภาคอื่นจะมีเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสังคมแฝงอยู่บ้าง แต่ไม่ได้ฟันธงและเน้นอย่างชัดเจนเท่ากับข้อมูลจากภาคเหนือ ซึ่งเน้นเรื่องการใช้กระบวนการจัดการความรู้ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้) เป็นเครื่องมือช่วยบุคลากรและองค์กรให้**มองสภาพแวดล้อมภายนอกอย่างรอบด้าน** ระวังระวัง และเรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงปรับตัว ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อทำให้องค์กรก้าวหน้ายิ่งขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งกล่าวคือผู้เข้าร่วมประชุมในภาคเหนือได้เรียนรู้ว่า **ความรู้คือต้นทุน การจัดการความรู้ (KM) คือการบริหารจัดการ และความสุข ความสำเร็จ คือผลกำไร** ซึ่งนับได้ว่าเป็นแก่นความรู้ที่สำคัญของตลาดนัดการจัดการความรู้ในภาคเหนือ

ภาคกลาง จุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของการจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ในภาคกลาง คือ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ภาคประชาชน คือการนำกระบวนการจัดการความรู้เข้าไปใช้ในชุมชน เน้นการให้คุณค่าความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งมีอยู่มากมาย และการใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อ

สร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยการจ้ดระบบและยกระดับความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน และนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ประโยชน์หรือแก้ปัญหาในชุมชน รวมทั้ง**ทำให้ชุมชนเป็นเสมือนห้องเรียนเคลื่อนที่สำหรับเด็ก** เพื่อเด็กจะได้ฝึกปฏิบัติจริงจากสถานการณ์จริง และได้เรียนรู้จากผู้ปฏิบัติจริง ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และเห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนจึงมิใช่เป็นเพียงแหล่งวิทยากรท้องถิ่น หรือแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำไปบูรณาการเข้ากับสาระการเรียนรู้ในสถานศึกษาเท่านั้น

นัยสำคัญของตลาดนัดการจัดการความรู้ในภาคกลางจึงอยู่ที่การ**ใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) เป็นเครื่องมือสร้างฐานความรู้เพื่อสังคม เพื่อเป็นสังคมฐานความรู้**

ภาคใต้ แก่นความรู้หลักของภาคใต้อยู่ที่กระบวนการเคลื่อนตัวจาก**ความรู้ฝังลึก สู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้** กล่าวคือ ข้อมูลของผู้เข้าร่วมประชุมในภาคใต้สะท้อนให้เห็นความแตกต่างที่เป็นจุดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ ได้แก่ **การใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) เพื่อเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส** รวมทั้งการขับเคลื่อนการจัดการความรู้ให้ครบวงจร เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

จุดที่สำคัญและโดดเด่นอีกประการหนึ่ง คือ **การก้าวจากสังคมฐานความรู้ไปถึงการเป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้** เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือ

3.สรุปภาพรวมของการเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้แนวคิด หลักการ และกระบวนการเหมือนกันทุกภาค แต่ในความเหมือนนั้นก็ยังมีมีความต่าง ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของการจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ในแต่ละภูมิภาค

โดยรวมแล้ว สาระความรู้หลักที่ผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 4 ภาคได้เรียนรู้ก็คือ **การจัดการความรู้ หรือ KM คือ การค้นหา ถ่ายทอด แลกเปลี่ยน และ การใช้ (ประโยชน์) จากความรู้** เพื่อการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ส่วนที่สอง: ปฏิกริยาของผู้เข้าร่วมประชุมต่อมทรรมตลาดนัด

การจัดการความรู้

ผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 4 ภูมิภาค สะท้อนความรู้สึกต่อมทรรมตลาดนัด การจัดการความรู้เหมือนกัน กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน ทั้งในเรื่องหลักการ แนวคิด วิธีการ รูปแบบ ขั้นตอน และกระบวนการที่หลากหลาย ตลอดจนการนำแนวคิดของการจัดการความรู้ ไปสู่การปฏิบัติที่หลากหลาย สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการจัดการ ความรู้ภายในองค์กรได้เป็นอย่างดี

ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมงานคนอื่น ๆ ทั้งที่เป็นเพื่อนร่วมอาชีพ และต่างอาชีพ ทำให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาองค์กร บุคลากร และผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้เห็นนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ หลากหลาย เช่น โครงการจัดทำนวัตกรรมการเรียนรู้ของท้องถิ่น เครื่องมือ ประเมินตนเองและผู้เรียน รวมทั้งยังได้เรียนรู้ถึงการทำนวัตกรมโดยใช้วัสดุ และเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งบางอย่างก็เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว สามารถนำมาใช้ ประโยชน์และเป็นการเพิ่มคุณค่าให้แก่วัสดุเหล่านั้น

กล่าวโดยสรุปก็คือ โดยภาพรวมแล้วผู้เข้าร่วมประชุมรู้สึก **ยินดี** ที่ได้ มีโอกาสเข้าร่วมประชุมเพื่อรับรู้ รับฟัง และรับชมเกี่ยวกับแนวคิดและ กระบวนการจัดการความรู้ (ซึ่งไม่เคยรู้มาก่อน หรือรู้บ้างเล็กน้อย) โดยที่ความรู้ ที่ได้สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ และที่สำคัญ คือ **ทำได้ ไม่ยากเลย** รวมทั้งรู้สึก **ประทับใจ** กับการจัดการตลาดนัดการจัดการความรู้ วิทยากร และการนำเสนอ ในทุกรูปแบบ เริ่มตั้งแต่ปาฐกถาพิเศษ และการเสวนา (ซึ่งเป็นการปลูกฝัง และ ให้ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้) การเข้ากลุ่มย่อย (ซึ่งเป็นการเล่าถึง โครงการ/กิจกรรมของโรงเรียนต่างๆ ที่นำกระบวนการจัดการความรู้ไปใช้) นอกจากการได้รับรู้ และรับฟังจากสองส่วนแรกแล้ว ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้ รับชมนิทรรศการ ซึ่งเป็นการนำเสนอผลงานที่มีพลังขับเคลื่อนสูงอีกรูปแบบหนึ่ง

ทั้งหมดนี้ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมรู้สึกตื่นตา ตื่นใจ และตื่นความคิด เกี่ยวกับแนวคิดและกระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งส่งผลต่อความตั้งใจที่จะนำไปใช้ในงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองต่อไป

เสียงสะท้อนในเชิงวิพากษ์ ถึงแม้ว่าเสียงสะท้อนของผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่จะออกมาในเชิงบวกต่อมทรรวมการจัดการตลาดนัดการจัดการความรู้ **เสียงสะท้อนในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ก็มีด้วยเช่นกัน** อย่างไรก็ตาม การวิพากษ์วิจารณ์เป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดมทรรวมครั้งต่อไป ให้การจัดสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

ข้อวิพากษ์วิจารณ์เหล่านี้สามารถจัดได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ กล่าวคือ ข้อวิพากษ์เกี่ยวกับ **ประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนจากการเข้าร่วมประชุม** และ **ประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยทั่วไป**

1. ประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน (และต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น) คือประเด็นต่างๆ ดังนี้

- การนำกระบวนการจัดการความรู้ไปใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน
- ปัญหา/อุปสรรค และวิธีการแก้ปัญหา รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของการนำการจัดการความรู้ไปใช้ เนื่องจากยังมีผู้เข้าร่วมประชุมส่วนหนึ่งที่ยังข้องใจว่า ผลสำเร็จของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่อาจบอกได้แน่ชัดว่า เกิดจากการใช้กระบวนการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือ
- รายละเอียดและขั้นตอนที่ชัดเจนของการจัดการความรู้กับการจัดการเรียนการสอน เพราะเท่าที่ได้เรียนรู้จากมทรรวมฯ เป็นเพียงวิธีการกว้างๆ เท่านั้น
- รายละเอียดของกระบวนการสร้างนวัตกรรม
- ต้องการเรียนรู้ผลงาน/ตัวอย่างจากโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่สามารถนำการจัดการความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะโรงเรียนที่นำเสนอผลงานล้วนเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมอยู่แล้ว เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือโรงเรียนเอกชน ไม่มีตัวอย่างของโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากร

- วิธีการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้บริหาร มหกรรมการจัดตลาดนัด การจัดการความรู้ทั้ง 4 ภูมิภาค ระบุชัดเจนว่าผู้บริหารต้องตระหนักและเป็นผู้นำจึงจะขับเคลื่อนการจัดการความรู้ได้ แต่ไม่ได้แสดงให้เห็นว่าแต่ละองค์กรจะมีวิธีการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้บริหารได้อย่างไร

- สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมบางกลุ่มที่ไม่เคยรับฟังหรือเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้มาก่อน ไม่รู้จักศัพท์ต่างๆ ที่ใช้กัน ทำให้ไม่สามารถเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่นำเสนอได้มากนัก

- ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เพราะการนำเสนอส่วนมาก เน้นทฤษฎีและหลักการของการจัดการความรู้โดยไม่มีตัวอย่าง

2. ประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยทั่วไป ข้อวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ของการบริหารจัดการ ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่องสถานที่ จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม การเตรียมการ เอกสาร การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เนื้อหา ระยะเวลา ดังสรุปได้ดังนี้

- ความไม่เหมาะสมระหว่างสถานที่และจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมงานมีจำนวนมากเกินไปในขณะที่สถานที่คับแคบ ไม่สะดวก

- เนื้อหามีมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับระยะเวลาในการจัดงาน ทำให้มีเวลาจำกัดในการฟังเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และชมนิทรรศการ

- รูปแบบการจัดงานในแต่ละห้องไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่แตกต่างกันตามวิทยาการประจำห้อง

- กิจกรรมที่จัดยังไม่มีความหลากหลาย บางกิจกรรมยังไม่ชัดเจน และหลายกิจกรรมนำเสนอในเวลาเดียวกัน

- สื่อที่ใช้ประกอบการบรรยายหรือเสวนามีขนาดไม่เหมาะสม จึงทำให้มองเห็นอย่างไม่ทั่วถึง

- ไม่มีเอกสารแจก ซึ่งผู้ร่วมงานคิดว่ามีความสำคัญ พร้อมกับเสนอแนะว่าควรแจกเอกสารที่แสดงขั้นตอนการจัดการความรู้ให้ประสบผลสำเร็จด้วย เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานเรื่องการจัดการความรู้สามารถนำไปศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองในภายหลังได้

ส่วนที่สาม: ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 4 ภูมิภาค

ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 4 ภูมิภาค ครอบคลุมทั้งในด้านวิชาการ และด้านบริหารจัดการ

1. ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

- รูปแบบการนำเสนอควรจะหลากหลาย และเร้าความสนใจผู้ฟังมากกว่าการบรรยายอย่างเดียว รวมทั้งวิทยากรควรเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการความรู้และควรนำเสนออย่างละเอียด ชัดเจน ตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อมหรือวกวน

- ควรให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ พร้อมทั้งแจกเอกสารประกอบก่อนดำเนินกิจกรรมอื่นๆ (pre-conference) ทั้งในเรื่องความหมายและคำศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้ผู้ร่วมงานมีความรู้พื้นฐานที่พอเพียง ซึ่งจะช่วยให้ได้ประโยชน์เต็มที่จากการทำงาน

- ผลงานที่นำเสนอควรมีมากกว่านี้ และควรมีความหลากหลายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครอบคลุมทุกสายงาน

- ควรหาวิธีการสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารองค์กรการศึกษาเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ในองค์กร เนื่องจากถ้าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของการจัดการความรู้แล้ว ก็ยากที่จะดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จได้

- ควรมีห้องสาธิตการปฏิบัติการจัดการความรู้ตั้งแต่เริ่มต้นอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน จะทำให้ผู้ที่ไม่เคยมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้มาก่อนได้เรียนรู้ขั้นตอนการทำการจัดการความรู้อย่างลึกซึ้ง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ

- ควรพิจารณาจัดงานในสถานที่ที่กว้างขวางพอเพียงกับจำนวนผู้เข้าร่วมงาน และมีระบบเสียงและแสงที่ดี
- ควรขยายเวลาจัดงานเป็น 3-4 วัน เพื่อให้ศิษษามงานได้ทั่วถึง มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่าง และเข้าฟังการนำเสนอในห้องย่อยได้ทุกเรื่องโดยไม่จัดเวลาให้ตรงกัน เช่น ควรให้มีการเสวนาในตอนบ่ายของแต่ละวัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานมีโอกาสชมและศึกษานิทรรศการได้ในตอนเช้า
- ควรมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า เพื่อเผยแพร่การจัดงานให้นานพอ ที่ครู/บุคลากรทางการศึกษาจะได้รับทราบโดยทั่วถึงกัน
- ควรจัดโควตาให้หลายๆ โรงเรียนเข้าร่วมงาน จะได้พัฒนาการศึกษาไปพร้อมๆ กัน
- ควรมีการจัดทำเอกสารเป็นรูปเล่มแจกด้วย เพื่อเผยแพร่ขยายผล และเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป
- ควรขยายการจัดงานเช่นนี้ไปยังจังหวัดอื่นๆ หรือทุกจังหวัดทุกเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการจัดการความรู้ให้เป็นที่แพร่หลายมากขึ้น

การเรียนรู้จากมทรรวมตลาดนัดการจัดการความรู้แต่ละภูมิภาค

กิจกรรมการวิจัยในส่วนของการจัดงานมทรรวมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร การศึกษาขึ้นพื้นฐานดังกล่าวข้างต้น เมื่อมองในภาพของแต่ละภูมิภาค ของการเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับจากการจัดงานก็มีประเด็นการเรียนรู้ที่สำคัญที่มีรายละเอียดจำแนกตามภูมิภาค

การเรียนรู้จากมทรรวมตลาดนัดการจัดการความรู้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชุมชนปัญญาเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. การเรียนรู้ที่ได้จากปรากฏกาพิเศษและการเสวนา

1.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ (KM)

• ความหมายของการจัดการความรู้ (KM)

KM คือ กระบวนการทำงานและจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร เพื่อสร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี KM จึงไม่ใช่เป็นการจัดการข้อมูล แต่เป็นการจัดการความรู้ และเป็นกระบวนการเปลี่ยนผ่านความรู้ตามหลักการและแนวทางที่มุ่งให้เกิดพลังปัญญาร่วมที่มีแรงขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติจริง

• KM คือเครื่องมือในการค้นพบความรู้

ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เรียนรู้ใหม่เบื้องต้นว่า **KM คือเครื่องมือในการค้นพบความรู้** โดยเฉพาะความรู้ความชำนาญที่มีอยู่ในตัวคน ที่เรียกว่าความรู้ฝังลึก (tacit knowledge) ซึ่งเกิดจากการลงมือปฏิบัติ เกิดทักษะประสบการณ์ที่สั่งสมมายาวนาน และนำออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ นั่นก็คือค้นพบอย่างเดียวไม่พอ **ต้องนำมาปฏิบัติหรือใช้ประโยชน์ด้วย**

• KM ช่วยยกระดับความรู้

ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เรียนรู้ที่ทำให้เกิดความปิติว่า ความรู้มีอยู่รอบตัวเรา มีอยู่ทั่วไป ทุกหนทุกแห่ง สามารถค้นหาได้โดยไม่ต้องซื้อหา ไม่ต้องใช้งบประมาณเพิ่ม ไม่ต้องทำอะไรที่เป็นทางการหรือมีพิธีรีตอง KM จึงเป็นเครื่องมือในการค้นหาค้นพบความรู้ความชำนาญที่แฝงเร้นอยู่ในตัวคนทุกคน ทุกหนทุกแห่ง **นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้** เลือกใช้ตัดแปลง ปรับปรุง และต่อยอดความรู้เดิม (หรือยกระดับความรู้) โดยเอาความรู้เดิมมารวมกับความรู้ใหม่ เกิดเป็นความคิดสร้างสรรค์หรือ**นวัตกรรม**ที่เหมาะสมกับสถานการณ์

นอกจากความรู้ที่มีอยู่ในตนเอง ความรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งกับบุคลากรในองค์กร จากผู้เชี่ยวชาญ หรือบุคลากรภายนอกองค์กรแล้วยังสามารถหาความรู้ได้จากฐานความรู้อื่นๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ตัวอย่างจากโรงเรียนชาวนาในจังหวัดสุพรรณบุรี) แนวคิดและปรัชญาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

• KM ทำให้เกิดนวัตกรรม

หัวใจสำคัญของ KM คือ นวัตกรรม ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ๆ มาใช้ในภาคปฏิบัติ ความรู้ คือ วัตถุประสงค์ของความคิดสร้างสรรค์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้เกิดพลังปัญญา และพลังของการสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา หรือปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จ เนื่องจากความรู้และความคิดของคนๆ หนึ่งจะไปกระตุ้นกระบวนการความคิดของคนอื่นอยู่เสมอ* การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จึงเป็นทั้งเครื่องมือในการค้นหาความรู้และการสร้างความรู้ในเวลาเดียวกัน

นอกจากนี้ แนวคิดเรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ยังนำไปสู่แนวคิดเรื่อง **การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร การทำงานเป็นทีม** เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาร่วมกัน อันนำไปสู่บรรยากาศแห่งมิตรภาพ ลดแรงเสียดทานในกลุ่มทำให้การปฏิบัติงานในหน่วยงานสำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทุกคนมีความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้จัดทำขึ้น

• ประโยชน์ของการนำ KM เข้ามาใช้ในสถานศึกษา

การพัฒนาการศึกษาที่ดี ต้องเริ่มจากการวางรากฐานการศึกษาให้ดีกว่าก่อน ประโยชน์ประการหนึ่งของ KM ก็คือการสร้างฐานความรู้ที่เข้มแข็งเข้าถึงความจริง เพื่อความมั่นคงยั่งยืนของการศึกษา

การใช้ KM ในสถานศึกษา ทำให้รู้ปัญหาของโรงเรียนที่แท้จริง และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดี โดยที่บุคลากรร่วมมือร่วมใจในปัญหาของตนเองจริงๆ **KM จึงใช้แก้และลดปัญหา** ในสถานศึกษา ในขณะเดียวกันก็สามารถใช้เป็นกระบวนการ **หาวิธีเพิ่มประสิทธิภาพ** เพื่อยกระดับการศึกษาของเด็กไทยด้วย

* สุรินทร์ องค์กรินทร์ และนิพนธ์ มาฆะศิรานนท์. 2549. การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท

แรงเสริมทางจิตใจแก่ครู เอื้อให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้บริหารและครูทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการวางแผนการทำงานและมีเป้าหมายชัดเจน รวมทั้งการสร้างใจที่ถูกต้อง สร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของ KM

การสนับสนุนอย่างเต็มที่อย่างต่อเนื่อง จะทำให้การขับเคลื่อน KM ทำได้อย่างมีระบบและบรรลุผลตามเป้าหมาย ผลหรือรางวัลของการขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพจะตกอยู่กับทุกฝ่าย ดังที่มีวิทยากรบางท่านกล่าวว่า **“ความสำเร็จอยู่ที่ผู้บริหาร ความยั่งยืน (ของความรู้) อยู่ที่ผู้ปฏิบัติ”**

• **การวางแผนและมีเป้าหมายอย่างชัดเจน** โดยมีขั้นตอนและการดำเนินงานดังนี้คือ องค์กรและผู้บริหารต้อง (1) สร้างความสนใจ และสร้างความเข้าใจ (2) หากกลุ่มผู้สนใจ ตั้งเป็นทีมแกนนำ และจัดการให้ทีมแกนนำได้รับการอบรม (3) ทีมแกนนำให้การอบรมครูในโรงเรียน (4) ประชุมวางแผน สร้างเป้าหมายร่วมกัน (5) แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ (6) สร้างแหล่ง/เครือข่ายการเรียนรู้ (7) นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (8) ประเมินผล (9) ปรับปรุงแก้ไข (10) เผยแพร่ผลงานความรู้

ทั้งหมดนี้เป็นการทำงานร่วมกันทั้งผู้บริหารและครู ใช้กระบวนการกลุ่ม คือการระดมสมอง เพื่อระดมความรู้และปัญหาจากคณะครู และในบางกรณีได้ดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย รวมทั้งการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ KM เป็นเครื่องมือ KM จึงเป็นสะพานเชื่อมความรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียนและในท้องถิ่นเข้าด้วยกัน

• กลวิธี หลักการ และเทคนิคในการขับเคลื่อน

ใช้กลวิธี: รวมตัว ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ การทำงานเป็นทีมโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นกลวิธีหลักในกระบวนการ KM กล่าวคือ การให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดการความรู้ เช่น การลงชั้นความรู้ หรือการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมกันจัดกิจกรรม เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

พัฒนาเครื่องมือหรือนวัตกรรม และร่วมมือร่วมใจกันนำไปปฏิบัติ เพื่อการแก้ไข้ปัญหา หรือทำงานได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ใช้หลักการ: ใต้ใจ ใต้ประโยชน์ ใต้โอกาส ไม่พลาดเป้าหมาย

แนวคิดเบื้องหลังการทำงานเป็นที่มาก็คือ การเปิดรับความคิดใหม่ๆ จากบุคคลอื่น เพราะว่าบุคลากรทุกคนมีความรู้ มีคุณค่า จึงต้องให้เกียรติ และเคารพในความรู้อะไร และคุณค่าของทุกคน เป็นการยอมรับและเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน จึงได้ตั้งใจ ใต้ทั้งประโยชน์ ใต้ทั้งโอกาส และไม่พลาดเป้าหมาย เนื่องจากการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน เป็นการแสวงหาความรู้ การต่อยอดความรู้ที่มีพลัง และจะยังมีพลังมากขึ้น เมื่อได้นำไปปฏิบัติจริง

ใช้เทคนิค: เรื่องเล่าเร้าพลัง

การถ่ายทอดความรู้ (Storytelling and knowledge transfer) นั้น วิทยาการได้ใช้ “โมเดลปลา” เป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักคือ (1) ส่วนหัวปลา คือเป้าหมายของผู้เล่า หรือเป้าหมายของการทำ KMว่าจะไปในทิศทางใด (Knowledge Vision - KV) (2) ส่วนกลาง หรือตัวปลา คือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแบ่งปันความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Knowledge Sharing - KS) และ (3) ส่วนหาง คือการสร้างคลังหรือขุมความรู้ และเชื่อมโยงเครือข่ายความรู้ (Knowledge Assets - KA) เพื่อให้เกิดพลังปัญญา

กล่าวโดยสรุปก็คือ โมเดลปลา เป็นโมเดลที่ช่วยให้รู้จักคิด-วิเคราะห์ และสกัดเอาแก่นความรู้ออกมา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป โดยใช้พลังของ 3S (Story, Support, Show) ในการขับเคลื่อนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพองค์กรการศึกษา **หนึ่ง** คือ การเล่าเรื่องและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Story) **สอง** คือ ทางโรงเรียนและผู้บริหารให้การสนับสนุนเต็มที่ (Support) และ **สาม** คือ เปิดโอกาสให้ครูได้เสนอผลงานของตน (Show)

อย่างไรก็ตาม เทคนิคเรื่องเล่าเร้าพลังมีจุดเน้นที่การนำศักยภาพประสบการณ์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละคนที่เกี่ยวข้อง มาบอกเล่าแลกเปลี่ยน

(tacit-to-tacit knowledge sharing) ในการจัดมหกรรมตลาดนัด การจัดการความรู้ครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบด้วยเช่นกันว่าการแลกเปลี่ยน เรียนรู้สามารถนำมาแลกเปลี่ยนผ่านบล็อก (Blog) เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในงานประจำ คือการเรียนการสอน และการเขียนเรื่องเล่าผ่าน Blog หรือ การนำ KM มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานและพัฒนาจนมีการทำรายงาน เสนอในรูปแบบของบทเรียนแห่งความสำเร็จ (best practice) หรือ การเขียน แผนการเรียนการสอนซึ่งสามารถนำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งทั้ง 3 ประเด็น ดังกล่าว ถือว่าเป็นการเปลี่ยนผ่านการเรียนรู้จากความรู้ฝังลึกไปสู่ความรู ชัดแจ้ง (tacit-to-explicit knowledge sharing)

1.3 สิ่งที่ได้จากผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้จากปาฐกถาพิเศษและ

การเสวนา

ปาฐกถาพิเศษและการเสวนาในการประชุมครั้งนี้ได้จุดประกาย และเพาะเมล็ดพันธุ์พืชที่เรียกว่าการจัดการความรู้ (KM) ให้กับผู้เข้าร่วม ประชุมได้เป็นอย่างมาก เพราะได้เรียนรู้แนวคิด (concept) หลักๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้และกระบวนการ KM อย่างชัดเจน กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ เรียนรู้ว่า KM คือ กระบวนการแสวงหาและเข้าถึงความรู้โดยการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาตนเอง พัฒนา องค์กร และในท้ายที่สุด คือ การให้เกิดสังคมที่มีฐานแห่งการเรียนรู้หรือสังคม อุดมปัญญา

ผู้เข้าร่วมประชุมรู้สึกตื่นเต้นและยินดีที่ได้เรียนรู้ว่า โดยแท้จริง แล้วความรู้มีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง อยู่ในตัว ใกล้ตัว และรอบๆ ตัว เมื่อนำทักษะ ประสบการณ์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รู้จักเลือกใช้ดัดแปลง ต่อยอด ความรู้ที่มีอยู่เดิม ก็จะสร้างความรู้ใหม่ หรือยกระดับความรู้ได้ ไม่ต้องพึ่งพา งบประมาณ ไม่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยี แต่ต้องพึ่งพาความร่วมมือร่วมใจของ บุคลากรในองค์กร รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและผู้บริหาร อย่างเต็มที่ จึงจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ผู้เข้าร่วมประชุมได้ตระหนักด้วยเช่นกันว่า ถ้าหากมีความรู้แต่ไม่นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือปฏิบัติให้เกิดผล กระบวนการ KM ก็จะไม่เกิด นวัตกรรมจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของ KM

ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน KM ไม่มีสูตรสำเร็จ แต่อย่างน้อยต้องมี 3 องค์ประกอบหลัก คือ การสนับสนุนจากองค์กรและผู้บริหาร การวางแผนและมีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจน รวมทั้งกลวิธี และเทคนิคในการขับเคลื่อน KM

กลวิธีหลักที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ก็คือ กลวิธี 3 ร (รวมตัว ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ) ซึ่งตั้งอยู่บนหลักการของการดำเนินการให้ได้ใจ ได้ประโยชน์ ได้โอกาส ไม่พลาดเป้าหมาย เทคนิคที่ใช้ในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ การเล่าเรื่อง ในรูปแบบของโมเดลปลาหูก

ถึงแม้ว่าจุดเน้นของปาฐกถาพิเศษและเสวนาจะค่อนข้างไปทาง กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ฝังลึก (tacit-to-tacit knowledge sharing) ผ่านเทคนิคการเล่าเรื่อง แต่ผู้เข้าร่วมประชุมก็ได้รับทราบเกี่ยวกับเทคนิคอื่นๆ ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยกระบวนการ ดึงความรู้ฝังลึกไปสู่ความรู้ชัดแจ้ง (tacit-to-explicit knowledge sharing) ด้วยเช่นเดียวกัน

2. ความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มย่อย

ในช่วงของการปาฐกถาพิเศษและเสวนา ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ KM กระบวนการ เทคนิคและวิธีการขับเคลื่อน KM ในกรอบกว้างๆ เป็นความคิดรวบยอด ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม แต่เมื่อมาเข้ากลุ่มย่อย ผู้เข้าร่วมประชุมได้เห็นภาพฉายเจาะลึกลงมาที่ตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริง และมีลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบ และเข้าใจว่าโรงเรียนต่างๆ ได้นำ KM ไปใช้ทำอะไรบ้าง (หลากหลายรูปแบบ) ทำอย่างไร และผลที่ได้เป็นอย่างไร ทั้งหมดนี้เป็นตัวกระตุ้นให้รู้สึกอยากเอาไปใช้ รวมทั้งเป็นการสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรในการสร้างนวัตกรรมสำหรับโรงเรียนของตนเอง

เมื่อนำคำตอบที่ผู้เข้าร่วมประชุมตอบคำถามที่ว่า “ท่านได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการเข้ากลุ่มย่อย?” มาแยกแยะวิเคราะห์หาว่า “มีเรื่องใดบ้างที่ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้เข้าใจชัดเจนขึ้น” และ “ประเด็นใดที่เป็นการแก้ไขความเข้าใจผิด” ผู้วิเคราะห์พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นของการทำให้เข้าใจชัดเจนขึ้นมีเพียงบางประเด็นเท่านั้นที่เป็นเรื่องของการแก้ไขความเข้าใจผิด ดังรายละเอียดที่แสดงในข้อ 2.1 และ 2.2

2.1 เรื่องที่มามีความรู้ความเข้าใจชัดเจนขึ้น

ถ้าหากปรากฏภาพพิเศษและเสนาหาเปรียบได้กับการวางรากฐานความคิดแล้ว การเข้ากลุ่มย่อยก็เปรียบได้กับการแสดง (show) ผลงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีจุดเน้น (focus) ไปที่โครงการที่ปฏิบัติจริง เป็นการนำเอาความคิดรวบยอดมาแจกแจงให้เห็นรายละเอียดของกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติ ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ฟัง แลกเปลี่ยน ซักถาม และซึมซับความรู้ความเข้าใจได้ชัดเจนขึ้นในหลายๆ เรื่อง ดังนี้

- **KM คืออะไร** ผู้เข้าร่วมประชุมเข้าใจชัดเจนว่า KM คือกระบวนการที่เน้นการค้นพบและสร้างความรู้แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาต่อยอด และนำไปใช้ประโยชน์

- **ทุกคนมีบทให้เล่น** กระบวนการ KM เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เน้นการปรึกษาหารือและสร้างเป้าหมายร่วมกัน เน้นการระดมงานให้ชัดเจน เน้นบทบาทและหน้าที่ของแต่ละฝ่าย กล่าวคือ **ผู้บริหาร** มีบทบาทในการริเริ่ม KM เสริมแรง และให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ **ครู** มีบทบาทในการค้นหา แบ่งปัน และเรียนรู้ **สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการ** มีบทบาทในการให้บริการที่ดี มีประสิทธิภาพและประทับใจ ทุกคนมีบท ทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ **อย่างเต็มที่ เต็มใจ และเต็มความสามารถ** เพื่อประสิทธิภาพขององค์กร

ทั้งหมดนี้เป็นแบบฉบับของการบริหารจัดการแบบกัลยาณมิตร คือ การให้เกียรติ การยอมรับและให้คุณค่าคนอื่น ซึ่งจะช่วยยกระดับความสัมพันธ์ เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของบุคลากรในองค์กรได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เกิด ประสิทธิภาพและวัฒนธรรมในการทำงานเป็นทีม

• **ความรู้มีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง** ถ้าจะพัฒนาการศึกษาต้อง มองทุกอย่างเป็นความรู้ แล้วรู้จักเอาความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เอาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการ เรียนการสอน รวมทั้งการพัฒนากระบวนการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิด ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ คือ การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเลิศของนักเรียน

• **ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณค่าต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก** เช่น โครงการการพัฒนาการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการจัดการให้ นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ชุมชน เช่น เรื่องสมุนไพรในท้องถิ่น เด็กไปหา ความรู้จากวิทยากรท้องถิ่น นำมาสรุปใจความสำคัญ แล้วจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก เป็นการเพิ่มทักษะการแสวงหาความรู้ให้แก่เด็กนักเรียน

สาระสำคัญของเรื่องนี้อยู่ที่ **การไม่มองข้ามความรู้ที่มีอยู่ใน ท้องถิ่น** และการใช้ความรู้ที่มีอยู่ในทุกๆ ด้านให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการ เรียนรู้ของเด็กให้มากที่สุด

• **เรียนลัดจากสูตรสำเร็จ** วิธีการเรียนรู้อีกช่องทางหนึ่ง ก็คือ การนำตัวอย่างหรือแบบอย่างจากโรงเรียนที่มีความชำนาญ มาใช้ในการเพิ่ม ประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน เช่น การใช้นวัตกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียน อ่านออกเขียนได้เพิ่มขึ้น (โดยใช้ต้นแบบจากโรงเรียนจิตรลดา) จากการศึกษาที่แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับทางโรงเรียนจิตรลดา ทางทีมงานได้นำความรู้ที่ได้มาปรับร่วมกับ ชุมความรู้ของบุคลากรในโรงเรียนของตนเอง แล้วจึงนำมาใช้กับนักเรียน ซึ่ง ทำให้เพิ่มศักยภาพและทักษะการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนอย่างน่าพอใจ

นอกจากนี้ ยังมีอีกหลายโครงการที่นำเสนอในกลุ่มย่อยที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับรู้ รับฟัง และรับทราบ ว่า KM เป็นตัวเร่งให้โครงการเหล่านี้ประสบความสำเร็จ ซึ่งอาจถือเป็นสูตรสำเร็จที่จะนำไปปรับใช้กับโรงเรียนของตนได้ เช่น

- การส่งเสริมให้เด็กคิดวิเคราะห์
- กิจกรรมการส่งเสริมรักการอ่าน
- การจัดการให้เด็กปกติและเด็กพิเศษได้เรียนร่วมกันอย่างมีความสุข
- การปรับภูมิทัศน์ของโรงเรียนให้ร่มรื่น (สร้างความรัก ความหวงแหนธรรมชาติและท้องถิ่น)
- การจัดกิจกรรมเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงในกลุ่มวิชาสาระต่างๆ
- การบริหารจัดการเรื่องเวลา

โครงการและกิจกรรมที่โรงเรียนต่างๆ ได้นำเสนอในกลุ่มย่อยชี้ให้เห็นสาระที่สำคัญประการหนึ่ง ก็คือ **การถ่ายโอนความรู้ที่สำเร็จจากการปฏิบัติจริง** ซึ่งเท่ากับเป็นการเรียนลัด ซึ่งนอกจากจะได้ผลดีแล้ว ยังเป็นการเผยแพร่และต่อยอดความรู้อีกประการหนึ่งด้วย

• **ชุมชนปัญญาเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้** การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนในองค์กร ทำให้เกิดพลังในการทำงาน และเกิดชุมชนปัญญาใหม่ๆ ที่สามารถนำมาสกัดเอาแก่นความรู้เหล่านั้นมาพัฒนาตนเองและพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาจทำได้หลากหลายรูปแบบด้วยกัน คือ

(1) **การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง** ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) เล่าเรื่อง 2) สกัดแก่นความรู้ 3) สร้างธารปัญญา 4) ทารือสร้างนวัตกรรม 5) นำมาใช้ และ 6) พัฒนา

สาระสำคัญก็คือการนำความรู้จากเรื่องเล่าไปลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

(2) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้วิทยากรจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร การนิเทศงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนจัดอยู่ในประเภทนี้ กล่าวคือ ผู้นิเทศใช้โรงเรียนเป็นฐาน นำความรู้มาอบรมครู ซึ่งถือเป็นการถ่ายโอนความรู้จากภายนอก นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จนเกิดนวัตกรรมและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

(3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ วิธีการค้นหาปัญหาและหาคำตอบ โดยการแข่งขันและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูแต่ละคน ตัวอย่างเช่น การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลในการพัฒนาคุณธรรม-จริยธรรมของผู้เรียน ครูแต่ละคนแบ่งปันประสบการณ์ ปรึกษาหารือ สกัดเอาแก่นของปัญหาออกมาเพื่อหาวิธีช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของเด็กแต่ละคนต่อไป

(4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการจัดทำบล็อก (blog) ของตนเอง เช่น การนำ KM มาพัฒนาเทคนิคการสอน โดยครูแต่ละท่านได้ค้นพบเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ หรือที่เป็นบทเรียนแห่งความสำเร็จ (best practice) และนำมาเขียนลงใน blog เพื่อเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ความรู้ใหม่จึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งนี้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการจัดทำ blog อาจจะเป็นการเผยแพร่ความรู้ความสามารถ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรในหน่วยงานของตนเอง และ/หรือเป็นการแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานอื่นก็ได้

กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้ง 4 แนวทางข้างต้น ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมเข้าใจประเภทของความรู้ตามหลักของ KM ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ แนวทางที่ (1) (2) และ (3) เป็นการดึงเอาความรู้ฝังลึกของแต่ละคน (tacit knowledge) นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สำหรับแนวทางที่ 4 เป็นการนำเอาความรู้ฝังลึก (tacit knowledge) มาเปลี่ยนเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) โดยการเขียนลงใน blog เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

สาระสำคัญอีกประการหนึ่งที่ได้ชัดจากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ที่ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถซึมซับได้) ก็คือ **การยกระดับความรู้ซึ่งเท่ากับเป็นการยกระดับความสามารถและประสิทธิภาพในการทำงาน**

• **คุณธรรมกับความรู้เป็นของคู่กัน** ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบความสำคัญรายละเอียด และขั้นตอนของการนำ KM ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อุทิศพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่นักเรียน ที่สามารถสอดแทรกเข้าไปได้ทุกกิจกรรม เช่น การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่คุณธรรมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ (โดยการบูรณาการให้เข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้รูปแบบค่ายคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน (ตามแนววิถีพุทธ) เป็นต้น

สาระหลักของกิจกรรมเหล่านี้ก็คือ การปลูกฝัง ขับเคลื่อน และให้คุณค่าของการมีคุณธรรมควบคู่ไปกับการเรียนรู้ทางวิชาการเพราะทั้งสองอย่างเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตที่ดีและมีคุณภาพ ความรู้จึงต้องคู่กับคุณธรรมเสมอ

• **ทบทวนหลังปฏิบัติการ** การทบทวนหลังปฏิบัติการ (AAR) เป็นการประเมินผลภายหลังการสิ้นสุดโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นทุกครั้ง เพื่อให้ทีมงานและผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบว่าได้เรียนรู้อะไรจากโครงการหรือการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง มีอะไรบ้างที่ได้ผล อะไรที่ไม่ได้ผล เพราะอะไร เพื่อใช้เป็นบทเรียนสำหรับการจัดครั้งต่อไป

2.2 การเข้ากลุ่มย่อยได้ช่วยแก้ไขความเข้าใจผิด หรือทำให้เกิด

ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้คือ

• **ทำได้ไม่ยากเลย** การรับความรู้ใหม่ หรือการยกระดับความรู้สามารถทำได้โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันในเชิงบวก ไม่จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการอย่างเป็นทางการ ไม่ต้องใช้งบประมาณเพิ่ม แต่มีข้อแม้อยู่ว่า การดำเนินการ KM ต้องทำโดย**ความสมัครใจ** ถ้ามีการบังคับก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ**เน้นความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง**

• **เพิ่มประสิทธิภาพ แต่ไม่ได้เพิ่มงาน** กระบวนการ KM ใช้กับโครงการหรือกิจกรรมที่มีอยู่แล้ว ถอดความรู้ออกมาจัดการให้เป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่ได้ทำให้ครู/อาจารย์ทำงานหนักกว่าเดิม

• **ครูไม่ต้องทิ้งห้องเรียนก็พัฒนาได้** เรื่องนี้โดนใจครู/อาจารย์มาก สะท้อนให้เห็นว่าครู/อาจารย์ต้องการพัฒนาตนเอง แต่ขณะเดียวกันก็เป็นห่วงนักเรียน ไม่อยากทิ้งห้องเรียนเกรงว่าเด็กจะไม่ได้เรียนเต็มที่ การได้เรียนรู้เกี่ยวกับ KM จึงเป็นการแก้ไขความเข้าใจผิดดังกล่าว เพราะโดยกระบวนการ KM แล้วครู/อาจารย์ สามารถพัฒนาตนเองได้โดยไม่ต้องทิ้งห้องเรียน ทั้งนี้โดยมีการบริหารจัดการที่ดี ผู้บริหารต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ KM ผู้บริหารต้องเป็นผู้ช่วยกระตุ้น สนับสนุนและส่งเสริมอย่างแข็งขันตลอดเวลา

• **ไม่มีทุนหรืองบประมาณก็ทำวิจัยได้** การวิจัยในชั้นเรียนสามารถทำได้โดยการใช้แผนการสอนเป็นแกนในการค้นหาปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปวิจัย และนำผลการวิจัย (ความรู้) ไปหาแนวทางหรือสร้างเครื่องมือ (นวัตกรรม) เพื่อแก้ไขปัญหาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น (การนำความรู้ไปใช้) ครู/อาจารย์เองก็ไม่ต้องทิ้งห้องเรียนเพื่อทำวิจัย

• **นักเรียนก็มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนได้** การประชุมครั้งนี้แก้ไขความเข้าใจผิดที่ว่าในกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนเป็นเพียงผู้เรียนเท่านั้น แต่จากกระบวนการ KM แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีศักยภาพ และถ้านักเรียนได้แสดงศักยภาพของตนเอง ได้คิดเอง ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน กล่าวคือ นักเรียนก็มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน **สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการความคิดและการปฏิบัติจริง** ได้ด้วยเช่นเดียวกัน โดยมีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมหลายโครงการ เช่น โครงการห้องอ้อยร้อยแสง ของโรงเรียนบ้านดุงวิทยา ซึ่งเป็นการนำ KM สู่นักเรียน ฝึกนักเรียนให้เป็นแกนนำในการพัฒนาทักษะชีวิต จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแก้ปัญหาด้วยตนเองด้วยกระบวนการ KM ความรู้ที่เด็กได้จึงเป็นความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง

•งานด้านบริการก็ใช้ KM ได้

KM ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการเพียงเท่านั้น ในความเป็นจริง KM สามารถนำมาใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการบริการได้ด้วยเช่นกัน การพัฒนาหน่วยงานได้ก็ตามไม่สามารถดึงเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งขึ้นมาพัฒนาได้ ต้องขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กันทั้งขบวนการ หน่วยงานทางด้านการศึกษาที่เช่นเดียวกัน

ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่า KM สามารถนำมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของฝ่ายอำนวยการ ซึ่งประกอบด้วยงานย่อย คือ งานการเงินและการบัญชี งานพัสดุ งานแผนงานและสารสนเทศ งานสารบรรณ และงานบุคลากร นอกจากจะโดยการวางตัวบุคคลให้ตรงกับความสามารถ ความถนัดแล้ว ยังสามารถนำกระบวนการ KM มาใช้ เพื่อพัฒนาวิธีปฏิบัติงาน และการบริการที่มีประสิทธิภาพ โดยนำความรู้เก่าผนวกกับความรู้ใหม่ และใช้เทคโนโลยีช่วยในการปฏิบัติงาน เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในงานการเงิน การพัฒนาขั้นตอนเงินเดือน การคำนวณอัตราค่าจ้าง หรือการรับส่งหนังสือทาง E-office เป็นต้น นอกจากจะเป็นการลดขั้นตอนในการทำงาน และประหยัด (เวลา ค่าใช้จ่าย) แล้ว ยังเป็นการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการอีกด้วย

การเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

2.3 สรุปความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มย่อย

ความรู้ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้จากการเข้ากลุ่มย่อย สามารถแบ่งได้เป็น 2 หมวดใหญ่ คือ หมวดความรู้ประเด็นที่ชัดเจนขึ้น (เช่น ชัดเจนในเรื่องของ KM การค้นหาและสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนการสอนจากภูมิปัญหาท้องถิ่น และจากสูตรสำเร็จ) และหมวดความรู้ประเด็นที่เข้าใจถูกต้องขึ้น (เช่น ครูไม่ต้องทิ้งห้องเรียนก็พัฒนาได้ ไม่มีทุนหรืองบประมาณก็ทำวิจัยได้ กระบวนการ KM ก็ใช้กับงานบริการได้)

อนึ่ง ข้อมูลที่ได้จากผู้เข้าร่วมประชุม แสดงให้เห็นการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการและเทคนิควิธีการเป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และผลสัมฤทธิ์ของการนำ KM ไปใช้ในโรงเรียนมากนัก ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องตามต่อไป

อีกประเด็นหนึ่งที่ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมประชุมยังรู้สึกกังวลและคลุมเครืออยู่ก็คือ เรื่องการวิจัยกับการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องการการอธิบายให้ชัดเจนในวาระต่อไป

อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมแล้วข้อมูลจากผู้เข้าร่วมประชุม สะท้อนออกมาอย่างชัดเจนว่าความรู้ที่ได้จากการเข้าประชุมกลุ่มย่อยมีคุณูปการอย่างมาก สร้างแรงบันดาลใจให้รู้สึกว่าการทำ KM นั้น “ทำได้ ไม่ยากเลย” เกิดเป็นแรงกระตุ้นที่จะนำไปปรับใช้ในโรงเรียนของตนเองต่อไป

3. ความรู้ที่ได้จากนิทรรศการ

จากการที่**ได้รับรู้** (ในส่วนของปาลูกกาพิเศษและเสวนา) **ได้รับฟัง** (ในส่วนของปาลูกกาพิเศษและเสวนา) **ได้รับชม** (ในส่วนของปาลูกกาพิเศษและเสวนา) ผู้เข้าร่วมประชุม **ได้รับชม** เกี่ยวกับ KM ผ่านนิทรรศการ และได้แสดงความคิดเห็นดังนี้คือ

3.1 ความรู้ ความเข้าใจ และกระบวนการ KM

- เกิดความรู้ความเข้าใจใน KM มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะหลักการ แนวคิด วิธีการ ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ผ่านรูปแบบการนำ KM ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนต่างๆ ที่ผลสำเร็จมุ่งไปที่ตัวเด็กอย่างแท้จริง (เช่น การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การเสริมทักษะการอ่าน การเพิ่มทักษะการเป็นผู้รู้)

- รูปแบบการจัดการความรู้ที่หลากหลาย ทั้งส่วนที่เป็นหัวปลา (เป้าหมาย) ตัวปลา (การแบ่งปันความรู้ซึ่งถือเป็นหัวใจ) หางปลา (คลังความรู้ และการเชื่อมโยงกับเครือข่าย)

- รูปแบบการจัดบอร์ดนิทรรศการ ซึ่งเป็นการนำเสนอที่**ง่าย ไม่ซับซ้อน** ได้เห็นตัวอย่างนวัตกรรมที่หลากหลาย

- ได้เข้าใจว่า KM ช่วยจัดระบบ และจัดการความรู้ให้งานที่ทำอยู่แล้ว พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (ไม่ได้เพิ่มให้งานมากขึ้น หรือทำงานหนักกว่าเดิม) ซึ่งทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเชิงประจักษ์ในการนำ KM มาใช้ในการยกระดับคุณภาพการทำงาน

- รู้และเข้าใจการนำ KM มาเป็นกระบวนการเสริมในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในด้านต่างๆ (รวมทั้งงานด้านบริการ) ซึ่งมีผลเป็นที่ประจักษ์และเป็นแบบอย่างได้ ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริหารองค์กร ประสิทธิภาพของบุคลากร และการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

- ได้เห็นภาพการทำงาน (ที่เป็นลักษณะสร้างสรรค์) เข้าใจวิธีการวางแผนและการทำงานที่เป็นระบบเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

- ตระหนักในองค์ความรู้ท้องถิ่น รวมทั้งได้แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

- ได้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการค้นหาขุมความรู้ เทคนิคการประชุมระดมความคิด และแลกเปลี่ยนความรู้ฝังลึก

- ได้ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการเรียนรู้ และการทำวิจัยในชั้นเรียน

- ได้เห็นข้อเปรียบเทียบของแต่ละโรงเรียน ซึ่งการใช้ KM ของแต่ละโรงเรียนมีลักษณะคล้ายกันในหลักการ แต่มีความแตกต่างในเรื่องการปฏิบัติจริง อย่างไรก็ตาม จุดเด่นที่เหมือนกันก็คือ การสะท้อนความคิด ความรู้ของครูในโรงเรียน รวมทั้งสะท้อนบรรยากาศของความเป็นกันเองมากกว่าเป็นทางการ

- ได้เห็นตัวอย่างโครงการที่นำไปใช้และประสบผลสำเร็จ

- ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรคของการนำ KM ไปใช้

- ได้เห็นแนวทางและขั้นตอนการเริ่มดำเนินการที่ละขั้นตอน จนจบกระบวนการ การใช้ KM

3.2 แนวคิดการนำไปใช้ต่อ

ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้สึกว่าการได้ชมนิทรรศการที่เป็นการนำเสนอภาพความสำเร็จของโครงการที่จัดทำโดยโรงเรียนต่างๆ นั้น **สร้างความสนใจในเนื้อหาที่น่าสนใจ และเพิ่มความเข้าใจในเรื่อง KM มากขึ้น** รวมทั้งเป็นแรงบันดาลใจที่จะนำกระบวนการ KM ไปใช้ต่อไป ความสนใจในการนำไปใช้ต่อนั้นมีหลากหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งสามารถสรุปและจัดกลุ่มได้ดังนี้

- ความรู้ที่ได้นั้นมีหลากหลายรูปแบบทั้งรูปธรรมและนามธรรม สามารถนำไปใช้สอนได้เลยทันที

- นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาต่อยอด ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง นักเรียน และสถานศึกษา เช่น โครงการซ่อมเสริมภาษาไทยนักเรียน ป.1 - ม.3 ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แนวคิดใหม่ๆ ในการที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยการ **ซ่อม** นักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ให้อ่านออกเขียนได้ และ **เสริม** ให้นักเรียนที่เก่งเก่งยิ่งขึ้น

- รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แปลก ใหม่ และหลากหลาย เช่น การจัดค่ายคุณธรรมจริยธรรม การสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน การพัฒนาการสนทนา-วิเคราะห์และเขียน การฝึกทักษะชีวิต เป็นต้น

- การสร้างสื่อนวัตกรรมแบบต่างๆ เช่น แบบ pop-up การสร้างเพลง CD ในกลุ่มสาระภาษาไทย การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในป่าใหญ่ใกล้บ้าน การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

- รูปแบบการจัดแสดงและนำเสนอผลงานที่น่าสนใจและทันสมัย มีหลากหลายรูปแบบ สามารถใช้เป็นแบบอย่างในการนำเสนอผลงานต่อไป

- แนวทางการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ ที่เสริมประสิทธิภาพการทำงานอย่างหลากหลาย

3.3 ลำดับความน่าสนใจของนิทรรศการ (10 ลำดับแรก)

- 1) การเพิ่มประสิทธิภาพครูผู้สอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน (โรงเรียนสุวานารี จังหวัดนครราชสีมา)

- 2) การพัฒนา KM โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น (โรงเรียนบ้านเม็กดำ จังหวัดมหาสารคาม)
- 3) การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา)
- 4) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์กร (โรงเรียนหนองหานวิทยา จังหวัดอุดรธานี)
- 5) การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) จังหวัดนครราชสีมา)
- 6) KM ในการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ (โรงเรียนบ้านสวาย จังหวัดสุรินทร์)
- 7) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามโครงการฯ (โรงเรียนบ้านบรือ จังหวัดมหาสารคาม)
- 8) หิ้งห้อยร้อยแสง (โรงเรียนบ้านดุงวิทยา จังหวัดอุดรธานี)
- 9) การส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ (โรงเรียนอนุบาลหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู)
- 10) การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน (โรงเรียนร่มเกล้า 2 จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนจตุคามประชาสรรค์ จังหวัดมหาสารคาม)

3.4 สรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการชมนิทรรศการ

นิทรรศการ ซึ่งเป็นการนำเสนอโครงการที่น่ากระบวนกร KM ไปใช้ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น มีลักษณะเด่น 3 ประการ คือ **หนึ่ง** เป็นการนำเสนอที่ทันสมัย ง่าย ไม่ซับซ้อน และน่าสนใจ **สอง** สะท้อนความรู้ความสามารถของครู และแนวคิดเรื่อง **การแบ่งปันความรู้** ซึ่งเป็นหัวใจของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือกัน และ **สาม** สะท้อนบรรยากาศที่แสดงความเป็นกันเอง (มากกว่าเป็นทางการ) ทั้งหมดนี้เป็นจุดขายที่สามารถดกย้าความรู้ความเข้าใจ และกระบวนกร KM ของผู้เข้าร่วมประชุมให้แน่นแฟ้นขึ้น รวมทั้งเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะนำไปใช้ต่อ

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ สิ่งที่มีผู้เข้าร่วมประชุมระบุว่า จะนำไปใช้ต่อ ก็คือ **แนวคิดเรื่องการแบ่งปันความรู้** นอกเหนือจากนี้แล้ว สิ่งที่มี ระบุส่วนใหญ่มักมี**ลักษณะเป็นรูปธรรม จับต้องได้** เช่น เครื่องมือ เทคโนโลยี และฝึกทักษะ และสื่อนวัตกรรมอื่นๆ ซึ่งเมื่อได้รู้ ได้ฟัง ได้เห็น ได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้แล้ว ก็สามารถนำไปปรับปรุงและไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ สถานการณ์อย่างรวดเร็วและง่ายดาย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้เข้าร่วมประชุม สนใจที่จะรับเอาสิ่งที่เป็นผลผลิต (ผลิตภัณ์) ของกิจกรรม KM เป็นตัวนำใน การรับแนวคิดและกระบวนการ KM

นัยสำคัญที่แฝงอยู่ในเรื่องนี้ก็คือ การจัดประชุมหรือการเผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับ KM น่าที่จะพิจารณาได้ในส่วนที่เป็นนามธรรม และเพิ่มใน ส่วนที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งผลิตผลของกิจกรรมให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นและตรึง ความสนใจ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ต่อ

4. ปฏิกริยาต่อมทรรมตลาดนัดการจัดการความรู้

4.1 ความคาดหวัง

• **ความรู้และแนวคิด** ผู้เข้าร่วมงานส่วนใหญ่คาดหวังว่า จะได้รับ ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้ที่ถูกต้อง ทั้งในเรื่องของความหมาย ขั้นตอน วิธีการ แนวทางการปฏิบัติ และกระบวนการนำไปใช้ประโยชน์ในการ จัดการเรียนการสอน หรือส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ผู้เข้าร่วมงานหวังว่า การได้เรียนรู้การจัดการความรู้ อย่าง หลากหลายจากประสบการณ์ของโรงเรียนต่างๆ ที่เป็นแกนนำจากหลายเขต พื้นที่การศึกษา จะทำให้เข้าใจกระบวนการจัดการความรู้ได้ดีขึ้น และได้เรียนรู้ เทคนิควิธีการที่จะนำไปปรับใช้ในการจัดการความรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงการตั้งโจทย์ปัญหา การระดมความคิดเห็น การหาเพื่อนร่วมงาน ปัญหาและแนวทางแก้ไขของกระบวนการสกัดความรู้ฝังลึกออกมา ตลอดจน ถึงการหาหัวปลา (เป้าหมาย) ตัวปลา และหางปลา การเข้าร่วมงานจึงน่าจะเป็น หนทางลัดในการจัดการความรู้ให้ประสบผลสำเร็จ โดยไม่ต้องลองถูกลองผิด

• **การแลกเปลี่ยนเรียนรู้** ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่าจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมงานในเรื่องการจัดการความรู้ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าการจัดการศึกษาอื่นๆ มีวิธีการจัดการความรู้ได้อย่างไร และเกิดผลลัพธ์อะไร ตลอดจนมีปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการความรู้ในองค์กรของตนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อีกประการหนึ่ง คือ การได้ขยายเครือข่ายของผู้เกี่ยวข้องกับจัดการความรู้ให้กว้างขวางขึ้น

• **นวัตกรรม** ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่าจะได้เห็นนวัตกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งจะสามารถนำไปปรับใช้ใ้ในองค์กรของตนได้ และคาดหวังด้วยว่าจะได้ความรู้ในการจัดทำนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อใช้พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

• **ตัวอย่าง** ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่าจะได้เห็นตัวอย่างของการจัดการความรู้ที่หลากหลายจากสถานศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งตัวอย่างของการจัดการศึกษาที่มีการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน โดยให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา เพื่อทราบกระบวนการสู่ความสำเร็จซึ่งสามารถนำไปเป็นแบบอย่างหรือแนวทางการปฏิบัติต่อไปได้

• **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ** ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่าการเข้าร่วมงานจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน การปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของบุคลากรในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน และการจัดการความรู้ที่เป็นระบบซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืนต่อไป

4.2 ความสมหวัง

• ผู้เข้าร่วมงานส่วนใหญ่มีความสมหวังในการเข้าร่วมงานครั้งนี้ เนื่องจากได้รับทั้งสิ่งที่คาดหวังและนอกเหนือความคาดหวัง ดังต่อไปนี้

ก. ความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้

การเข้าร่วมงานครั้งนี้ทำให้ผู้เข้าร่วมงานได้รับความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้อย่างหลากหลาย จากการชมนิทรรศการ การเห็นนวัตกรรมใหม่ๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมงานด้วยกัน และจากการนำเสนอผลงานของวิทยากรจากหลายโรงเรียนและหลายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีความรู้จริง ถ่ายทอดได้ดี นำเสนอและสรุปได้ชัดเจนรวมทั้งจากการสรุปเสริมที่ให้ความรู้ดีมาก เนื่องจากมีการสกัดแก่นความรู้ของแต่ละโรงเรียนให้เห็นอย่างเด่นชัด ทำให้เข้าใจได้ดีขึ้น

ความรู้ ความเข้าใจและแนวคิดที่ได้รับ มีทั้งในเรื่องความหมาย ความสำคัญ หลักการ กระบวนการ ขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินการและวิธีการแก้ปัญหา ตลอดจนผลที่เกิดจากการดำเนินการจัดการความรู้ที่ได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดการความรู้โดยการทำวิจัยในโรงเรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและการสอดแทรกคุณธรรมในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งความรู้ที่ได้นี้สามารถนำไปใช้พัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในองค์กรได้อย่างหลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูในโรงเรียน การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และการแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของนักเรียน

อนึ่ง ความรู้ที่ได้รับจากตัวอย่างเรื่องโรงเรียนชานาของมูลนิธิข้าวขวัญ ซึ่งมีการนำเทคนิคการจัดการความรู้มาใช้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนไทย ก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้บรรลุตาม

ความคาดหวังได้ และทำให้ได้แนวคิดว่าการดำเนินการจัดการเรียนรู้ควรทำแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่ต้องวิ่งตามแนวคิดของนักวิชาการเสมอไป

อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมงานที่ไม่เคยมีความรู้เรื่องการจัดการความรู้มาก่อน ก็ล้วนกล่าวว่า แม้จะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้อย่างมากมาย ก็คงต้องไปศึกษาเพิ่มเติมและลงมือปฏิบัติจริงต่อไป

ข. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมงานครั้งนี้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดและความรู้กับคณะครูที่มาร่วมงานหรือแสดงผลงานในเรื่องยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาระบบการทำงานการจัดการเรียนการสอน การแก่นักเรียนที่มีปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ทำให้ได้ความรู้และข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนได้คำแนะนำและนวัตกรรมที่จะนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการของแต่ละคนยังช่วยทำให้เกิดกำลังใจและความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการความรู้ในโรงเรียนของตนให้ประสบความสำเร็จ และประโยชน์ที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ก็คือการได้พบปะเพื่อนร่วมอุดมการณ์เดียวกันมากมาย เป็นการขยายเครือข่ายอย่างสำคัญและรวดเร็ว

ค. นิทรรศการและนวัตกรรม

ผู้เข้าร่วมงานได้ชมนิทรรศการจากโรงเรียนต่างๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการจัดการความรู้อย่างเป็นรูปธรรม ศึกษาแล้วได้คำตอบในใจ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ และยังได้รูปแบบของการนำเสนอ นิทรรศการในรูปแบบต่างๆ ที่น่าสนใจ

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานยังได้เห็นนวัตกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรมชัดเจนและน่าสนใจ เช่น การทำ pop-up ของโรงเรียนบ้านอ่อนหนองพะเนา (มิตรภาพที่ 126) จังหวัดสกลนคร และ

- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในและภายนอกองค์กร เป็นการพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ฝังลึกในตัวของแต่ละคน โดยมีการจัดบันทึกในขณะแลกเปลี่ยน เพื่อสกัดขุมความรู้และแก่นความรู้ออกมา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันจะทำให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้นและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้ต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างเครือข่ายความรู้อีกด้วย
- แนวทางการใช้กระบวนการจัดการความรู้แก้ไขปัญหา การปฏิบัติงานในโรงเรียน และปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนโดยวิธีการต่างๆ เช่น การเขียนแผนการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานในหน้าที่ การทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และการพัฒนาความสามารถในการอ่านเขียนของนักเรียน ซึ่งยังคงเป็นปัญหาอยู่ให้สามารถอ่านและเขียนได้มากขึ้น ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การใช้แบบฝึกทักษะการสอนภาษาไทย รวมทั้งวิธีการและเทคนิคต่างๆ ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมและการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
- รูปแบบนวัตกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสามารถไปประยุกต์ใช้ได้ ในวิชาที่สอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน การสอนซ่อม และการสอนเสริม เช่น หนังสือเล่มเล็ก เรื่องเล่าเร้าพลัง
- การรวมตัวกันทำงานเป็นทีม ร่วมคิดร่วมปฏิบัติ เพื่อดึงเอาความรู้ทั้งภายในองค์กรและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่หลากหลายมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น
- ผู้บริหารองค์กรทางการศึกษาบางท่านมีแนวคิดที่จะจัดการประชุมวิชาการ เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการจัดการความรู้ในองค์กร โดยนำเสนอเรื่องการจัดการความรู้ต่อคณะครู และคณะครูแสดงความคิดเห็นและเล่าผลสำเร็จในงานสู่กันฟัง ซึ่งการจัดประชุมดังกล่าวจะเป็นตัวกระตุ้นสำคัญให้ครูเห็นว่าตนเองและองค์กรสามารถทำได้ ไม่ใช่เรื่องเหลือ怕กว่าแรงแต่อย่างใด

5. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เข้าร่วมงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ ครั้งที่ 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับการจัดงานครั้งต่อไป สามารถจำแนกเป็นข้อเสนอแนะด้านวิชาการและด้านบริหารจัดการ ดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

- จำนวนโรงเรียนที่นำเสนอผลงานควรมีมากกว่าในครั้งนี้ และผลงานที่นำเสนอก็ควรมีจำนวนมากกว่านี้ และควรมีความหลากหลายของกลุ่มสาระการเรียนรู้และครอบคลุมทุกสายงาน โดยควรนำเสนอวิธีการสกัดความรู้จากชุมชนความรู้ ผลสำเร็จของงาน และนวัตกรรมโดยละเอียดอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ได้ โดยไม่รู้ลึกลงว่าวิธีการจัดการความรู้หรือ KM ยากเกินไป

- เนื้อหาที่นำเสนอควรสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน และควรแจ้งให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบล่วงหน้าอย่างชัดเจนว่าเรื่องที่จะนำเสนอมีอะไรบ้าง เพื่อให้ตัดสินใจได้ล่วงหน้าว่ามีเรื่องอะไรที่น่าสนใจอยากเข้าร่วมประชุม และเพื่อให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ควรมีข้อสรุปที่ชัดเจนและตรงประเด็นของทุกเรื่องที่น่าสนใจ เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวางต่อไป

- วิทยากรควรเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการความรู้ และควรนำเสนออย่างละเอียด ชัดเจน ตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม หรือวางรูปแบบการนำเสนอควรจะหลากหลายและเจ้าความสนใจของผู้ฟังได้มากกว่าการบรรยายอย่างเดียว และไม่ควรรีใช้ศัพท์เฉพาะหรือศัพท์สูงๆ ที่ฟังแล้วไม่เข้าใจ ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย เช่น blog ชุมความรู้ ธารปัญญา ฯลฯ

- เนื่องจากผู้เข้าร่วมงานจำนวนมากไม่ได้อยู่ในโครงการวิจัย และไม่เคยรู้จัก KM มาก่อน จึงไม่มีความรู้เรื่อง KM และ ไม่รู้จักคำศัพท์ต่างๆ ที่ใช้กัน ทำให้ไม่เข้าใจในสิ่งที่นำเสนอ และรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก ดังนั้นจึงควรเริ่มต้นด้วยการให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ KM ก่อนดำเนินกิจกรรมอื่นๆ

- ควรให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มาร่วมงานทุกคน เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน จะได้รับรู้ เรียนรู้ และเข้าใจด้วยตนเอง ส่งผลให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาด້วยรวดเร็ว และผู้บริหารทุกคนควรมาร่วมงานด้วยเสมอ จะได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กับบุคลากรในโรงเรียน

- ควรจัดงานอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และไม่เว้นช่วงนานเกินไป เช่น ปีละ 1 - 2 ครั้ง หรือทุกภาคเรียน และควรเพิ่มระยะเวลาของการจัดงานเป็น 3 - 4 วัน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่มีมาก เพื่อผู้เข้าร่วมงานจะได้รับความรู้อย่างทั่วถึง และมีเวลาฟังการอภิปราย เสวนา เข้ากลุ่มย่อย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชมนิทรรศการ หรือศึกษาจากกรณีศึกษาได้มากขึ้น ผู้จัดหรือผู้ดำเนินรายการควรกำหนดเวลาให้วิทยากรนำเสนออย่างเหมาะสมกับเนื้อหา ไม่น้อยหรือมากเกินไป และควรรักษาเวลาอย่างเคร่งครัดด้วย เพื่อไม่ให้ผู้เข้าร่วมประชุมต้องพลาดจากการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ในทำนองเดียวกัน ควรเพิ่มเวลาให้กับการเสวนาอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเข้มข้นและกว้างขวางจนสามารถนำไปใช้ได้จริง

- ควรเลือกสถานที่จัดงานที่มีพื้นที่กว้างขวางและมีสถานที่จอดรถอย่างพอเพียง มีห้องประชุมขนาดพอเหมาะกับจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ไม่คับแคบจนเกินไป และมีโต๊ะสำหรับเขียนหนังสือ เช่นเดียวกับสถานที่จัดแสดงผลงานหรือนิทรรศการ ซึ่งควรมีแสงสว่างพอเพียงและมีพื้นที่กว้างขวาง ไม่คับแคบ เพื่อให้จัดแสดงได้อย่างเป็นหมวดหมู่ มีระยะห่างกันพอสมควร ไม่แออัดหรือบังกัน จะได้สะดวกในการเข้าชม และไม่ควรมีแผงสินค้าที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้มาแสดงไว้ในที่จัดนิทรรศการ

- การจัดเตรียมอาหารกลางวันและอาหารว่างให้พอเพียงกับจำนวนผู้เข้าร่วมงาน ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้จัดงานในครั้งต่อไปควรให้ความสนใจไม่น้อยไปกว่าเรื่องอื่นๆ เนื่องจากผู้เข้าร่วมงานครั้งนี้หลายคนมีความเห็นว่า อาหารกลางวันและอาหารว่าง พร้อมกับเครื่องดื่มที่จัดเตรียมไว้มีไม่เพียงพอ

- นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ปาฐกถา การเสวนา การนำเสนอในห้องย่อย และนิทรรศการแล้ว ควรมีการจัดทำเอกสารเป็นรูปเล่มแจกด้วย เพื่อเผยแพร่ ขยายผล และเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป
- ควรขยายการจัดงานเช่นนี้ไปยังจังหวัดอื่นๆ หรือทุกจังหวัดทุกเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการจัดการความรู้ให้เป็นที่แพร่หลายมากขึ้น

การเรียนรู้จากมทรมตลาดนัดการจัดการความรู้ภาคเหนือ

ความรู้คือต้นทุน KM คือการบริหารจัดการ

ความสุข ความสำเร็จคือกำไร

1. การเรียนรู้ที่ได้จากการปาฐกถาพิเศษและเสวนา

1.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ (KM)

• **KM เป็นศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลขององค์กรให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยให้บรรลุเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ การพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร

• **KM ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ**

(1) **การจัดการให้เกิดการเรียนรู้** การที่สังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ความรู้เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา องค์กรเองก็เปรียบเหมือนสิ่งมีชีวิตที่ต้องปรับเปลี่ยนได้เร็ว และทันเหตุการณ์ ต้องรู้จักการวางแผน (จัดทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ) กระตุ้นให้บุคลากรปรับตัว ปรับใจ ปรับกระบวนความคิด ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ตลอดเวลา โดยใช้การจัดการความรู้ (KM) เป็นเครื่องมือ กล่าวคือ ทำให้การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติเพราะถือว่า **การลงมือปฏิบัติคือการเรียนรู้ที่แท้จริง**

(2) **การจัดการให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้** KM เป็นการถอดความรู้จากความสำเร็จหรือดึงความรู้ฝังลึกในตัวบุคคลออกมาถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นรูปของการเล่าสู่กันฟัง หรือถ่ายทอดประสบการณ์

(tacit knowledge) หรือการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) เพื่อเผยแพร่ พัฒนาต่อยอดความรู้ และนำไปปฏิบัติให้เกิดผล

(3) การจัดการให้เกิดชุมชนแห่งความรู้ KM เปรียบเสมือนระบบความจำขององค์กร เพราะเป็นการระดมทุนทางปัญญาที่มีอยู่ในองค์กร ทั้งที่เป็นความรู้ฝังลึกในตัวบุคคล และที่เป็นวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงาน รวบรวมให้เป็นระบบ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ โดยใช้ความรู้ นำทางไปสู่การตัดสินใจ ที่ถูกต้อง เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ซึ่งความสำเร็จนี้จะวัดได้จากผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์ขององค์กร คือ **งาน(ดี) คน (ดี มีความสุข และ ร้ององค์กร) และมีนวัตกรรม (วิธีการทำงานดีๆ)** มากขึ้น ทั้งนี้ รวมทั้งความสามารถที่จะใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่พลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสได้ในสถานการณ์ที่จำเป็น

(4) การจัดการให้เกิดการใช้ความรู้ แก่นสำคัญของ KM คือ การนำความรู้มาใช้ประโยชน์ หรือสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้น โดยทั่วไป KM ไม่ใช่เรื่องใหม่ เป็นการเสริมความรู้เดิมให้นำไปใช้ได้ผลดียิ่งขึ้นอย่างไรก็ตาม การนำ KM ไปใช้ต้องปรับตามบริบทของแต่ละองค์กร KM จึงเปรียบเสมือนน้ำ ไร้รูปแบบ ต้องปรับตามบริบทของสถานที่ เช่น บางองค์กรอาจนำไปใช้เพื่อซ่อมเสริม เพิ่มเติมส่วนที่ขาด บางองค์กรนำไปใช้โดยเริ่มต้นจากสิ่งทีประสบความสำเร็จแล้ว เป็นต้น

• **เป้าหมายของ KM** KM มีเป้าหมายเพื่อ (1) พัฒนางานให้มีคุณภาพ และผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น (2) พัฒนาคคนหรือผู้ปฏิบัติงานให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (3) พัฒนาฐานความรู้ขององค์กร ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนทุนทางปัญญาขององค์กร และ (4) สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และเป็นสังคมอุดมปัญญา

1.2 ความเข้าใจกระบวนการจัดการความรู้ (KM)

ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้และเข้าใจว่าองค์กรเป็นเหมือนสิ่งมีชีวิต ที่มีสมอง คิดเป็น ทำเป็น เช่นเดียวกับบุคลากร กระบวนการจัดการความรู้เป็น เครื่องมือที่จะให้บุคลากรและองค์กรเกิดการเรียนรู้ เพื่อปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งมีประเด็นหลักๆ ดังนี้

• **จัดระบบและบุคลากรในองค์กรให้พร้อม** ผู้บริหารทำหน้าที่กระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม เริ่มต้นด้วยการวางแผนร่วมกัน ตั้งเป้าหมายร่วมกัน รวมทั้งปลูกฝัง และเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรคิดเป็น ทำเป็น รับผิดชอบ การนำ KM เข้าสู่องค์กร ควรใช้วิธีการชิมชั๊บ แทรกชิมเข้าที่ละเล็กละน้อย โดยบูรณาการให้เนียนไปกับเนื้องาน เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจ สนใจ และสมัครใจที่จะเข้าร่วมกระบวนการ (ไม่ใช่วิธีการบังคับ) ไม่รู้สึกเป็นภาระ และทำอย่างมีความสุข หลักสำคัญของกระบวนการ KM คือ **การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ โดยมีความรู้เป็นต้นทุน** เพื่อพัฒนาวิธีการใหม่ๆ และทดลองปฏิบัติจริง เป็นการพัฒนาองค์ความรู้ในสายงานให้ดีขึ้น

• **ทำ KM ให้ตรงตามวัตถุประสงค์** กระบวนการ KM เน้นการทำงานเป็นทีมที่มีมาตรฐานเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน คือการเพิ่มผลผลิตทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อการพัฒนาองค์กรในสายงาน

• **แสวงหาและสังเคราะห์ความรู้** การเรียนรู้นั้นสามารถทำได้ตลอดเวลา ทั้งจากการสังสมประสบการณ์ของตนเอง และของผู้อื่น มิใช่จากตำราเท่านั้น บุคลากรและองค์กรควรมีกิจกรรมในการแสวงหาความรู้ให้รอบด้าน ทั้งจากการถอดความรู้จากความสำเร็จขององค์กร จากความรู้ฝังลึกในตัวบุคลากร และจากความรู้ภายนอกองค์กร รวมทั้งการใช้วิกฤตเป็นโอกาสในการมองตนเอง มองคน และมองงานในแง่ที่ดูดีที่สุด ประเด็นก็คือ ต้องรู้จักระดมปัญญาจากทุกแหล่ง จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แล้วถอด หรือสังเคราะห์ออกมาเป็นบทเรียนทางเลือกที่เหมาะสมมาใช้กับองค์กร รวมทั้งกล้าที่จะคิดนอกกรอบ โดยยึดประโยชน์สูงสุดของทุกฝ่ายเป็นที่ตั้ง

หลักการทั้งหมดนี้จะขับเคลื่อนได้โดยการใช้เทคนิคเรื่องเล่า ไร่พาลังในการถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ฝังลึกของแต่ละบุคคล โดยมีโมเดลปลาหูเป็นตัวกำหนดทิศทาง กล่าวคือ หัวปลาหู (กำหนดเป้าหมาย) ตัวปลาหู (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้) และหางปลาหู (คือ ความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์)

1.3 สรุปสิ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้จากปรากฏกาพิเศษ และการเสวนา

ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่า สังคมและความรู้เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา บุคลากรและองค์กรต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยการปรับใจ ปรับความคิด ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน โดยใช้กระบวนการ KM เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทั้งจากความรู้หรือภูมิปัญญาที่มีอยู่ในองค์กรเอง และภูมิปัญญาที่มีอยู่ภายนอกองค์กร โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำมาสังเคราะห์ และรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและงานในหน่วยงานของตนเอง **จุดสำคัญที่แตกต่างจากภาคอื่น**ก็คือ วิทยากรพยายามที่จะแสดงให้เห็นว่าการนำ KM มาใช้ โดยเฉพาะแนวคิดเรื่องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นั้น เป็นช่องทางที่ช่วยให้บุคลากรและองค์กร (ซึ่งเหมือนสิ่งมีชีวิตที่มีสมองและมีความคิดเป็นของตนเอง) เรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความรู้ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา เป็นเครื่องมือที่องค์กรเฝ้ามองรอบด้าน เพราะนอกจากจะทำให้บุคลากรและองค์กรสามารถปรับตัว และก้าวตามทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแล้วยังสามารถทำให้องค์กรก้าวหน้ายิ่งขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง ทั้งนี้ทั้งนั้น **ความรู้จึงเป็นเหมือนต้นทุน** ที่ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพโดยกระบวนการ KM

2. ความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มย่อย

การประชุมในห้องย่อยเป็นการนำเสนอโครงการของโรงเรียนต่างๆ ที่นำ KM ไปใช้ จากข้อคำถามที่ว่า “ท่านได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการเข้าประชุมกลุ่มย่อย” คำตอบที่ได้จากผู้เข้าร่วมประชุมในภาคเหนือได้แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับในห้องย่อยทำให้เกิดความชัดเจนขึ้นในหลายประเด็น ดังนี้คือ

2.1 เรื่องที่ทำให้เกิดความชัดเจนขึ้น

• **ความหมายของ KM** ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ชัดเจนขึ้นว่า KM คือการแสวงหาความรู้ (ทั้งของบุคลากร และขององค์กร) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรของงาน และขององค์กร

ความสนใจของเด็ก ทำให้กระตือรือร้นที่จะเรียน ฝึกภาวะผู้นำและช่วยให้เกิดการเรียนรู้เร็วว่าที่ผ่านมา

• **การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น** เช่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวไทยใหญ่มาเป็นแก่นความรู้ นำมาบูรณาการให้สอดคล้องกับทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ ใช้เป็นตัวอย่างถ่ายทอดให้เด็กรุ่นใหม่รู้จัก เข้าใจ และรักวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งได้เรียนรู้ที่จะให้ความสำคัญ และเคารพในความรู้ของครูนอกห้องเรียนหรือวิทยาการภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกด้วย ประเด็นหลักในเรื่องนี้ก็คือ การที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ถึงการนำเอากระบวนการ KM มาใช้ในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นสู่สาระสากล

• **การเผยแพร่เรื่องเล่าผ่านบล็อก (blog)** โดยที่ผู้เล่าและผู้ฟังสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในบล็อกได้ นอกจากนี้ บล็อกยังเป็นเหมือนห้องสมุดขนาดใหญ่ที่เก็บเรื่องเล่าต่างๆ ไว้ได้มากมาย เพื่อให้ผู้เข้าเยี่ยมชมได้ใช้ประโยชน์

• **การพัฒนาระบบเครือข่าย KM** คือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการนำสิ่งที่แต่ละคนเชี่ยวชาญที่สุดมาแบ่งปันซึ่งกันและกัน ประมวลเป็นความรู้ใหม่ (เอาความรู้ความสามารถเดิมรวมกับความรู้ใหม่) และพัฒนาเป็นนวัตกรรมใช้สำหรับการพัฒนาองค์กร แล้วขยายผลออกไปสู่ผู้อื่นหรือองค์กรอื่นเพื่อสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้

2.2 สรุปความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มย่อย

การนำเสนอโครงการของโรงเรียนต่างๆ ในกลุ่มย่อย เป็นเสมือนการขยายความจากปาฐกถาพิเศษและเสวนา ให้ได้เห็นการนำกระบวนการ KM ไปใช้จริงว่ามีขั้นตอนและรายละเอียดในการใช้อย่างไร สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมในภาคเหนือ ความรู้ ความเข้าใจที่ได้จะอยู่ในทิศทางของความชัดเจนขึ้นเท่านั้น ไม่มีคำตอบใดที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ที่ได้ไปช่วยแก้ไขความเข้าใจผิดในเรื่องใด

จุดเด่นของกลุ่มย่อยในภาคเหนือ คือ **ตัวโครงการที่นำเสนอเอง** ที่แสดงให้เห็นความหลากหลายของการนำ KM ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

KM จึงเป็นเหมือนน้ำ ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ต้องมีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น รวมทั้งความสามารถในการคิดนอกกรอบ ซึ่งสอดคล้องถึงจุดขายที่หลากหลายของแต่ละโครงการ ที่สะท้อนถึงความแตกต่างของปัญหา และความต้องการของแต่ละแห่ง

3. ความรู้ที่ได้จากนิทรรศการ

ในส่วนของนิทรรศการผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นดังนี้คือ

3.1 ความรู้ ความเข้าใจใน KM

• **รูปแบบที่หลากหลายในการนำ KM ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน** เช่น การนำ KM มาใช้เพื่อกระตุ้นและให้โอกาสเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาได้ใช้ และแสดงความสามารถอย่างสร้างสรรค์ (โรงเรียนปริยาโชติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3) **หรือ** การติดตามเด็กพิการที่อยู่ตามบ้าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3) ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียนมาเรียนร่วมกับเด็กปกติ **หรือ** การจัดตลาดนัดวันอาทิตย์แห่งการเรียนรู้ (โรงเรียนบ้านเมืองแปง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1) ที่ทำให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีรายได้เพิ่มเติม และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี (โดยเน้นเศรษฐกิจพอเพียง บนวิถีชีวิตล้านนา ซึ่งมีกิจกรรมสร้างรายได้และอาชีพช่วยเหลือสังคม และชุมชน)

• **การจัดระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้** KM ทำให้เกิดระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยอมรับซึ่งกันและกัน ทำให้ได้นำเอาความรู้ฝังลึกของแต่ละคนออกมาใช้ประโยชน์

• **รู้เป้าหมาย** KM ทำให้รู้เป้าหมายในอนาคตที่ต้องพัฒนาต่อไป เกิดการจัดการความรู้ในวงที่กว้างขึ้น

• เทคนิคการใช้เรื่องเล่าเร้าพลัง และองค์ประกอบของเรื่องเล่า

เร้าพลัง กล่าวคือ การใช้โมเดลปลาหัวในการจัดการความรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ (1) หัวปลา (การกำหนดเป้าหมายซึ่งอิงวิสัยทัศน์ของโรงเรียน) (2) ตัวปลา (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้) และ (3) หางปลา (การรวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นคลังความรู้)

3.2 KM จากการจัดนิทรรศการ

• **เหนือความคาดหมาย** ได้รับความประทับใจเรื่องราวต่างๆ ของแต่ละโรงเรียน ที่ได้จัดทำ KM ในเรื่องต่างๆ มากมาย **แบบที่ไม่คาดคิด** และทำได้อย่างดี

• **ได้แนวทางการนำไปใช้** ซึ่งมีหลายแนวทาง สามารถเลือกและนำไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน

• **รูปแบบการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพ** ได้เห็นการนำเสนออย่างมีขั้นตอน สามารถสรุปเนื้อหาได้รวบรัด ชัดเจน เผยแพร่ได้ง่าย สะดวกเหมาะสมกับยุคสมัย

• **จากนามธรรมสู่รูปธรรม** ทำให้เห็นการปฏิบัติในรูปแบบที่เป็นจริง กระตุ้นความสนใจให้ได้ศึกษา และนำไปใช้ในองค์กรของตนได้อย่างดี

• **สร้างความรู้สึกที่ดี** ผู้เข้าร่วมชมรู้สึกว่บรรยากาศผู้เข้าร่วมมหกรรม และนิทรรศการเป็นกัลยาณมิตรดีมาก ทำให้เกิดพลังที่จะทำอะไรดีๆ ต่อไป

3.3 ลำดับความน่าสนใจของนิทรรศการ (5 ลำดับแรก)

1) การพัฒนาความเป็นเลิศ (โรงเรียนจ่านกร้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1)

2) นักเรียนพิเศษที่ไม่ธรรมดา (โรงเรียนปรีชาโชติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3)

3) หลักสูตรห้องถิ่นบูรณาการแบบองค์รวม (โรงเรียนสะเมิงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2)

4) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (โรงเรียนชุมชน 11 วัดสุวรรณประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1)

5) KM สู่การพัฒนาระเบียบวินัย (การสวดมนต์หมู่) (โรงเรียน เซนต์นิโกลาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1)

3.4 สรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการชมนิทรรศการ

ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้จากรูปแบบที่หลากหลายที่แต่ละโรงเรียนได้นำ KM ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ภายใต้บรรยากาศที่เป็น กลยณณมิตร ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบเรื่องราวต่างๆ มากมาย เห็นความ คาดหมายได้เห็นรูปแบบที่เป็นจริง และการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้ แนวทางในการนำไปใช้ในองค์กรของตน

4. ปฏิกริยาต่อมทรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ (ความคาดหวัง

ความสมหวัง และสิ่งที่เรียนรู้เพื่อนำไปใช้งาน)

4.1 ความคาดหวัง

• ความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิด

ผู้เข้าร่วมงานส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะได้รับความรู้ความเข้าใจ ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในเรื่องการจัดการความรู้ ตั้งแต่ความเป็นมา ความสำคัญ ความหมาย หลักการ วิธีการ รูปแบบ ขั้นตอนและกระบวนการ ของการจัดการความรู้ รวมไปถึงแนวทางการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาเด็กนักเรียนต่อไป นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานบางคนก็คาดหวังว่า จะได้ รับความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน และการพัฒนาวัตกรรมเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร และจะได้รับทราบความเคลื่อนไหวของโลกวิชาการ ว่ามีพัฒนาการอะไรบ้างและอย่างไร

ผู้เข้าร่วมงานหวังว่า การร่วมงานครั้งนี้จะทำให้ได้รับความรู้ที่ ชัดเจนจับต้องได้ และนำไปปฏิบัติจริงได้อย่างถูกต้องเพื่อพัฒนางานที่รับผิดชอบ ให้บรรลุผลและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถขยายผลไปยังคณะครู

ในโรงเรียนได้ เพื่อให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืนต่อไป และสำหรับผู้เข้าร่วมงานที่โรงเรียนของตนอยู่ในโครงการนำร่องการจัดการความรู้อยู่แล้ว ก็คาดหวังว่า ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมงาน จะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องของการดำเนินงานจัดการความรู้ที่กำลังดำเนินการอยู่

• การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่าจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับบุคลากรขององค์กรการศึกษาอื่นๆ เพื่อเรียนรู้เทคนิค วิธีการและแนวทางการจัดการความรู้ของแต่ละองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้ เพื่อที่จะได้ทราบว่าองค์กรต่างๆ เหล่านี้มีกระบวนการจัดการความรู้อย่างไร และมีวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง ซึ่งความรู้ต่างๆ ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการความรู้ในองค์กรของตน

• นวัตกรรม

ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่าจะได้เห็นนวัตกรรมใหม่ๆ ที่หลากหลาย เพื่อนำไปประยุกต์ใช้หรือต่อยอดในองค์กรของตนต่อไป

• ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่า การเข้าร่วมงานจะทำให้ได้รับความเคลื่อนไหวของแต่ละองค์กรในการนำการจัดการความรู้ไปใช้ในองค์กร และคาดหวังว่าความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจะทำให้มีการจัดการความรู้ได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน และมีการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และงานที่รับผิดชอบอื่นๆ อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนของการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

ผู้เข้าร่วมงานบางคนคาดหวังว่า ความรู้เรื่องการจัดการความรู้ จะทำให้มีทางเลือกอีกทางหนึ่งในการดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียน

4.2 ความสมหวัง

• ผู้เข้าร่วมงานส่วนใหญ่มีความสมหวังในการเข้าร่วมงานครั้งนี้ เนื่องจากได้รับทั้งสิ่งที่คาดหวังและนอกเหนือความคาดหวัง ดังนี้

ก. ความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิด

การเข้าร่วมงานครั้งนี้ทำให้ผู้เข้าร่วมงานได้รับความรู้ ความเข้าใจที่เป็นรูปธรรมในเรื่องการจัดการความรู้ ตั้งแต่หลักการ ความสำคัญ ความหมาย รูปแบบ ขั้นตอน และกระบวนการที่หลากหลาย เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ใช้ วิธิดำเนินการให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ ไปจนถึงแนวคิดในการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาทุกระดับ โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

นอกจากผู้เข้าร่วมงานยังได้รับความรู้ **KM เป็นวิธีการจัดการความรู้ที่มีแนวคิดเชิงบวก มีการค้นหาศักยภาพของแต่ละบุคคลออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด** การจัดการความรู้จะประสบความสำเร็จได้ต่อเมื่อมีการทำงานเป็นทีม มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์กันแบบกัลยาณมิตร จึงจะเห็นผลสัมฤทธิ์อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม การจัดการความรู้ไม่มีรูปแบบตายตัว สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบหรือกรอบมากเกินไป เนื่องจากต้องคำนึงถึงบริบทขององค์กรและความแตกต่างของแต่ละบุคคลในองค์กรด้วย

ความรู้ ความเข้าใจและแนวคิดต่างๆ ที่ได้รับ มาจากการบรรยายของวิทยากรผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ และอธิบายได้ชัดเจน การเสวนา การนำเสนอประสบการณ์การจัดการความรู้ของโรงเรียนต่างๆ ทั้งที่ประสบความสำเร็จและที่มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นิทรรศการ และจากเอกสารที่ได้รับแจก

ข. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรขององค์กรศึกษาต่างๆ ที่มาร่วมงาน ทำให้ผู้ร่วมงานมีโอกาสพบปะและทำความรู้จักกับบุคลากรจากองค์กร

การศึกษาอื่นๆ ทำให้ได้เพื่อนที่มีความสนใจในเรื่องการจัดการความรู้เหมือนกัน การแลกเปลี่ยนซักถามพูดคุยกันโดยตรงทำให้ได้รับความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้มากขึ้น นอกเหนือจากการฟังการบรรยายของวิทยากร และทำให้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการความรู้ของแต่ละโรงเรียนด้วย ว่าปฏิบัติแล้วได้ผลอย่างไร

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้ผู้ร่วมงานมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนขึ้นในเรื่องความหมาย วิธีการ และกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และได้เรียนรู้เพิ่มขึ้นในเรื่องวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การใช้เทคนิคการเล่าเรื่องเพื่อดึงเอาความรู้ฝังลึกจากครูและบุคลากรออกมาใช้ และการจัดทำบล็อก (blog) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น

ค. นิทรรศการและนวัตกรรม

ผู้เข้าร่วมงานได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการชมนิทรรศการที่หน่วยงานต่างๆ นำมาจัดแสดง และยังได้รับความรู้เรื่องรูปแบบการจัดนิทรรศการแบบต่างๆ ขององค์กรการศึกษาเหล่านั้นอีกด้วย

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานยังได้เห็นตัวอย่างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา และคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่มีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งทำให้ได้แนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรของตนต่อไป

ง. สิ่งที่ทำให้สมหวังอื่นๆ

การเข้าร่วมงานครั้งนี้ทำให้ได้เห็นตัวอย่างการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของแต่ละโรงเรียน ซึ่งแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละแห่ง ทำให้มองเห็นภาพชัดเจนขึ้น และทำให้เกิดแนวคิดในการนำการจัดการความรู้ไปใช้ได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานยังมีโอกาสได้เรียนรู้เรื่องวิธีจัดการประชุม และการนำเสนอผลงานในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำได้ดีมาก

สำหรับผู้เข้าร่วมงานที่นำเสนอผลงานก็รู้สึกสมหวังเช่นกัน ที่มีโอกาสได้นำเสนอผลงานให้กับผู้สนใจจำนวนมาก

• แม้ผู้เข้าร่วมงานส่วนใหญ่จะสมหวังในการเข้าร่วมงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ครั้งนี้ แต่ผู้เข้าร่วมงานบางส่วนก็ไม่สมหวังมากนัก เนื่องจากไม่ได้อย่างที่คาดหวังไว้ทั้งหมด ด้วยสาเหตุต่างๆ ดังนี้คือ

- สถานที่จัดงานคับแคบ ไม่สะดวก
- กิจกรรมที่จัดยังไม่มีความหลากหลาย บางกิจกรรมยังไม่ชัดเจน และหลายกิจกรรมนำเสนอในเวลาเดียวกัน

- บางหัวข้อที่นำเสนอเป็นเรื่องของการระดมสมองมากกว่าการให้ความรู้

- การนำเสนอของโรงเรียนนาร่องบางแห่งยังไม่ชัดเจน และบางเรื่องที่น่าสนใจก็ไม่น่าจะเป็นเรื่องการจัดการความรู้หรือไม่

- ไม่มีความรู้เรื่องการจัดการความรู้มาก่อน จึงไม่ค่อยเข้าใจมากนัก ยังต้องไปศึกษาเพิ่มเติมอีกมาก

- ไม่มีเอกสารแจก ซึ่งผู้ร่วมงานเสนอแนะว่า ควรแจกเอกสารที่แสดงขั้นตอนการจัดการความรู้ให้ประสบความสำเร็จด้วย เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานเรื่องการจัดการความรู้นำไปศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองในภายหลัง

- ได้ความรู้จากการฟังการบรรยายและเสวนาเท่านั้น เนื่องจากสื่อที่ใช้ประกอบการบรรยายหรือเสวนามีขนาดไม่เหมาะสมจึงทำให้มองไม่เห็นอย่างทั่วถึง

- ไม่คิดว่าการจัดการความรู้หรือ KM จะมีผลสัมฤทธิ์ดีกว่าวิธีอื่นแต่อย่างใด

- ไม่คิดว่าจะนำไปใช้ได้ เนื่องจากคนในองค์กรมีอัตราสูง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

- ไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับบุคลากรขององค์กรที่มีการจัดการความรู้อยู่แล้ว เพียงแต่บางองค์กรยังไม่ได้จัดให้เป็นระบบ และยังไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากนัก

ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ของนักเรียน ซึ่งจะเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษา และคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและบุคลากรให้ดียิ่งขึ้น

5. ข้อเสนอแนะ

ผู้เข้าร่วมงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ ครั้งที่ 2 ภาคเหนือ (14-15 กรกฎาคม 2550) มีข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงการจัดการงานลักษณะนี้ในครั้งต่อไป ดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

1) ควรจัดสรรเวลาในการให้ความรู้เบื้องต้นเรื่องการจัดการความรู้ให้มากขึ้น พร้อมกับแจกเอกสารประกอบแก่ผู้เข้าร่วมงานที่ไม่มีพื้นฐานความรู้มาก่อน จะได้เข้าใจความหมาย กระบวนการ และผลที่ได้รับจากการจัดการความรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เข้าร่วมงานเหล่านั้นมีความรู้พื้นฐานที่เพียงพอ ซึ่งจะทำให้ได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมงานอย่างเต็มที่

2) ควรจัดสรรเวลาสำหรับปาฐกถาพิเศษให้มากขึ้น ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่มีมาก และต้องการเวลาสำหรับการอธิบายให้เข้าใจ เพื่อที่องค์ปาฐกจะได้ไม่ต้องรีบร้อนในการบรรยายให้ทันกับกรอบเวลาที่กำหนดให้เช่นครั้งนี้

3) ควรกำหนดตัวผู้ร่วมเสวนาให้มีความเหมาะสมมากกว่านี้ และผู้ร่วมเสวนาหลายคนมีความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้ไม่ตรงกัน พุดไปคนละทาง ทำให้ผู้เข้าร่วมงานสับสน เพราะไม่ทราบว่าใครพูดถูกหรือผิด

4) ก่อนเริ่มการเสวนา ผู้ดำเนินรายการควรตกลงกับผู้ร่วมเสวนาในเรื่องวัตถุประสงค์และกรอบเวลาอย่างชัดเจน และพยายามทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายในกรอบเวลาที่กำหนดไว้ ไม่เช่นนั้นการเสวนาก็อาจไม่ตรงกับหัวข้อหรือนอกประเด็น ซึ่งทำให้น่าเบื่อและเสียเวลา อนึ่งเมื่อจบการเสวนาควรมีการสรุปที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจอย่างถ่องแท้

วิธีจูงใจบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ โดยไม่รู้สึกลัวถูกบังคับให้ทำ แต่อย่างไร

11) ควรหาวิธีการสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารองค์กรทางการศึกษาเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ในองค์กร เนื่องจากถ้าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของการจัดการความรู้แล้ว ก็ยากที่จะดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จได้

5.2 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ

1) สถานที่จัดงานในครั้งนี้นี้คับแคบ ไฟไม่สว่าง ห้องจัดนิทรรศการก็ร้อนมากและคับแคบ ทำให้ต้องเวียนกันเข้าชม และยังมีปัญหาในเรื่องระบบเสียง จอภาพ เทคโนโลยี และระบบแอร์ นอกจากนี้ สื่อและอุปกรณ์ในห้องอบรมก็ไม่เพียงพอ ซึ่งประเด็นต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการพิจารณาและแก้ไขในการจัดงานครั้งต่อไป

2) การจัดงานครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมงานอย่างมาก จึงควรจัดงานเช่นนี้อีกต่อไปอย่างต่อเนื่อง และควรจัดให้ครบทุกภูมิภาค โดยจัดในจังหวัดที่เป็นศูนย์กลาง เพื่อเผยแพร่และพัฒนาการจัดการความรู้หรือ KM แก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติ ได้เห็นตัวอย่าง และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้มีการจัดการความรู้ที่มีคุณภาพมากขึ้น

3) ควรมีการประชาสัมพันธ์แต่เนิ่นๆ เพื่อเผยแพร่ว่าจะมีการจัดงานให้มากกว่านี้ โดยควรส่งข่าวไปยังโรงเรียนต่างๆ โดยตรง เพื่อให้ทุกโรงเรียนได้รับทราบทั่วถึงกัน และผู้ที่สนใจมีโอกาสมาร่วมงานที่เป็นประโยชน์เช่นนี้มากขึ้น

4) ควรให้โควตาผู้เข้าร่วมงานจากแต่ละหน่วยงานมากขึ้น เช่น หน่วยงานละอย่างน้อย 10 คน เนื่องจากในหน่วยงานขนาดเล็ก บุคลากรทุกคนจะร่วมทำการจัดการความรู้ด้วยกันทั้งหมด ดังนั้น จึงควรได้มาร่วมงานทุกคน เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้ไปพร้อมๆ กัน

10) ควรมีเอกสารสรุปว่าหน่วยงานใดนำเสนอนวัตกรรมอะไร และบริเวณที่จัดการนำเสนอนวัตกรรมก็ควรมีความกว้างขวางพอสมควร มีสื่อและอุปกรณ์พร้อม และหากเป็นไปได้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมงานได้ทดลองปฏิบัติจริงด้วย เช่น การสร้างบล็อก (blog)

11) ควรสรุปสาระสำคัญของการนำเสนอในแต่ละเรื่องลงในแผ่น CD แจกให้ผู้เข้าร่วมงาน เพื่อนำไปเผยแพร่แก่บุคลากรในหน่วยงานของตน ได้รับความทราบ และนำไปใช้ให้เกิดผลดีกับองค์กรต่อไป และควรสรุปองค์ความรู้ของงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ทั้ง 4 ภูมิภาค ลงในเว็บไซต์ด้วย

12) ควรหาวิธีจูงใจให้ผู้เข้าร่วมงานสนใจเข้ารับฟังการเสวนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากกว่าไปเข้าชมนิทรรศการในเวลาที่มีการนำเสนอ เพื่อจะได้ไม่พลาดโอกาสที่จะได้รับฟังเรื่องราวที่น่าสนใจและมีประโยชน์อย่างยิ่ง

การเรียนรู้จากมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ภาคกลาง

KM คือ เครื่องมือสร้างฐานความรู้เพื่อสังคม เพื่อเป็นสังคมฐานความรู้

1. การเรียนรู้ที่ได้จากปาฐกถาพิเศษและเสวนา

1.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ (KM)

• **ความหมายของ KM** KM คือกระบวนการที่ทำให้คุณค่าแก่บุคลากร **ถือว่าบุคลากรเป็นทรัพย์สินที่มีค่าขององค์กร และเชื่อว่าทุกคนมีความรู้ในตัวเอง** เมื่อนำความรู้จากบุคคลเหล่านั้นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นการเพิ่มพลังความรู้ และถ้าหากรู้จักเลือกใช้ ดัดแปลง ปรับปรุง สร้างความรู้ใหม่ ก็จะทำให้เกิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือสติปัญญาขององค์กร การนำสติปัญญาเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน จะเกิดประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังสามารถขยายผลให้เป็นสติปัญญา หรือฐานความรู้เพื่อสังคมได้อีกด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า **KM เป็นกระบวนการพัฒนาแบบที่คูณ**

สาระสำคัญของ KM จึงเน้นการเรียนรู้ และการนำความรู้ไปใช้

(การปฏิบัติจริง) ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจึงเปรียบเสมือนได้ผ่านการทดสอบมาแล้ว ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ถึง**ความสำคัญของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้** โดยเฉพาะคนในสายวิชาชีพเดียวกัน หากได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำเสนอผลงานที่ประสบความสำเร็จและความภาคภูมิใจของตน ก็จะสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือการพัฒนาของอีกคนหนึ่งได้ดีกว่าการไปแสวงหาความรู้ที่ยังไม่ได้ผ่านการปฏิบัติ

• **KM เพื่อสร้างสังคมฐานความรู้** KM สามารถนำไปใช้ได้กับทุกองค์กร ไม่จำเป็นต้องเป็นสถานศึกษาเท่านั้น ในชุมชนเองสามารถนำ KM เข้าไปใช้ได้ โดยการใช้กระบวนการถ่ายโยงแลกเปลี่ยนความรู้จากภายในชุมชน/องค์กร และภายนอกชุมชน/องค์กร เป็นการสร้างและธำรงไว้ซึ่ง**ฐานความรู้เพื่อสังคม เพื่อสร้างสังคมฐานความรู้** ตัวอย่างเช่น การจัดอบรมผู้นำระดับท้องถิ่นให้เข้าใจปัญหาของแต่ละท้องถิ่น คิดวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่น และนำปัญหาเหล่านั้นมาแก้ไขให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น ฐานความรู้ที่มีอยู่ในสังคมจึงสามารถนำมาใช้เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรในชุมชนได้

• **KM ชุมชน** ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้และตระหนักว่า ความรู้ในชุมชนมีอยู่มาก เป็นความรู้ในระบบที่มีคุณค่า แต่ยังขาดการเผยแพร่และจัดระบบที่ชัดเจน การสร้างระบบการจัดการความรู้โดยนำวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม มาศึกษา แล้วสรุปเป็นองค์ความรู้ และสร้างให้เป็นระบบที่ยั่งยืน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาสังคม/ชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อความอยู่ดี กินดี มีสุข ของประชากร นัยสำคัญที่แฝงอยู่ก็คือ ถ้าหากทำให้ชุมชนอยู่ดีมีสุขได้ การพัฒนาเด็กนักเรียน และการพัฒนาชุมชนก็จะสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

• **เป้าหมายของ KM** ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่าเป้าหมายของการนำ KM ไปใช้ คือการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร/ชุมชนให้ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ และท้ายที่สุดคือสังคมฐานความรู้

• **KM เป็นแนวคิดที่นำไปปฏิบัติได้จริง** ผู้เข้าร่วมประชุมใน ฐานะที่มีอาชีพเกี่ยวกับการเรียนการสอน คิดว่าการนำเสนอของวิทยากร ทำให้

ได้เห็นรูปแบบ วิธีการ “การจัดการความรู้” ที่เป็นรูปธรรม กล่าวคือ ได้เห็นวิธีการประมวลความรู้**นำหลักทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริง** ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรของตนเองได้

1.2 ความเข้าใจกระบวนการจัดการความรู้ (KM)

ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่ากระบวนการขับเคลื่อน KM มีหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ อย่างไรก็ตาม ในทุกรูปแบบมี**กลยุทธ์พื้นฐาน**เหมือนกันที่ทุกคนต้องเรียนรู้ กล่าวคือ การรู้จักตนเอง การรู้จักชุมชน/องค์กร (ทรัพยากรและบริบท) และการรู้จักโลก (รู้และตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลกที่เปลี่ยนไปอยู่ตลอดเวลา)

• **ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน KM** ในการขับเคลื่อน KM นั้น ผู้เข้าร่วมประชุมได้ทราบว่า ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญ เพราะการที่กระบวนการจะขับเคลื่อนได้นั้น **ผู้บริหารต้องเห็นและให้ความสำคัญ กำหนดนโยบายขององค์กรให้ชัดเจน พร้อมทั้งต้องอาศัยความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร**เป็นสำคัญ โดยมีกระบวนการดังนี้ คือ (1) พัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง KM (2) สร้างทีมงานที่เข้มแข็ง ยอมรับซึ่งกันและกัน (3) พัฒนาทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาวิธีปฏิบัติที่ดี (4) ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ที่แท้จริง (5) เสริมแรงสร้างขวัญกำลังใจ (6) นิเทศกำกับ ติดตาม และ (7) สร้างเครือข่าย และเผยแพร่สู่ชุมชนผู้ปฏิบัติ

• **เทคนิคในการขับเคลื่อน KM** ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้เทคนิคจากตัวอย่างการขับเคลื่อน KM สู่ชุมชน ซึ่งสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุขร่วมมือกับองค์กรส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการจัดการความรู้ ซึ่งมีอยู่มากมายในชุมชน **โดยใช้หลักว่า ใครสนใจเรื่องใด ก็นำเรื่องนั้นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน** มีการบันทึกชุมชนความรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ไขปัญหาในหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง รวมทั้งเป็นการรื้อฟื้นถ่ายทอดภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทยให้เยาวชนของชาติได้เรียนรู้และเห็นคุณค่า

• **เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ** ผู้เข้าร่วมประชุมตระหนักถึงเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ ในการนำกระบวนการ KM ไปใช้ให้ได้ผลดีที่สุด กล่าวคือ (1) ทำให้ง่ายที่สุด (2) ไม่ทำให้เป็นภาระสำหรับกลุ่มเป้าหมาย (สร้างความกลมกลืนกับหน่วยงาน) และ (3) สัมผัสได้ด้วยตนเอง (ความสำเร็จ)

1.3 สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากปาฐกถาพิเศษและเสวนา

ผู้เข้าร่วมประชุมตลาดนัดการจัดการความรู้ในภาคกลางได้รับรู้และเรียนรู้จากปาฐกถาพิเศษและเสวนาว่า การจัดการความรู้ (KM) เป็นกระบวนการที่เห็นคุณค่าของบุคลากรและขององค์กร กระบวนการและเทคนิคต่างๆ จึงเน้นที่การดึงเอาความรู้และประสบการณ์แห่งความสำเร็จของแต่ละคน แต่ละองค์กร ออกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์และการพัฒนาแบบทวีคูณ อีกทั้งยังเป็นแนวคิดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

จุดเด่นที่แตกต่างจากภาคอื่น ก็คือ ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ภาคประชาชน คือการนำกระบวนการ KM เข้าไปใช้ในชุมชน เพื่อเป็นเครื่องมือในการพลิกฟื้น จัดระบบองค์ความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่มากมายในชุมชน ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพได้ ในกรณีนี้ องค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน จึงไม่ใช่เป็นเพียงแหล่งเรียนรู้ แหล่งวิทยากรท้องถิ่น หรือการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับสาระการเรียนในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็น **การนำ KM มาใช้เพื่อให้เกิดกลไกการเรียนรู้ การยกระดับความรู้ในชุมชน** ให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาได้โดยใช้ปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น ยกกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน โดยมีปรัชญาพื้นฐานอยู่ว่า ชุมชนที่พัฒนาจะช่วยส่งให้การพัฒนาเด็กทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

จากตัวอย่างการจัดการความรู้ภาคประชาชนดังกล่าว ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถนำไปเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาได้

กล่าวโดยสรุป **KM คือ เครื่องมือสร้างฐานความรู้เพื่อสังคม เพื่อเป็นสังคมฐานความรู้**

2. ความรู้จากการเข้ากลุ่มย่อย

การประชุมในห้องย่อยเป็นการนำเสนอโครงการของโรงเรียนต่างๆ ที่นำ KM ไปใช้ ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้เกี่ยวกับ KM ที่เป็นรูปธรรม จากโครงการที่นำวิธีการและแนวคิดไปปฏิบัติจริง จากข้อคำถามที่ว่า “ท่านได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการเข้าประชุมกลุ่มย่อย” คำตอบที่ได้จากผู้เข้าร่วมประชุม ในภาคกลางได้แสดงว่า ความรู้ความเข้าใจที่ได้จากห้องย่อยทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นในหลายประเด็น ตามหัวข้อ 2.1 และแก้ไขความเข้าใจผิด หรือทำให้เกิดความเข้าใจถูกต้องขึ้นในบางประเด็น ตามหัวข้อ 2.2 ดังนี้

2.1 เรื่องที่มีความรู้ความเข้าใจชัดเจนขึ้น

• **ความหมายของ KM** KM เป็นกระบวนการช่วยพัฒนาคน พัฒนางาน พัฒนางองค์กร ให้เป็นบุคคลและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และเกิดชุมชนผู้ปฏิบัติ นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นว่ากระบวนการ KM สามารถนำไปใช้ทำอะไรได้บ้าง และมีกระบวนการทำอย่างไร ซึ่งเป็นผลสะท้อนจากโครงการต่างๆ ที่ได้นำ KM ไปปฏิบัติ

• **KM เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา** โดยเริ่มตั้งแต่การใช้กระบวนการ KM ในการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนางองค์กร สถานศึกษา พัฒนาครู เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และเพิ่มคุณภาพของผู้เรียน

ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ใช้กระบวนการ KM เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

- 1) ใช้กระบวนการ KM เสริมงานพัฒนาประชาธิปไตย
- 2) ใช้กระบวนการ KM เพื่อให้เกิดบรรยากาศแห่งกาลยาณมิตร ความเป็นพี่เป็นน้อง ให้การยอมรับ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้อาวุโสน้อยแสดงความคิดเห็น
- 3) ใช้กระบวนการ KM ช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ความรู้ไม่ตาย เป็นการนำความรู้ท้องถิ่นสู่มาตรฐานสากล
- 4) ใช้กระบวนการ KM จัดเวทีประกาศความสำเร็จของบทเรียนแห่งความสำเร็จ (best practice) และ
- 5) ใช้กระบวนการ KM ช่วยพัฒนาความรู้ทุกคนในองค์กร อันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

(1) **KM สู่การบูรณาการการจัดการเรียนรู้** โดยเริ่มจากการสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำมาจัดทำเป็นแผนบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เด็กได้เรียนรู้กับวิทยากรท้องถิ่น ได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจากแหล่งเรียนรู้จริงๆ **แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจึงเปรียบเสมือนห้องเรียนเคลื่อนที่ของเด็ก** ซึ่งเด็กได้ฝึกปฏิบัติจริงจากสถานการณ์จริง และได้เรียนรู้จากผู้ปฏิบัติจริง ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และเห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สำคัญคือเด็กรู้สึกสนุกและมีความสุขในการเรียน

(2) **KM ช่วยในการปลูกฝังวินัยให้แก่เด็ก** กระบวนการ KM สามารถนำมาใช้ฝึกอบรมให้เด็กมีระเบียบวินัยได้ เช่น โครงการ KM สู่การปลูกฝังนิสัยรักความสะอาด โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบซึมซับ ให้นักเรียนเข้าค่ายปฏิบัติธรรม เพื่อฝึกให้มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ มีคุณธรรมจริยธรรม ผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง

(3) **KM เพื่อแก้ไขปัญหา** กระบวนการ KM สามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหานักเรียนได้ โดยการติดตามสังเกตพฤติกรรม คักยภาพ ความแตกต่าง และความบกพร่องของผู้เรียน และนำมาแก้ไขและส่งเสริมผู้เรียน โดยกระบวนการ KM จนนักเรียนประสบความสำเร็จในด้านที่ตนถนัด เช่น

โครงการ KM สู่การพัฒนาหลายมือสวย เป็นการนำกระบวนการ KM มาใช้แก้ปัญหาเด็กที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ โดยให้เข้าค่ายฝึกอบรม เพื่อฝึกการอ่านและเขียนพัฒนาได้จนประสบความสำเร็จทำให้นักเรียนพัฒนาได้ในที่สุด

โครงการ KM กับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ นำเด็กที่มีความสามารถเฉพาะอย่างมาจัดกิจกรรมเด็ก และช่วยเติมเต็มให้เด็ก ซึ่งได้ผลดี ทำให้เด็กที่ต้องแข่งกิจกรรมสามารถเรียนรู้วิชาการที่ขาดไปได้ดีขึ้น และมีผลการเรียนโดยรวมดีขึ้น

โครงการ KM เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาการอ่าน (ทั้งนี้รวมถึง การคิด วิเคราะห์ และเขียนด้วย) เช่น บางโรงเรียนได้จัดองค์ความรู้ให้กับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่าน เช่น จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ เสริมการคัดลายมือ

นำการอ่านไปสู่ครอบครัว **หรือ** บางโรงเรียนก็มีวิธีการที่ต่างออกไป เช่น มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหลากหลายวิธี โดยจัดเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี ในหัวข้อภาษาไทยวันละคำ ซ้อมเสริมการอ่าน เล่านิทาน แนะนำหนังสือใหม่ หรือการอ่านหนังสือให้ห้องฟัง เล่าเรื่องจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้มุ่งไปสู่จุดหมายเดียวกัน คือ ต้องการให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ รักการอ่าน รวมทั้งฝึกทักษะให้เด็กคิดเป็น วิเคราะห์เป็นด้วย โดยภาพรวมแล้วก็คือ เพื่อเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กนั่นเอง

โครงการ KM สู่การวิจัยในชั้นเรียน โดยการศึกษาปัญหาและข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล จากนั้นใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหา และจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นไปที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ช่วยแก้ไขความเข้าใจผิดหรือทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง
ในประเด็นต่อไปนี้

• **สนุกกับรู้อันได้** การจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design โดยโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กสนุกและมีความสุขในการเรียน ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ก็สามารถทำได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ต้องมีการเตรียมความพร้อม การวางแผนล่วงหน้าทั้งนักเรียนและครู (ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและการเตรียมความพร้อม) ก่อนไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แล้วใช้วิธีการ KM ถอดและแลกเปลี่ยนความรู้ พบว่า ได้ผลดี นักเรียนเรียนอย่างสนุก มีความสุข และได้รับความรู้เต็มที่

• **จุดอ่อนเปลี่ยนเป็นจุดแข็งได้** การทำ KM ไม่จำเป็นต้องเริ่มจากผลงานที่ประสบผลสำเร็จ หรือจากประสบการณ์ที่ดีที่สุด เสมอไป การนำจุดอ่อนมาเป็นจุดเริ่มต้นเพื่อหาวิธีแก้ไขโดยใช้กระบวนการ KM ก็ย่อมทำได้ เท่ากับว่ากระบวนการ KM **ช่วยเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส**

• **คนเดียวท้วหาย หลายคนเพื่อนตาย** การทำงานเป็นทีมย่อมดีกว่าการให้ใครคนใดคนหนึ่งรับผิดชอบเพียงคนเดียว ตัวอย่างความสำเร็จของ

โครงการ KM สู่การพัฒนาการอ่านของนักเรียนสะท้อนให้เห็นแนวคิดนี้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ทางโครงการได้ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม (ไม่ได้ให้คนใดคนหนึ่งรับผิดชอบคนเดียว) โดยแบ่งเฉลี่ยเด็กให้ครูทุกคนจำนวนเท่าๆ กัน เพื่อใช้วิธีหลากหลายแนะนำการส่งเสริมการอ่านให้แก่ักเรียนที่อ่านหนังสือไม่ออก (เช่น ส่งเสริมการใช้ห้องสมุด หรือให้นักเรียนนำหนังสือจากบ้านมาอ่านเอง เป็นหนังสืออะไรก็ได้ที่นักเรียนชอบ และมีครูคอยควบคุมดูแลอยู่) ซึ่งได้ผลดี เพราะนักเรียนมีทักษะในการอ่านเพิ่มขึ้น

• **ไม่ยุ่ง ไม่ยาก อย่างที่คิด** ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่า การทำ KM มิได้ซับซ้อนหรือยุ่งยากเหมือนที่คิด (ก่อนเข้าร่วมประชุม) หลังจากที่ได้รับฟังขั้นตอนต่างๆ ของโครงการที่นำกระบวนการ KM ไปปฏิบัติแล้ว ก็มีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดได้

2.3 สรุปความรู้ที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มย่อย

ในการรับฟังปาฐกถาพิเศษและเสวนา ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ภาคประชาชน ที่สามารถเชื่อมต่อกันได้กับความรู้ที่ได้รับฟังจากห้องย่อย ซึ่งเป็นการนำ KM ไปใช้ในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นรูปธรรมและมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้เกิดความชัดเจนขึ้นในหลายประเด็น ทั้งในเรื่องของความหมายของ KM วิธีการ และประโยชน์ของการนำไปใช้

นอกจากจะทำให้บางประเด็นชัดเจนขึ้นแล้ว การเข้ากลุ่มย่อยยังทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในบางเรื่อง เช่น การทำงานเป็นทีมย่อมดีกว่าทำคนเดียว การไม่ทิ้งจุดอ่อน แต่นำจุดอ่อนมาเริ่มต้นทำ KM ให้เป็นจุดแข็ง รวมทั้งการที่แสดงให้เห็นว่า **เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างดีโดยไม่ต้องเครียด** การออกแบบการเรียนการสอนที่เด็กสนุก มีความสุข และกระตือรือร้นที่จะเรียน ทำให้เด็กเรียนรู้ได้เร็วและแน่นแฟ้น น่าที่จะเป็นทางเลือกที่น่าสนใจสำหรับทุกสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาและคุณภาพของนักเรียน

3. ความรู้ที่ได้จากนิทรรศการ

ผู้เข้าร่วมประชุมได้สะท้อนความคิดเห็นต่อการจัดนิทรรศการ ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ความคิดเห็นต่อเนื้อหาและวิธีการจัดนิทรรศการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ในแง่ของเนื้อหา หรือความรู้ที่ได้จากการชมนิทรรศการ ข้อมูลที่ได้จากผู้เข้าร่วมประชุมสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ นิทรรศการให้ **ความรู้ความเข้าใจ**เกี่ยวกับ KM นิทรรศการ**จุดประกาย**ในการทำ KM ให้แก่ผู้ชม และนิทรรศการ**ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ**ที่จะลงมือทำ KM ด้วยตนเอง

• **นิทรรศการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ KM** ผู้เข้าร่วมประชุมได้สะท้อนผ่านข้อมูลว่า การชมนิทรรศการได้เปิดโลกทัศน์การเรียนรู้ว่า KM คืออะไร สำคัญอย่างไร และก่อให้เกิดผลดีอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นต่างๆ เช่น

- **KM กับการพัฒนาองค์กร** ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้วิธีการพัฒนาองค์กรในรูปแบบต่างๆ โดยกระบวนการ KM เช่น การทำงานเป็นทีม การหาและสร้างชุมชนความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่ช่วยประสิทธิผลการทำงานขององค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

- **ขั้นตอนในการขับเคลื่อน KM ที่จะนำไปสู่ผู้เรียน** (เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน) ทุกองค์กรและสถานศึกษามีขั้นตอนคล้ายๆ กัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้คือ ขั้นตอนสร้างความตระหนัก/สร้างความรู้ความเข้าใจ ขั้นการขับเคลื่อนซึ่งต้องอาศัยทีมงานที่มีความรู้ความเข้าใจใน KM และมีใจที่จะทำขั้นการทบทวน/การตรวจสอบติดตาม และขั้นการแสดงผลความสำเร็จ

- **การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน** เช่น บุคคลที่ประสบความสำเร็จในเรื่องต่างๆ ในชุมชน จัดเป็นวิทยากรท้องถิ่นที่มีค่า หรือแหล่งการเรียนรู้ธรรมชาตินอกสถานศึกษา เมื่อนำมาบูรณาการเข้ากับสาระการเรียนรู้ต่างๆ ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมาก

• **นิทรรศการจุดประกายในการทำ KM** นิทรรศการได้จุดประกายในการทำ KM ให้กับผู้ชม เป็นการสร้างความสนใจใคร่รู้และใคร่ทำ แต่ก็ยังอยู่ในระดับของความต้องการทำเท่านั้น เช่น ผู้เข้าร่วมประชุมได้สะท้อนให้เห็นว่า

- เกิดความคิดและแนวทาง วิธีการ ที่จะนำความรู้จากนิทรรศการไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- ชีวงานนวัตกรรมหลากหลาย สามารถนำไปพัฒนาของครูให้มีประสิทธิภาพ
- เห็นนวัตกรรมในรูปแบบที่แปลกใหม่และหลากหลาย ทำให้เกิดแนวคิดในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของตนเอง
- การนำเสนอของแต่ละโรงเรียนน่าสนใจและมีประโยชน์มากนำไปประยุกต์ใช้ได้
- การจัดทำป้ายนิทรรศการที่สวยงาม เป็นแบบอย่างที่ดี มีหลายลักษณะ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนได้

• **นิทรรศการทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะลงมือทำ KM ด้วยตนเอง**
ข้อมูลในกลุ่มนี้สะท้อนให้เห็นว่าการได้ชมนิทรรศการไม่เพียงแต่จุดประกายเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดพลังขับเคลื่อนที่จะลงมือทำ KM ด้วยตนเองอีกด้วย เหมือนกับเป็นคำมั่นสัญญาหรือสัญญาใจ เช่นตัวอย่างข้อคิดเห็นต่อไปนี้

- จะนำสิ่งที่ได้พบไปพัฒนาปรับปรุงในโรงเรียนของตนให้ดียิ่งขึ้น
- การแก้ปัญหานักเรียนที่ขาดระเบียบวินัยในเรื่องต่างๆ โดยนำกระบวนการ KM มาใช้ จัดเป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งคิดว่าจะนำกลับไปทำโดยเริ่มจากนักเรียนประจำชั้นก่อนแล้วจึงจะขยายวงกว้างขึ้นเรื่อยๆ
- ได้เรียนรู้รูปแบบ KM ของหลายๆ โรงเรียน จะนำไปบูรณาการกับสถานศึกษาของตนเอง เพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

3.2 ในแง่ของวิธีการจัดนิทรรศการ ในภาพรวมแล้วผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความพอใจ ซึ่งชมกับการจัดนิทรรศการ ว่านิทรรศการมีชีวิต ทำได้ดี

นำเยี่ยมชม ทั้งนี้ เป็นผลจากวิธีการและรูปแบบในการนำเสนอของแต่ละโรงเรียน
 ดังที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงข้อคิดเห็นต่อไปนี้

- ได้เห็นรูปแบบการจัดนิทรรศการที่น่าสนใจในลักษณะต่างๆ
 เช่น การจัดนิทรรศการที่เป็นแผ่นป้ายเคลื่อนไหว การนำเสนอโดย DVD และ
 การตกแต่งสวนหย่อมที่ดึงดูดผู้ชม

- การมีบุคคลที่สามารถตอบข้อซักถามในเรื่อง KM และ
 นิทรรศการ ประจำอยู่ที่บูธนิทรรศการ ช่วยทำให้ได้มีโอกาสซักถามและ
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจชัดเจนขึ้น)

- มีการกระตุ้นความสนใจในนิทรรศการของแต่ละจุด โดย
 การใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การให้นักเรียนเป็นผู้นำเสนอ หรือ
 การนำเสนอในรูปแบบของลำตัด

- มีการนำเทคโนโลยีมาเสนอในนิทรรศการ เช่น คอมพิวเตอร์
 โทรทัศน์ และเครื่อง VCD

- เนื้อหาสาระดี อ่านแล้วเข้าใจง่าย

- ได้เรียนรู้ขั้นตอนต่างๆ ของการจัดทำสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ
 ในรูปของ KM

- การเผยแพร่เอกสารประกอบนิทรรศการ เกี่ยวกับการปฏิบัติ
 KM จากหน่วยงานต่างๆ ค่อนข้างหลากหลาย เป็นสิ่งที่ดีมาก ถูกใจผู้เข้าร่วม
 ประชุม

นอกเหนือจากวิธีการและรูปแบบการจัดนิทรรศการแล้ว ผู้เข้า
 ร่วมประชุมยังได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบรรยากาศแห่งการแลกเปลี่ยน
 เรียนรู้ว่าการเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการ ได้ทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
 ระหว่างผู้เข้าร่วมชมนิทรรศการ กับครู และกับนักเรียนในแต่ละแห่ง ใน
 ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนเองก็ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งหมดนี้
 ทำให้เกิดเจตคติและทัศนคติที่ดีที่ได้เห็นการแบ่งปัน/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบ
 กัลยาณมิตร และเกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าเดิม

3.3 ลำดับความน่าสนใจของนิทรรศการ (5 ลำดับแรก)

- 1) การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย (โรงเรียนพระมารดาอินจານุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2)
- 2) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของการเรียน (โรงเรียนบางลิ่วทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2)
- 3) การจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design (โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2)
- 4) KM สู่การปลูกฝังนิสัยรักความสะอาด (โรงเรียนวัดนาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1)
- 5) นวัตกรรมจัดการระดับการอ่าน (โรงเรียนวัดหัวหิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1)

3.4 สรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการชมนิทรรศการ

หลังจากที่**ได้รู้จัก** KM จากปฐกถาพิเศษและเสวนา ได้ฟังเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ที่นำ KM ไปปฏิบัติจากในห้องย่อย การ**ได้เห็น**นิทรรศการ น่าจะเป็นบทสรุปยอดสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นการชมวัดปมที่มีพลังขับเคลื่อนสูง ด้วยวิธีการต่างๆ ที่หลากหลายที่สามารถดึงดูดใจผู้เข้าเยี่ยมชม ทำให้ได้ทั้งความรู้ ทั้งจุดประกาย และเกิดแรงบันดาลใจที่จะนำ KM ไปลงมือปฏิบัติเอง ดังนั้น การจัดนิทรรศการที่จัดได้ดี ดึงดูดผู้ชม น่าจะถือได้ว่าเป็นจุดขายที่สำคัญของการจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ทีเดียว

4. ปฏิบัติต่อมทรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ (ความคาดหวัง

ความสมหวัง และสิ่งที่เรียนรู้เพื่อนำไปใช้งาน)

4.1 ความคาดหวัง

•ความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิด KM

ผู้เข้าร่วมงานส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดการความรู้ (KM) อย่างละเอียดและกระจ่างชัด ตั้งแต่วิธีการ รูปแบบ กระบวนการ ขั้นตอน ข้อดีและข้อจำกัด รวมถึงแนวทางในการประยุกต์ใช้ใน

สถานศึกษาต่างๆ เพื่อปฏิรูปการศึกษา โดยใช้ KM เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้เกิดประโยชน์สูงสุด การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่า การเข้าร่วมงานครั้งนี้จะต้องได้รับความรู้ในการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ การเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานยังคาดหวังว่าจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคนิคเรื่องเล่าเร้าพลัง เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของแต่ละคน และวิธีสกัดเอาขุมความรู้แก่นความรู้ออกมาใช้ประโยชน์

ผู้เข้าร่วมงานหวังด้วยว่า จะได้แนวความคิดการจัดการความรู้เพิ่มขึ้น จากการศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ขององค์กรการศึกษาที่ใช้กระบวนการ KM ในการดำเนินงานอย่างแท้จริง ตรงตามขั้นตอนและประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง

• การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่า จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะครูต่างโรงเรียนที่เข้าร่วมงาน และมีการจัดการความรู้ เรียนรู้ถึงวิธีการใช้ KM เพื่อพัฒนาองค์กร บุคลากร และผู้เรียน รวมถึงเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การส่งเสริมการอ่าน เศรษฐกิจพอเพียง และการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น

• นิทรรศการ

ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่า จะได้ชมนิทรรศการการจัดการความรู้ในรูปแบบที่หลากหลายที่แสดงผลงานของโรงเรียนต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

• นวัตกรรม

ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่า จะได้เห็นนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ที่หลากหลาย เพื่อเป็นแบบอย่างและนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของทุกกลุ่มสาระ เพื่อพัฒนาความรู้ของนักเรียน

• ประโยชน์

ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่า จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมงานครั้งนี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร เพื่อพัฒนางานที่รับผิดชอบ และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และจะนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้บุคลากรในองค์กรได้รับทราบมากที่สุด เพื่อช่วยกันขยายผลการจัดการความรู้ในองค์กรให้ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน บุคลากร และองค์กรต่อไป

4.2 ความสมหวัง

ผู้เข้าร่วมงานส่วนใหญ่มีความสมหวังในการเข้าร่วมงานครั้งนี้ เนื่องจากได้รับทั้งสิ่งที่คาดหวัง และนอกเหนือความคาดหวัง ดังนี้

ก. ความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิด KM

ผู้เข้าร่วมงานได้ความรู้ ความเข้าใจและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้อย่างหลากหลาย จากการฟังปาฐกถาพิเศษ การเสวนา การเข้ากลุ่มย่อย การชมนิทรรศการ การอ่านเอกสารที่ได้รับ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมงานด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้วิธีการจัดการความรู้ (KM) เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ การพัฒนางาน และการพัฒนาการเรียนการสอน

ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับ มีทั้งในเรื่องแนวคิด หลักการ รูปแบบวิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนการดำเนินงานจัดการความรู้ รวมทั้งแนวทางการนำการจัดการความรู้ลงสู่การปฏิบัติ ตลอดจนผลของการจัดการความรู้ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ครู และองค์กร

นอกจากนี้ ยังได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการหาชมความรู้ และแก่นความรู้ขององค์กร รวมทั้งการนำไปใช้ประโยชน์ และผลที่เกิดขึ้นจากการใช้ ตลอดจนสิ่งอื่นๆ อีกมากมายที่เป็นประโยชน์ เช่น การทำงานเป็นทีม การแบ่งเวลาในการทำงาน เทคนิคการสอนแบบต่างๆ การปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิด

กระบวนการคิด การใช้ ICT การทำป้ายนิเทศเคลื่อนไหว การทำบอร์ดเคลื่อนไหว การพัฒนาบัตรคำอิเล็กทรอนิกส์ การบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น การเข้าถึงชุมชนเพื่อให้ร่วมกันพัฒนาผู้เรียน อันเป็นผลผลิตของชุมชน และรูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งความรู้ความเข้าใจต่างๆ ที่ได้รับจะสามารถนำไปต่อยอดกับความรู้เดิม เพื่อพัฒนาบุคลากร พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของทุกกลุ่มสาระ และเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมงานมีโอกาสดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ที่ดำเนินการจัดการความรู้ (KM) เพื่อพัฒนาการศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการนำ KM ไปปฏิบัติขององค์กรต่างๆ และของโรงเรียนต้นแบบที่ดำเนินการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้ผู้เข้าร่วมงานได้เรียนรู้ถึงแนวทางการจัดการความรู้แบบต่างๆ และได้เห็นตัวอย่างของกิจกรรมการเรียนรู้อันหลากหลาย เช่น การใช้แบบฝึกหัดการอ่าน 5 ระดับ การใช้บัตรคำอิเล็กทรอนิกส์ และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน ทำให้เกิดแนวคิดและแรงจูงใจที่จะนำการจัดการความรู้หรือ KM ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กรของตนต่อไป

ค. นิทรรศการและนวัตกรรม

ผู้เข้าร่วมงานได้ชมนิทรรศการที่โรงเรียนต่างๆ จัดแสดง ทำให้ได้ความรู้เรื่องการจัดการความรู้เพิ่มขึ้นมากมาย เพราะได้เห็นรูปแบบการจัดการความรู้ที่หลากหลายและชัดเจน ทั้งวิธีดำเนินการและขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมการจัดการความรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนเทคนิคในการจัดการความรู้ให้ประสบผลสำเร็จ ทำให้ได้แนวทางการนำวิธีการจัดการความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และยังได้ตัวอย่างการจัดนิทรรศการที่น่าสนใจ เช่น การทำป้ายเคลื่อนไหว และการทำสวนหย่อม เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานยังได้ชมนวัตกรรมการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่หลากหลายอีกด้วย เช่น นวัตกรรมแบบประเมินในรูปแบบต่างๆ และนวัตกรรมแบบฝึกอ่าน ซึ่งจะสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม

ง. สิ่งที่ทำให้สมหวังอื่นๆ

ผู้เข้าร่วมงานได้เห็นตัวอย่างรูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้ที่หลากหลายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนต่างๆ ทำให้ได้แนวทางการดำเนินการจัดการความรู้เพื่อพัฒนางานในหน้าที่และการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังได้เรียนรู้เทคนิควิธีการเป็นผู้ดำเนินรายการที่ดี วิธีการนำเสนอผลงานในรูปแบบต่างๆ และการจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ผลงาน ส่วนผู้เข้าร่วมงานที่มีโอกาสนำเสนอผลงานก็รู้สึกภูมิใจที่ได้มีโอกาสนำเสนอผลงานให้แกผู้เข้าร่วมงานจำนวนมาก นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานยังได้มิตรภาพจากเพื่อนใหม่ๆ ที่มีเป้าหมายเดียวกันในการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการศึกษา ซึ่งการได้พบกัลยาณมิตรเหล่านั้น จะเป็นการขยายเครือข่ายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางต่อไปในอนาคต

● แม้ผู้เข้าร่วมงานส่วนใหญ่จะสมหวังในการเข้าร่วมงานครั้งนี้ แต่ผู้เข้าร่วมงานบางส่วนก็ไม่สมหวังมากนัก เพราะไม่ได้อย่างที่คาดหวังเอาไว้เนื่องจาก

- การนำเสนอขาดความชัดเจน ไม่เห็นเป็นรูปธรรม บางโรงเรียนนำเสนอแต่ทฤษฎี โดยไม่ชัดเจนในเรื่องของการปฏิบัติการจัดการความรู้สู่กระบวนการเรียนการสอน

- โรงเรียนที่นำเสนอผลงานล้วนเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมอยู่แล้ว เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือโรงเรียนเอกชน ไม่มีตัวอย่างของโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่สามารถนำการจัดการความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

- นิทรรศการส่วนใหญ่เน้นเฉพาะผลงานที่ประสบความสำเร็จขององค์กรทางการศึกษาต่างๆ แต่ไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมา และวิธีการปฏิบัติของการจัดการความรู้หรือ KM มากนัก ซึ่งถ้าสนใจ ก็ต้องศึกษาด้วยตนเองต่อไป

- ยังไม่เข้าใจการนำเรื่องของการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการนิเทศ และยังไม่เห็นตัวอย่าง

- ไม่ได้มีพื้นฐานความรู้เรื่องของการจัดการเรียนรู้หรือ KM มาก่อน จึงทำให้ไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่นำเสนอต่างๆ ได้มากนัก

4.3 สิ่งที่เราเรียนรู้จากมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้เพื่อนำไป

ใช้ในการทำงาน

สิ่งที่ผู้เข้าร่วมงานได้เรียนรู้จากมหกรรมฯ เพื่อนำไปใช้ในการทำงาน มีดังนี้

1) การจัดการความรู้ต้องมีการกำหนดหัวปลา ซึ่งก็คือ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ หรือทิศทางการจัดการความรู้ขององค์กร มีทีมงานเพื่อขับเคลื่อน การดำเนินการ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กล้าเปิดเผยสิ่งที่ตนเองมีให้ผู้อื่น และเปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยใช้เทคนิคการพูดคุย และการตั้งคำถามแบบกัลยาณมิตรรู้จักทะลอมเพื่อให้ได้ความจริงโดยไม่หลงประเด็น เพื่อให้ได้ขุมความรู้ขององค์กร ซึ่งควรทำการบันทึกไว้เป็นประจำ

2) หลักการ แนวทาง รูปแบบ และกระบวนการดำเนินการในการจัดการความรู้ เพื่อเผยแพร่ให้เพื่อนร่วมงาน และนำไปประยุกต์ใช้สำหรับ พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร พัฒนาการทำงานของตนเองและบุคลากรอื่นๆ ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการทำงานเป็นทีม โดยครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนด้วยกัน รวมทั้งเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) สิ่งสำคัญอื่นๆ ที่เรียนรู้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้ยังมีอีกมาก เช่น เทคนิคการเล่าเรื่องเร้าพลัง กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาครูผู้สอนและเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน การใช้ ICT การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายการจัดการความรู้ การค้นหาความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถ การบูรณาการนวัตกรรม/เทคนิคในการจัดการความรู้กับวิชาต่างๆ และการจัดกิจกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของผู้เรียน เช่น การเขียนลายมือสวย การส่งเสริมการอ่าน การรักษาความสะอาด การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

4) นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานยังได้เรียนรู้เทคนิคการนำเสนอผลงาน และการจัดนิทรรศการ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งอีกด้วย

5. ข้อเสนอแนะ

ผู้เข้าร่วมงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ ครั้งที่ 3 ภาคกลาง (วันที่ 21 - 22 กรกฎาคม 2550) มีข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงการจัดงานลักษณะนี้ในครั้งต่อไป ดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

1) เนื้อหาที่นำเสนอทุกเรื่องควรมีความลึกซึ้ง ไม่ผิวเผิน และมีรายละเอียดที่เพียงพอ

2) การนำเสนอผลงานการจัดการความรู้ที่ประสบความสำเร็จควรมีความชัดเจนมากกว่าในครั้งนี้ และควรมุ่งองค์ความรู้ที่ได้จากความสำเร็จของการดำเนินการจัดการความรู้มาสู่เวทีเสวนาด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ

1) สถานที่จัดงานครั้งนี้คับแคบ การเดินทางไม่สะดวกสำหรับผู้ไม่มีรถส่วนตัวมาเอง เนื่องจากไม่มีรถโดยสารผ่าน เช่นเดียวกับสถานที่จัดนิทรรศการและนำเสนอนวัตกรรม ซึ่งคับแคบมากและอากาศร้อน ดังนั้นการจัดงานครั้งต่อไปจึงควรเลือกสถานที่จัดงานที่มีพื้นที่กว้างขวางเพียงพอกับ

6) ควรจัดงานในวันหยุดราชการเช่นเดียวกับในครั้งนี เพื่อผู้เข้าร่วมงานจะได้มีเวลาในการเข้าร่วมงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้มากๆ

7) ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อเผยแพร่เรื่องการจัดงานล่วงหน้าให้ทั่วถึงมากกว่าในครั้งนี เพื่อให้โรงเรียนต่างๆ ได้รับทราบและมีโอกาสมาร่วมงานมากขึ้น

8) ควรจัดเตรียมเอกสารสำหรับแจกให้พอเพียงกับจำนวนผู้เข้าร่วมงาน

การเรียนรู้จากมทรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ภาคใต้

จากความรู้ฝังลึก สู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้

1. การเรียนรู้ที่ได้จากปรากฏาพิเศษและการเสวนา

1.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ (KM)

• **ความหมายของ KM** KM เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานให้เป็นสังคมฐานความรู้ที่เข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งเกิดจากการที่ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จัดเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาสังคมให้อยู่ดีมีสุข บนหลักการของการให้คุณค่าแก่ทุกคน การดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ซึ่งนอกจากจะเป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างคนแล้ว การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสร้างทักษะการเรียนรู้จากผู้อื่น รวมทั้งเกิดทักษะในการแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น ทักษะในการทำงานร่วมกัน (**ร่วมทำ ร่วมพัฒนา และร่วมใจ**) จึงจะนำพองค์กรไปสู่ผลสำเร็จ

• **KM เน้นการสร้างคุณค่า** เห็นคุณค่าที่ทุกคนมีอยู่ในตัว ให้ความสำคัญต่อทุกคน ทำให้การทำงานเป็นทีมประสบผลสำเร็จ เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง และสร้างผลงานให้ดียิ่งขึ้น

• **KM เป็นเครื่องมือค้นหาและพัฒนาสติปัญญาของคน** KM สามารถดึงองค์ความรู้จากบุคคลในหน่วยงานออกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

• **ใช้หลักการบริหารให้ได้ใจคนก่อน** จึงเริ่มงาน และนำเข้ากระบวนการ KM คู่องค์กร ให้ครู (บุคลากร) เห็นความสำคัญ และคิดว่าสิ่งที่นำเข้ามามีประโยชน์ต่อครูด้วย โดยทำให้เนียนไปกับเนื้องาน แฝง KM ไปกับงานที่ครู (บุคลากร) ทำอยู่ เพื่อไม่ให้รู้สึกว่าเป็นการเพิ่มภาระ

• **5 ยุทธศาสตร์หลักในการขับเคลื่อนกระบวนการ KM** ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้เกี่ยวกับ 5 ยุทธศาสตร์หลักที่ใช้ในการขับเคลื่อนกระบวนการ KM ดังนี้ 1) ให้ความรู้ 2) สร้างคุณค่า 3) บูรณาการกับเนื้องาน 4) เน้นการจัดการความรู้ และ 5) เชื่อมโยงกับเป้าหมายหลักขององค์กร ทั้งนี้ กระบวนการ KM จะเน้นจากการทำเรื่องง่ายๆ ก่อน เมื่อประสบผลสำเร็จก็จะเกิดความภูมิใจ / มั่นใจ แล้วจึงค่อยทำเรื่องที่ยากขึ้น **การขับเคลื่อน KM ต้องทำให้ครบวงจร** เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

• **กระบวนการ KM ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบซิมิลิก** โดยใช้ **เรื่องเล่าเร้าพลัง** เป็นเทคนิคในการถ่ายทอด สร้าง และใช้ความรู้ (เกิดนวัตกรรมใหม่ขึ้น) และมี **โมเดลปลา** เป็นตัวกำหนดทิศทางหรือองค์ประกอบของการเล่าเรื่องเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด กล่าวคือ องค์ประกอบที่เป็นหัวปลา (เป้าหมาย) องค์ประกอบ ที่เป็นตัวปลา (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้) และองค์ประกอบที่เป็นหางปลา (คลังความรู้)

1.3 สรุปสิ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้จากปรากฏกาพิเศษและการเสวนา

ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่า **KM เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการค้นหาสติปัญญาขององค์กร ค้นหาสติปัญญาของบุคลากรผ่านการทำงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้** เป้าหมายหลักก็คือ การใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน พัฒนางาน พัฒนาองค์กร เสียบบประมาณน้อย ประโยชน์ที่ได้นำไปสู่เด็กโดยตรง

กระบวนการ KM จะสำเร็จได้โดยใช้ **ยุทธศาสตร์ 3 สร้าง** เป็นหลัก กล่าวคือ **1) สร้างวิสัยทัศน์** ให้เกิดในโรงเรียน ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง นำความคิดของบุคลากรให้ไปในทิศทางเดียวกัน **2) สร้างบรรยากาศ** ให้เกียรติ

ให้โอกาสให้ความสำคัญกับทุกคน รับฟัง ยอมรับ (เพื่อให้บุคลากรทำงานด้วยใจ) และ 3) **สร้างแรงเสริมและสนับสนุน** รวมทั้งจัดการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ

จุดเด่นของความรู้เกี่ยวกับ KM ของผู้เข้าร่วมประชุมทางภาคใต้ (ต่างจากภาคอื่น) คือ

(1) การใช้กระบวนการ KM เพื่อเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส
 (2) การใช้กระบวนการ KM สร้างสังคมให้เป็นสังคมฐานความรู้ (โดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) และยกระดับเป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ระดับสากล

(3) การสร้างคุณค่าให้แก่บุคลากร โดยการพัฒนาบุคลากรผ่านการทำงาน slogan ที่สำคัญคือ **ไม่ทำ ไม่รู้**

(4) กระบวนการ KM สามารถนำไปแก้ปัญหาเป็นเรื่องราวๆ โดยเริ่มจากเรื่องที่ยากก่อน เมื่อสำเร็จแล้วจึงเคลื่อนไปสู่เรื่องที่ยากขึ้น

กล่าวโดยสรุป KM คือ กระบวนการขับเคลื่อน “ความรู้สู่พลัง” สู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้”

2. ความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มย่อย

2.1 ความรู้ความเข้าใจ KM ที่ชัดเจนขึ้น

ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยในภาคใต้ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นในหลายประเด็นดังนี้

• **การพัฒนาครูสู่คุณภาพเด็ก** การใช้กระบวนการ KM พัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้สามารถพัฒนาผู้เรียน โดยการค้นหา สร้าง ประมวล กลั่นกรอง และจัดระบบความรู้ ทั้งจากความรู้ฝังลึกที่มีอยู่ในตัวของบุคลากรแต่ละคน และองค์ความรู้ขององค์กรที่มีอยู่เดิม (ทุนความรู้ หรือคลังความรู้ที่มีอยู่มากมายในองค์กร) นำมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เด่นชัดในเด็กนักเรียน

• **การบริหารจัดการที่ได้ใจมาก่อน** โครงการใดๆ ก็ตามจะประสบผลสำเร็จได้ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ผู้บริหารต้องนำหน้า สร้างความตระหนัก รั้ง และให้ทุกคนมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ใจคนในการมาร่วมงาน กระบวนการ KM จึงเน้นการทำงานเป็นทีม ทุกคนเรียนรู้ร่วมกัน ทุกคนมีคุณค่า บุคลากรทำงานด้วยความสุข และรับผิดชอบในหน้าที่ การจัดการเรียนการสอนที่ประสบผลสำเร็จ นอกจากจะเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็กแล้วยังทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนอีกด้วย

• **การจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง** ทำได้โดยการนำกระบวนการ KM เข้าไปบูรณาการกับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระต่างๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ทำให้เกิดองค์ความรู้ เช่น การใช้ KM เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมโดยการจัดให้นักเรียนเข้าค่ายพุทธบุตร เพื่อแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติกิจกรรมพระพุทธรูปศาสนา เป้าหมายอยู่ที่การเรียนรู้แบบ **ซึมลึก** ผ่านการปฏิบัติ เช่น การสวดมนต์ หรือการดำเนินศาสนพิธีการ การที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และมั่นใจ

• **การใช้กระบวนการ KM ในการแก้ปัญหา** เช่น การใช้กระบวนการ KM ในการแก้ปัญหาระเบียบวินัยของนักเรียน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิเคราะห์ปัญหาและภาระงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน (เริ่มจากปัญหาการเข้าแถวของนักเรียน) หาวิธีการแก้ไขปัญหา แบ่งกลุ่มผู้รับผิดชอบ มีกระบวนการจัดการที่ชัดเจน ทำให้แก้ปัญหาการเข้าแถวของนักเรียนได้ รวมทั้งเป็นการสร้างเสริมวินัยในใจเด็ก ซึ่งส่งผลไปถึงพฤติกรรมอื่นๆ ของเด็กด้วย

• **การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้** การเรียนรู้สามารถทำได้โดยผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดองค์ความรู้ ทั้งภายในองค์กรเอง และทั้งการถ่ายทอดองค์ความรู้จากภายนอกสู่ภายในโรงเรียน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ

(1) **การใช้บล็อก (Blog) ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้** ผู้เข้าร่วมประชุมได้ความรู้ ความเข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับบล็อก การสมัครเข้าเป็นสมาชิก การสร้างและการใช้บล็อกเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จ และที่ไม่ประสบผลสำเร็จของบุคคลหรือขององค์กร อีกทั้งยังได้เรียนรู้ว่าไม่ว่าสมาชิกจะอยู่ใกล้หรือไกล ก็สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านบล็อกได้

(2) **การนำความสามารถหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์** สืบทอดต่อถึงรุ่นลูกหลานได้ โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นนวัตกรรม และจัดการความรู้ในโรงเรียน รวมทั้งการดึงชุมชนเข้ามาร่วมในกิจกรรม นำมาซึ่งความภาคภูมิใจของโรงเรียน แล้วลงสู่ชุมชน (ชุมชนนำความรู้ไปปฏิบัติได้)

2.2 การเข้ากลุ่มย่อยช่วยแก้ไขความเข้าใจผิด หรือทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ในประเด็นดังนี้ คือ

- **ไม่ควรนำแผนการจัดการเรียนรู้สำเร็จรูปมาใช้** เพราะคนเขียนไม่รู้จักตัวผู้เรียนเท่ากับครูผู้สอน สิ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ก็คือ การออกแบบในการจัดการเรียนรู้ว่าจะทำอะไรจึงจะเหมาะสม และพัฒนา นักเรียนของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้**ต้องมีการประยุกต์ใช้ หรือต่อยอด**จากแผนการเรียนรู้ของผู้อื่น แต่ต้องเหมาะสมกับโรงเรียนและนักเรียนของตนเอง

- **สาระสำคัญก็คือ** แบบแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องสอดคล้องกับบริบทและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและของนักเรียน **ไม่ใช่การเลียนแบบ** โดยไม่มีการปรับปรุงประยุกต์ให้เหมาะสม

2.3 สรุปความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มย่อย

การนำเสนอกิจกรรมและโครงการต่างๆ ในกลุ่มย่อย เป็นการขยายความหรือแสดงตัวอย่างให้เห็นรายละเอียดเพิ่มเติมจากที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้จากปาฐกถาพิเศษและเสวนา ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมคิดว่าทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับ KM ดีขึ้น เช่น เป็นต้นว่า จากความรู้ฝังลึกจะสามารถขับเคลื่อนให้เป็นสังคมฐานความรู้ได้อย่างไร กระบวนการ KM ใช้ในการพัฒนาครู

สู่คุณภาพเด็กได้อย่างไร การจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้แบบซึมลึกได้อย่างไร รวมทั้งได้เรียนรู้ว่าแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องไปกันได้กับบริบทและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและของนักเรียนเท่านั้น

ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ทั้งของตนเอง และของผู้อื่นถือเป็น**นักใช้ชีวิต** นอกจากนี้ ยังได้เรียนรู้ว่า KM เป็นกระบวนการจัดการที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วม ทำให้ได้ใจคนทำงาน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งในแง่หนึ่งถือเป็นการจัดความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ทำให้**บุคลากรมีความสุขในการทำงาน** โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลของผู้เข้าร่วมประชุมทางภาคใต้ยังแสดงให้เห็นว่า การนำกระบวนการ KM มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุขด้วย

สรุปก็คือ กระบวนการ KM ที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จจะประกอบด้วย 1) การจัดการความรู้สู่การรับรู้ 2) การจัดการความรู้สู่การเรียนรู้ 3) การจัดการความรู้สู่การปฏิบัติกร และ 4) การจัดการความรู้สู่ความสำเร็จ

3. ความรู้ที่ได้จากนิทรรศการ

ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นว่า การนำเสนอในรูปแบบนิทรรศการให้ประโยชน์อย่างมากเพราะได้เรียนรู้แนวคิดและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมทั้งเป็นการ**จุดประกายความคิด**ที่จะนำไปสร้างสรรค์กิจกรรม KM ในโรงเรียนของตนต่อไป

สิ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ในการนำเสนอนวัตกรรม KM ในรูปแบบนิทรรศการ สามารถนำมาจัดกลุ่มได้ดังนี้

3.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ KM

• **KM เป็นตัวช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ และเจตคติที่ดีต่อกันระหว่างบุคลากร**ในองค์กร ระหว่างองค์กรกับองค์กร ซึ่งมีผลต่อการทำงานร่วมกันและประสิทธิภาพในการทำงาน

- ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่า ลักษณะการดำเนินงานของ **KM เป็นวิธีการหนึ่ง**ที่สามารถนำเข้ามาใช้ในการพัฒนากิจกรรม การพัฒนางานได้ ทุกหน่วยงาน/องค์กร ซึ่งต้องสามัคคี มีใจตรงกัน มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม หวังผลสัมฤทธิ์ที่ทำได้พัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

- **KM เป็นเครื่องมือค้นหาและสร้างภูมิปัญญา** (ชุมชนทรัพย์สินทางปัญญา) ที่มีอยู่กระจัดกระจายทั่วไปในองค์กร โดยมีกระบวนการจัดเก็บ แบ่งปัน และใช้ประโยชน์จากความรู้และประสบการณ์ของบุคลากร และกระบวนการต่างๆ ในการปฏิบัติงานขององค์กรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การนำความรู้จากประสบการณ์เดิม รวมเข้ากับความรู้ใหม่ประสบการณ์ใหม่ พัฒนาต่อยอดความรู้ และสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อความสำเร็จของบุคคล องค์กร และชุมชน

3.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ KM

- ได้เรียนรู้และเข้าใจกระบวนการทำงานขององค์กรแต่ละองค์กรว่า เมื่อใช้ KM เป็นเครื่องมือแล้ว **องค์กรจะพัฒนาต่อยอดไปเรื่อยๆ** ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนเล็กหรือใหญ่ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับ**ทีมงานและผู้บริหาร**เป็นสำคัญ

- ได้เรียนรู้กระบวนการจัดการความรู้ในรูปแบบต่างๆ โดยเริ่มจากการ**ประชุมร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การปฏิบัติ** ตัวอย่างเช่น

- **การใช้กระบวนการ KM เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน** เช่น โครงการเรารักษ์คลองปราบ และโครงการธนาคารขยะ ที่ตั้งให้ทุกคนมีส่วนร่วม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน

- **การใช้กระบวนการ KM เพื่อการพัฒนาชีวิต** เช่น โครงการ KM สู่การพัฒนาชีวิต ผ่านกิจกรรมนวดแผนไทย (นวดฝ่าเท้า) เพื่อส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิต และส่งเสริมพื้นฐานการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่น (ผู้รู้ในชุมชน) มาให้ความรู้กับนักเรียน แล้วพัฒนาฝึกฝนจนเกิดการเรียนรู้ต่อยอด โดยการสร้างสูตรเด็ดของตนเอง นำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้

4) โครงการเรารักษ์คลองปาบ (โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3)

5) โครงการการสอนที่ประสบความสำเร็จ (โรงเรียนบ้านควนเสม็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3)

3.4 สรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการชมนิทรรศการ

ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นว่า การนำเสนอในรูปแบบการจัดนิทรรศการ ทำให้ได้เห็นของจริง ภาพจริง ที่เป็นรูปธรรม ทำให้ได้รู้เรื่อง KM ชัดเจนยิ่งขึ้นทั้งภาคทฤษฎีและการนำไปใช้

การจัดนิทรรศการในรูปแบบตลาดนัดความรู้ ทำให้เกิดองค์ความรู้หลากหลาย ได้ประโยชน์มากมาย เนื่องจากได้เรียนรู้การทำงานอย่างมีระบบขั้นตอนการทำงานอย่างละเอียดจากประสบการณ์ตรงของแต่ละพื้นที่ ซึ่งเป็นตัวจุดประกายความคิดในการจัดทำกิจกรรม KM ในโรงเรียนของตนเอง โดยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับงานของแต่ละโรงเรียน

นอกจากนี้ ยังได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงกับกลุ่มโรงเรียนที่ทำ KM รวมทั้งได้เอกสารแผ่นพับที่ให้รายละเอียด สามารถนำไปศึกษาทำความเข้าใจเพิ่มเติมได้

กล่าวโดยสรุปก็คือ ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้หลักและแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยใช้ KM เป็นเครื่องมือ

4. ปฏิริยาต่อมทรรณตลาดนัดการจัดการควมรู้ (ควมคาคทห้วง

ควมสมห้วง และลิ่งที่เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการทำงาน)

4.1 ควมคาคทห้วง

•ควมรู้ ควมเข้าใจ และแนวคิควม

ผู้เข้าร่วมงานคาคทห้วงว่า การเข้าร่วมงานมทรรณตลาดนัดการจัดการควมรู้ครั้งนี้ จะได้ควมรู้ควมเข้าใจที่ชัดเจนและครบถ้วนไนเรีองของควมสำคัญ ควมหมาย รูปแบบ วิธิการ ขั้นตอน และกระบวนกรของการจัดการควมรู้ (KM) รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อนำ KM ไปใช้

ผู้เข้าร่วมงานยังคาดหวังด้วยว่า จะได้เรียนรู้ถึงแนวทางการนำการจัดการความรู้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารองค์กร การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้นและผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาสูงขึ้น

• การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่า จะได้แลกเปลี่ยนกับเพื่อนครูจากโรงเรียนอื่นๆ เพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการประยุกต์ใช้กระบวนการจัดการความรู้ หรือ KM เพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้ KM ในการพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียนและครู และการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

• นิทรรศการ

ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่าจะได้ชมนิทรรศการที่หลากหลายจากโรงเรียนต่างๆ ซึ่งแสดงถึงรูปแบบการจัดการความรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งแบบปฏิบัติที่ดี (best practice) ของแต่ละองค์กร เพื่อเป็นตัวอย่างในการปรับใช้ KM ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนของตน

ผู้เข้าร่วมงานบางท่านคาดหวังว่าจะได้เห็นนิทรรศการที่นำเสนอผลงานจำนวนมากและหลากหลายขององค์กรทางการศึกษา ทั้ง 4 ภูมิภาค จัดแสดงในพื้นที่ที่กว้างขวาง ให้ผู้สนใจได้เดินชมและซื้อหา สมกับชื่อโครงการ “มหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค”

• นวัตกรรม

ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่า จะได้เห็นและเรียนรู้วิธีการทำนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย ซึ่งจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนกับนักเรียนของตน เพื่อให้องค์กรทางการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เป็นการเสริมสร้างวัฒนธรรมขององค์กร ทำให้ทุกคนมีคุณค่า มีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน สนุกกับการทำงานอย่างอิสระ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างเต็มใจ และได้ข้อคิดด้วยว่า **“การมีใจ มีเวลา ปัญญาเกิด”**

ความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิดต่างๆ ของ KM ที่ผู้เข้าร่วมงานได้รับ มาจากหลายช่องทางด้วยกัน ทั้งจากปาฐกถาพิเศษ การเสวนาที่ห้องประชุมใหญ่และห้องประชุมย่อย การจัดแสดงนิทรรศการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมงานคนอื่นๆ ตลอดจนเอกสารต่างๆ ที่ได้รับแจก

ข. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมงานมีโอกาสดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมงานคนอื่นๆ ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมอาชีพและต่างอาชีพด้านการพัฒนาการศึกษา กับโรงเรียนที่มาจัดแสดงนิทรรศการ และกับผู้บริหารของโรงเรียนต่างๆ ที่มาร่วมงาน ทำให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาองค์กร บุคลากร และผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ผู้ร่วมงานได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์มากมายจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย การจัดโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน การเขียนเรื่องเล่าเร้าพลัง การใช้เว็บบล็อก (web blog) ซึ่งเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ทันสมัย สามารถติดต่อกันได้ทั่วประเทศ ทำให้ได้ข่าวสารรวดเร็ว เป็นการสร้างเครือข่ายความรู้ที่ดี นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างนี้ทำให้ผู้ร่วมงานได้ทราบถึงตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จจากการใช้วิธีการจัดการความรู้ หรือ KM เป็นเครื่องมือพัฒนางานในโรงเรียนอีกด้วย

ค. นิทรรศการและนวัตกรรม

ผู้เข้าร่วมงานได้ชมนิทรรศการของโรงเรียนต่างๆ ซึ่งมีความหลากหลายและน่าสนใจ ทำให้เห็นรูปแบบ วิธีดำเนินการตามขั้นตอน KM ของโรงเรียนต่างๆ และได้ความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการความรู้ หรือ KM จากการชมนิทรรศการของแต่ละโรงเรียน ซึ่งกล่าวถึงความเป็นมาของ KM เหตุผลที่ทำให้ ข้อดีและคุณค่าของ KM รวมทั้งเคล็ดลับการสร้างวัฒนธรรมให้ครู

เห็นคุณค่าของ KM ตลอดจนหลักการและแนวทางปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิด ภูมิปัญญาที่เป็นของตนเอง

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานยังได้เห็นนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลาย เช่น โครงการจัดทำนวัตกรรมการเรียนรู้ของท้องถิ่น เครื่องมือ ประเมินตนเองและผู้เรียน และยังได้เรียนรู้ถึงการทำนวัตกรรมโดยใช้วัสดุและ เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งบางอย่างก็เป็นสิ่งที่เกี่วตัวอยู่แล้ว

ง. สิ่งที่ทำให้สมหวังอื่นๆ

การเข้าร่วมงานทำให้ได้เห็นตัวอย่างแนวทางการบริหารจัดการ ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ได้แนวทางใหม่ๆ ในการพัฒนางาน ได้เห็น ความก้าวหน้าของการพัฒนาการจัดรูปแบบการเรียนการสอนในปัจจุบัน ได้เห็นสื่อการสอนรูปแบบต่างๆ รวมทั้งแบบฝึกหัด และตัวอย่างแผนการสอน นอกจากนี้ยังได้ประสบการณ์ในการนำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการอีกด้วย

ผู้เข้าร่วมงานหลายท่านระบุว่า การเข้าร่วมงานในครั้งนี้ยัง ทำให้ได้มิตรภาพ ได้เพื่อนใหม่ และได้พบเพื่อนเก่าสมัยเรียน ทำให้ได้ แลกเปลี่ยนกันถึงสภาพแวดล้อมของแต่ละจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่มา จากโรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รู้สึกซาบซึ้งที่ได้รับน้ำใจไมตรีจาก เพื่อนครูที่มาจากหลากหลายพื้นที่ ซึ่งแสดงความห่วงใยในความปลอดภัยของ ครูที่อยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เหล่านั้น

• แม้ผู้ร่วมงานส่วนใหญ่จะสมหวังในการเข้าร่วมงานครั้งนี้ แต่ ก็มีบางส่วนที่ไม่สมหวัง หรือสมหวังเพียงบางส่วน ด้วยสาเหตุต่างๆ ดังนี้

- มืองค์กรทางการศึกษาจำนวนน้อยที่นำผลงานมาเผยแพร่ ไม่ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาค
- ไม่ได้อย่างที่คาดหวังไว้ว่า จะได้ทราบรายละเอียดขั้นตอน การจัดการความรู้หรือ KM กับการจัดการเรียนการสอนโดยละเอียด ได้ฟังแต่ เพียงวิธีการกว้างๆ เท่านั้น

เพื่อนร่วมงานทุกคน การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน การทำงานเป็นทีม การส่งเสริมกระบวนการเรื่องเล่าเร้าพลัง การค้นหาสิ่งดีๆ ในองค์กร และหาวิธีทำสิ่งดีๆ เหล่านั้นให้ดียิ่งขึ้น การสกัดขุมความรู้ของเพื่อนร่วมงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการความรู้ นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อหาความรู้จากบุคลากรภายนอก มาปรับปรุงต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน

3) นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง และกระบวนการใช้นวัตกรรมเหล่านั้น ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน

4) นอกเหนือจากนวัตกรรมแล้ว สิ่งต่างๆ ที่ผู้ร่วมงานได้เรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมยังมีอีกมาก เช่น เทคนิคการสอนแบบต่างๆ เครื่องมือประเมินตนเอง เครื่องมือประเมินผู้เรียน การอบรมคุณธรรม จริยธรรม การฝึกให้มีระเบียบวินัยแบบฝังลึกโดยไม่ต้องให้ครูบอกหรืออยู่ใกล้ตลอดเวลา การฝึกสมาธิ การใช้แนวทางวิถีพุทธ โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และโครงการโรงเรียนสวยด้วยมือเรา เป็นต้น

5. ข้อเสนอแนะ

ผู้เข้าร่วมงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้มีข้อเสนอแนะสำหรับปรับปรุงการจัดงานลักษณะนี้ในครั้งต่อไป ดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

1) ควรนำเสนอหลักการและขั้นตอนของการจัดการความรู้หรือ KM ก่อนที่จะนำเสนอกิจกรรมที่เด่นๆ

2) การนำเสนอของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีส่วนช่วยให้มากกว่านี้

3) วิทยากรทุกคน ควรมีการเตรียมตัวอย่างดีในการนำเสนองาน และควรนำเสนอโดยวิธีการพูดคุยหรือเล่าให้ฟังมากกว่าการอ่านตามสไลด์ในคอมพิวเตอร์

4) ควรมีห้องสาธิตการปฏิบัติการจัดการความรู้ตั้งแต่เริ่มต้น อย่างเป็นระบบและขั้นตอน จะทำให้ผู้ที่ไม่เคยมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง KM มาก่อน ได้เรียนรู้ขั้นตอนการทำ KM อย่างลึกซึ้ง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

5.2 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ

1) สถานที่จัดงานในครั้งนี้นี้คับแคบเกินไป ไม่เหมาะสมกับผู้เข้าร่วมงานจำนวนมาก และสถานที่จัดนิทรรศการก็คับแคบมากเช่นกัน อยู่ในทางเดินซึ่งแออัดมาก ไม่สะดวกต่อการเดินชมเพื่อเรียนรู้ ดังนั้น ผู้จัดงานในครั้งต่อไปจึงควรพิจารณาจัดงานในสถานที่กว้างขวางพอเพียงกับจำนวนผู้เข้าร่วมงาน และมีระบบเสียงและแสงที่ดี สถานที่จัดนิทรรศการก็เช่นกัน ควรมีความกว้างขวางและมีแสงสว่างเพียงพอ เพื่อเอื้อต่อการชมนิทรรศการ และนิทรรศการที่จัดแสดงก็ควรมีจำนวนมากและหลากหลายมากกว่าในครั้งนี้อย่างยิ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นงานมหกรรมตลาดนัดฯ

2) ควรขยายเวลาจัดงานเป็น 3 - 4 วัน เพื่อให้ศิษย์ชมงานได้ทั่วถึง มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่าง และเข้าฟังการนำเสนอในห้องย่อยได้ทุกเรื่องโดยไม่จัดเวลาให้ตรงกันชนในครั้งนี้อย่างยิ่ง

3) ควรมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า เพื่อเผยแพร่ว่าจะมีการจัดงานให้มากกว่าในครั้งนี้อย่างยิ่ง เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบโดยทั่วถึงกัน

4) ควรเปิดโอกาสให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาทุกคนที่สนใจมีโอกาสร่วมงานโดยไม่มีการจำกัดโควต้า และควรเปิดกว้างให้ผู้เข้าร่วมงานเลือกห้องย่อยได้ตามความสนใจโดยไม่จำกัดจำนวนคน

5) กระบวนการลงทะเบียนและแจกเอกสาร ควรเน้นความถูกต้องและชัดเจน

6) ควรจัดให้มีการเสวนาในตอนบ่ายของแต่ละวัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานมีโอกาสชมและศึกษานิทรรศการได้ในตอนเช้า

- 7) ผู้ดำเนินรายการเสวนาควรพบปะและทำข้อตกลงกับผู้เข้าร่วมเสวนาก่อนเริ่มรายการ เพื่อความสมบูรณ์แบบของการนำเสนอ
- 8) ควรมีการแจกเอกสารสรุปองค์ความรู้ที่เป็นภาพรวมของการจัดการความรู้หรือ KM พร้อมกับเอกสารหรือ CD ที่มีทุกเรื่องที่น่าเสนอด้วย
- 9) ควรดูแลให้มีอาหารเพียงพอสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน ซึ่งควรได้รับการอย่างเสมอภาคโดยทั่วถึงกัน

การให้น้ำหนักของประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับ KM

ในส่วนนี้เป็นการสรุปประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับ KM และน้ำหนักที่ให้ ซึ่งสรุปจากการตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะกึ่งโครงสร้างของผู้เข้าร่วมประชุมในงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ภูมิภาค เพื่อให้เห็นรายละเอียดการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในแนวคิดหลักการของ KM ของผู้เข้าร่วมงาน โดยจำแนกตามภูมิภาค ดังตาราง

ประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับ KM (ถึงแม้ว่าแต่ละภาคอาจใช้อธิบายหรืออธิบายความต่างกัน แต่ให้หลักการเดียวกัน)	น้ำหนักที่ให้ 0 = ไม่ให้น้ำหนัก 1 = ให้น้ำหนักบ้าง 2 = ให้น้ำหนักมาก	ภูมิภาค			
		ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	กลาง	ใต้
<ul style="list-style-type: none"> • KM คือ เครื่องมือในการค้นหาความรู้ และสติปัญญาของคน/องค์กร 	0 1 2	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒
<ul style="list-style-type: none"> • KM เป็นกระบวนการดัดแปลง ปรับปรุง ต่อยอดความรู้ เพื่อยกระดับความรู้หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ 	0 1 2	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒
<ul style="list-style-type: none"> • KM ทำให้เกิดนวัตกรรม 	0 1 2	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒
<ul style="list-style-type: none"> • KM เป็นยุทธศาสตร์เชิงบวก/การมีส่วนร่วม/การให้คุณค่าแก่บุคลากร/การบริหารที่ได้ใจคนมาก่อน 	0 1 2	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒
<ul style="list-style-type: none"> • ไม่เพิ่มภาระ เพราะกลมกลืน/เนียน ไปกับเนื้องาน 	0 1 2	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒
<ul style="list-style-type: none"> • การเรียนรู้ที่แท้จริงเกิดจากการปฏิบัติ 	0 1 2	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒	☐ ☐ ☒

ประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับ KM (ถึงแม้ว่าแต่ละภาคอาจใช้ถ้อยคำ หรือย่อความต่างกัน แต่ให้ หลักการเดียวกัน)	น้ำหนักที่ให้ 0 = ให้น้ำหนัก 1 = ให้น้ำหนักบ้าง 2 = ให้น้ำหนักมาก	ภูมิภาค			
		ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	กลาง	ใต้
● การนำ KM ไปใช้ต้องปรับ ให้เหมาะกับบริบท	0				
	1	✓			
	2		✓	✓	✓
● KM ทำให้เข้าใจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และปรับตัวทัน	0	✓			
	1			✓	✓
	2		✓		
● การนำ KM ไปใช้ในการวิจัย ในชั้นเรียน	0				
	1		✓	✓	✓
	2	✓			
● KM ช่วยพัฒนาครู/อาจารย์ โดยไม่ต้องทิ้งห้องเรียน	0		✓	✓	✓
	1				
	2	✓			
● KM นำไปสู่การสร้างสังคม เศรษฐกิจฐานความรู้ เพื่อสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขัน	0	✓	✓	✓	
	1				
	2				✓
● การนำ KM สู่ชุมชน	0	✓	✓		✓
	1				
	2			✓	
● KM ช่วยเปลี่ยนวิกฤติเป็น โอกาส	0	✓		✓	
	1		✓		
	2				✓
● การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้ เทคนิคการเล่าเรื่อง (เรื่องเล่า เร้าพลัง โมเดลปลา)	0				
	1		✓	✓	✓
	2	✓			
● การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดย การจัดทำ blog	0				
	1		✓	✓	✓
	2	✓			

ประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับ KM (ถึงแม้ว่าแต่ละภาคอาจใช้ถ้อยคำ หรือถ้อยความต่างกัน แต่ให้ หลักการเดียวกัน)	น้ำหนักที่ให้ 0 = ไม่ให้น้ำหนัก 1 = ให้น้ำหนักบ้าง 2 = ให้น้ำหนักมาก	ภูมิภาค			
		ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	กลาง	ใต้
● KM เป็นกระบวนการพัฒนา แบบทวีคูณ	0	✓	✓		✓
	1				
	2			✓	
● แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็น เหมือนห้องเรียนเคลื่อนที่	0				
	1	✓	✓		✓
	2			✓	
● การพัฒนาเครือข่ายการ เรียนรู้	0				
	1				
	2	✓	✓	✓	✓

บทที่ 4

การเรียนรู้จากตลาดนัด

การจัดการความรู้ระดับชาติ

บทที่ 4

การเรียนรู้จากตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ

ดังกล่าวในบทที่ 1 ยังมีอีกหนึ่งกิจกรรมที่สำคัญของการดำเนินงานโครงการวิจัย คือ การจัดงานตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ “นวัตกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้” นับเป็นการจัดงานระดับชาติ ครั้งที่ 1 เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม และสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความสำเร็จที่สำคัญของโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้สู่รูปโครงการวิจัยฯ เผยแพร่ ขยายผลแนวคิดการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้สู่องค์กรทางการศึกษาอื่น ให้เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประยุกต์ใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษา ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายการวิจัย และกลุ่มองค์กรทางการศึกษานอกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งให้การยกย่อง เชิดชู ประกาศเกียรติคุณองค์กรและบุคคลที่ร่วมโครงการวิจัย และสร้างเครือข่ายการจัดการความรู้ภาคการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ การจัดงานประกอบด้วยกิจกรรมหลัก คือ การนำเสนอวิถีทัศน์โครงการวิจัยฯ นำเสนอภาพความสำเร็จของโครงการวิจัยฯ นำเสนอผลงานที่เป็นนวัตกรรมการจัดการความรู้ในรูปแบบนำเสนอและอภิปรายในห้องย่อย และรูปแบบนิทรรศการ และการเสวนา “อนาคตการศึกษาไทยกับการจัดการความรู้”

ในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอภาพรวมของการประเมินผลภายหลังสิ้นสุดการจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ (การทบทวนหลังปฏิบัติการหรือ AAR) จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะกึ่งโครงสร้าง (semi-structured questionnaire) ของผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อใช้เป็นบทเรียนสำหรับการจัดครั้งต่อไป โดยสุ่มเลือก 30 % ได้แบบสอบถามจำนวน 279 ชุด ทั้งนี้การนำเสนอภาพรวมการเรียนรู้จากตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ แบ่งเป็น 3 ส่วนใหญ่ ส่วนที่หนึ่ง คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้จากตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ ส่วนที่สอง ครอบคลุมปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมประชุมต่อตลาดนัดการจัดการความรู้ และส่วนที่สาม เป็นข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุม

ส่วนที่หนึ่ง: การเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้จากตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ

เมื่อมองในภาพรวมของการเรียนรู้ ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับจากการจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ มีประเด็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ หรือ KM (Knowledge Management) ตามกิจกรรมหลักของการจัดตลาดนัดการจัดการความรู้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. เรียนรู้หลักการ แนวคิด และกระบวนการจัดการความรู้

ผู้เข้าร่วมประชุมงานตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ ได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ หรือ KM ดังนี้

- เรียนรู้ว่า การจัดการความรู้ หรือ KM เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการสนทนาแลกเปลี่ยน เพื่อนำความรู้ฝังลึก (tacit knowledge) มาสู่ความรู้ชัดแจ้ง (explicit knowledge) พร้อมไปสู่การประยุกต์ นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนางาน

- กระบวนการ KM เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้ตั้งศักยภาพของตน เป็นกระบวนการดึงศักยภาพของคนในองค์กร ให้เปิดเผย

ชุมชนทรัพยากรแห่งความรู้ที่มีคุณค่าในตัวตนออกมา ได้ความรู้ ได้ใจคนในองค์กร ได้คุณค่าของคน และได้ความสุข รวมถึงตัวนักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเป็นวิธีการเรียนรู้วิธีหนึ่งส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน ให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข สัมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ เช่น กิจกรรม KM กับดนตรี ของโรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ เป็นการจัดการความรู้ที่พัฒนาความสามารถของผู้เรียนที่มีพื้นที่ทักษะในการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ซึ่งสอดคล้องกันระหว่างสมองซีกซ้ายและขวา สอดคล้องกับการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และนำไปสู่วิชาชีพได้

- KM ให้ความสำคัญกับกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดความร่วมมือ และได้ความรู้ที่นำมาทำงานจนเกิดความสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น โครงการดนตรีของโรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ ที่ดำเนินการด้วยการใช้กระบวนการ KM เกิดความร่วมมือของครูและนักเรียน เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการของวงดนตรี ส่งผลดีให้กับนักเรียนหลายด้าน เช่น ความกล้าแสดงออก มีความมั่นใจ บุคลิกภาพที่ดี และสร้างสมาธิให้กับนักเรียน การใช้การแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และซึมซับความรู้โดยไม่รู้ตัว นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักทำงาน เน้นกระบวนการกลุ่ม มีความสุขในการทำงาน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. เรียนรู้การนำการจัดการความรู้ไปสู่การปฏิบัติ

- การนำ KM ไปสู่การปฏิบัติ สามารถนำไปใช้ได้กับการทำงานทุกอย่าง ทุกกิจกรรม ใช้ได้กับการพัฒนาการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องเป็นวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เท่านั้น แต่สามารถนำไปใช้ได้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วแต่บริบทของโรงเรียน เพียงแต่ต้องเข้าใจหลักการ แนวคิด กระบวนการ และเครื่องมือ KM ซึ่งมีหลากหลาย

3. เรียนรู้ KM จากโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่ม

ประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้

• การจัดการความรู้ หรือ KM เป็นเครื่องมือการบริหารและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติได้อย่างดีเยี่ยมและยั่งยืน นำเข้ามาใช้ในหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของคนและองค์กร เป็นกระบวนการทำงานที่ก่อเกิดการเรียนรู้ของคนในองค์กร ด้วยการนำพลังปัญญาหรือความรู้ของคนในองค์กรมาใช้ในการทำงานและพัฒนานวัตกรรมต่างๆ ทางการศึกษา หรือแก้ปัญหาของการทำงาน ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

• KM เป็นกระบวนการถอดความรู้ สร้าง และใช้ความรู้ หรือ กล่าวได้ว่า เป็นการใช้ความรู้เป็นฐานในการทำงานสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ซึ่งความรู้จะเกิดประสิทธิภาพและมีผลสำเร็จอย่างมีเป้าหมาย จำต้องมีการแลกเปลี่ยนความรู้ เน้นแลกเปลี่ยนความรู้ปฏิบัติ (How to) ด้วยการเล่าเรื่อง ประสบการณ์ความสำเร็จของแต่ละคน จากนั้น วิเคราะห์ และสรุปความรู้ พร้อมนำความรู้ไปใช้พัฒนาให้เกิดผลสำเร็จ หรือฟังประสบการณ์ของผู้อื่น แล้วนำมาใช้แก้ปัญหาของตน กระบวนการเช่นนี้ คนในองค์กรต้องร่วมกันเรียนรู้ ร่วมกันปฏิบัติ ด้วยบรรยากาศของความเป็นกันเอง ไม่เคร่งเครียด ยอมรับ ให้เกียรติกันและกัน ผู้ถ่ายทอดความรู้เต็มใจให้ ผู้ฟังยอมรับ เปิดใจ นำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนไปใช้ปฏิบัติจริง เมื่อนำความรู้ไปใช้แล้ว เกิดผลสำเร็จอย่างไรก็นำมาแลกเปลี่ยน แบ่งปันกันอีก ก็จะเกิดการยกระดับการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของคนในองค์กร

• หลักสำคัญคือ นำการจัดการความรู้หรือ KM ไปสร้างกระบวนการเรียนรู้กับคนในองค์กร ด้วยวิธีการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ความสำเร็จในเรื่องเดียวกัน ถอดความรู้ โดยเฉพาะความรู้ปฏิบัติ สรุปความรู้และนำไปใช้พัฒนางาน พร้อมทั้งกลับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอีก จะช่วยยกระดับความรู้ของคนและองค์กร วิธีการเช่นนี้ ทำให้รับรู้ถึงพลังของคนและองค์กรที่มีความรู้ มีประสบการณ์ความสำเร็จในการทำงาน

มีความหลากหลายของการพัฒนาวัตกรรมการทางการศึกษา ทั้งนี้ กระบวนการเรียนรู้เช่นนี้จำเป็นต้องจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนในองค์กร ให้การยอมรับและเห็นคุณค่าของคนในองค์กร มีความเชื่อว่าทุกคนทำงานย่อมมีความรู้ฝังลึกในตอนที่นำออกมาใช้ประโยชน์ในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร และต้องมีการจัดการบทบาทของคนในองค์กร มีบุคคลที่ทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้เกิดการรวมกลุ่มผู้ทำงาน ให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ไปใช้ในการพัฒนางาน นั่นคือ เปลี่ยนบทบาทของการใช้อำนาจ มาเป็นเอื้ออำนวย หากทำได้จะช่วยเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานขององค์กร จากเดิมการใช้อำนาจเปลี่ยนเป็นแบบเอื้ออำนวย รวมถึงบุคลากร หรือครูมีความสามัคคีช่วยเหลือกันและกัน และได้รับการพัฒนาจากกระบวนการเรียนรู้กันและกัน

• ความหมายของ KM คือ กระบวนการทำงานร่วมกันของทุกคน ที่พร้อมจะแบ่งปัน รับฟัง แลกเปลี่ยนแบบกัลยาณมิตร นำส่วนดีของการปฏิบัติ มาแบ่งปันเล่าสู่กันฟัง มุ่งผลไปสู่การสร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้น ซึ่งในองค์กรทางการศึกษาจะมุ่งผลไปสู่ตัวผู้เรียน นอกเหนือจากนี้ สามารถนำหลักการของ KM ไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียนในชั้นเรียน ในการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้ง่าย ไม่เบื่อ เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพตัวผู้เรียนจะนั้น การพัฒนากระบวนการ KM จึงเริ่มจากกัลยาณมิตร แบ่งปันความรู้ ศึกษาความรู้อย่างถ่องแท้ แปรสู่การปฏิบัติด้วยใจรัก ประสบผลสำเร็จ ก็กลับมาแบ่งปันกัน ทั้งนี้ กระบวนการทำงานเช่นนี้จะประสบผลสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ปัจจัยที่สำคัญคือ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนและกำหนดเป้าหมายของการนำ KM ไปใช้ในการทำงานให้ชัดเจน ใช้หลักการมีส่วนร่วม การบูรณาการในงาน และหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานต้องให้ความร่วมมือ เปิดใจยอมรับ ยอมให้ ช่วยเหลือกันและกัน และมีความมุ่งมั่นที่จะใช้ KM เป็นกระบวนการทำงานและพัฒนางาน

- การจัดการความรู้หรือ KM จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคนในองค์กร ต้องซื้อใจของคนในองค์กรให้ได้ และทำให้เรื่อง KM ทำเป็นงานประจำ น่าสนใจ และไม่น่าเบื่อ

- องค์กรมีความสุขกับการนำ KM มาใช้ในการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร เนื่องจาก KM เป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบที่ทำให้คนเกิดการเรียนรู้ มีการเชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน และอาจนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ยิ่งขึ้น

- KM เป็นกระบวนการทำงานที่ช่วยให้เกิดนวัตกรรม ด้วยการให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน เช่น ระหว่างครูผู้สอนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน หรือผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ทำงานในเรื่องเดียวกัน เป็นต้น จากนั้น รวมแนวคิด และนำความรู้ไปใช้ ปรับปรุง พัฒนาจนเกิดนวัตกรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า นวัตกรรมสร้างได้ง่ายๆ จากความรู้ที่ใช้แก้ปัญหาจุดเล็กๆ ไปสู่ จุดใหญ่ จนเกิดเป็นนวัตกรรม ซึ่งสามารถใช้ KM พัฒนานวัตกรรมได้ ตั้งแต่ ในโรงเรียน ไปจนถึงบ้าน ผู้ปกครอง และสังคม ยกตัวอย่าง การจัดการกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนในโรงเรียน โดยฝ่ายบริหารให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ครูเล่าประสบการณ์ความสำเร็จของตน ให้เพื่อนๆ ฟัง ทำให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกันภายในโรงเรียน เรียนรู้ความสำเร็จที่หลากหลาย บันทึกและถอดความรู้จากความสำเร็จและนำไปพัฒนาในงาน จนเกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งระบบ จัดได้ว่าเป็นการนำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปต่อยอดในการทำงาน นอกจากนี้ ทุกคนตกลงร่วมกันว่าจะเลือกพัฒนานวัตกรรมเรื่องใด เช่น ของโรงเรียนวัดท่าไชย (ประชานุกูล) เลือกพัฒนานวัตกรรมฝึกการอ่านของนักเรียน “จัดทำบัตรคำเล็กทรอนิกส์เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” ก็ร่วมกันถอดความรู้ของครูและรวมแนวคิด นำเทคโนโลยีอย่างง่ายๆ ในโปรแกรม Power point มาใช้ฝึกการอ่าน ทำให้นักเรียนอ่านหนังสือออก อ่านคล่องขึ้น ส่งผลให้การเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น ตรงนี้สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจของครูและ

ของการพัฒนางานด้วยการจัดการความรู้หรือ KM เน้นบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกัลยาณมิตรการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรได้ สำหรับลานโปสเตอร์ “เรื่องเล่าเร้าพลัง” นำเสนอเคล็ดลับความสำเร็จของการทำงาน เป็นประโยชน์ต่อการทำงานร่วมกัน รวบรวมความรู้ปฏิบัติ นำมาสร้างความรู้ใหม่ที่เป็นในการพัฒนางานให้สำเร็จ รู้จักเลือกใช้ความรู้ ดัดแปลง ตลอดจนปรับปรุง ต่อยอดความรู้เดิมและสร้างความรู้ใหม่ เช่น เรื่องเล่าเร้าพลัง “ประណอมข้อพิพาท ลดบทบาททางวินัย” ได้เรียนรู้วิธีการทำงานให้สำเร็จ โดยการหาข้อเท็จจริง ประสานความร่วมมือช่วยกันแก้ปัญหา ให้ความร่วมมือให้การแนะนำแบบกัลยาณมิตรเป็นต้น หรือ “เทคนิคการเขียนเรียงความรูปกรวย” ได้เรียนรู้ว่ามี 3 ขั้นตอน คือ ปากกรวย (คำนำ) ท้องกรวย (เนื้อเรื่อง) และก้นกรวย (สรุป) เป็นต้น

- ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่า KM เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่เป็นพลวัต ไม่ใช่ของใหม่ การนำ KM ไปสู่การปฏิบัติจริง ๆ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาองค์กรพัฒนางานและขยายผลในโรงเรียนสู่เพื่อนครู สู่เพื่อนต่างโรงเรียนและใช้กับนักเรียนโดย KM ต้องมีเวทีสำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกระบวนการ KM จะทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานโดยตรง ทั้งยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ของคนในองค์กร หากองค์กรใช้กระบวนการ KM ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง จะทำให้คนในองค์กรมีความตื่นตัว เปิดใจยอมรับความรู้ ความคิดของเพื่อนร่วมงาน ได้ทราบถึงประโยชน์ของการทำงานเป็นทีมเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและเกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน เกิดการแบ่งปัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน สร้างและพัฒนาคนในองค์กรให้เป็นผู้เรียนรู้ และเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ

- เรียนรู้กลยุทธ์การจัดการความรู้สู่ความสำเร็จ ต้องรู้จักกำหนดประเด็นหรือเป้าหมายที่จะพัฒนาให้ชัดเจน หาคณที่มีประสบการณ์ตรงแล้วใช้กระบวนการ KM สร้างเรื่องเล่าเร้าพลัง เรื่องดีๆ และเคล็ดลับการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

- การจัดนิทรรศการเป็นการเปิดโอกาสให้นำเสนอผลงานแก่ผู้อื่น ช่วยสร้างความสมหวัง ความภูมิใจให้กับผู้ทำงาน เห็นถึงความตั้งใจในการจัดนิทรรศการ และเข้าใจชัดเจนถึงรูปแบบการทำงานนั้นๆ *กระบวนการทำงานด้วยการใช้ KM ต้องมีการเรียนรู้ รอบรู้ และนำสู่การปฏิบัติ ให้เรื่องยากเป็นเรื่องง่าย ไม่น่าเบื่อหน่าย* ทั้งการเรียนรู้จะมีความยั่งยืน ควรเปิดโอกาส และเวลาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความจริงใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน เช่น ระหว่างผู้บริหารกับครู เป็นต้น

- ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้จากการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับแนวทางและเทคนิควิธีของการนำ KM ไปสู่การปฏิบัติในองค์กรที่หลากหลายและประสบความสำเร็จ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ และเกิดแรงจูงใจที่จะนำกลับไปพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนตน พร้อมทั้งจะนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลให้กับบุคลากรในโรงเรียน เช่น กรณีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้พัฒนาแนวทางการนำ KM ไปใช้ในองค์กร เน้นเสริมสร้างพลังขับเคลื่อนกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ ระยะที่ 1 ก่อร่างสร้าง KM ระยะที่ 2 เติมเต็มประสบการณ์ ระยะที่ 3 สอดประสานด้วยงานวิจัย และระยะที่ 4 ต่อยอดไปสู่ความสำเร็จ หรือบางองค์กรก็มีวิธีการนำ KM สู้องค์กรเป็นขั้นตอน คือ 1) สร้างทีมแกนนำให้มีพลังเต็มที่ใจ 2) กำหนด เป้าหมายของงาน 3) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) จัดการความรู้ โดยนำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในการทำงาน 5) ปรับปรุง พัฒนา และเผยแพร่ผลที่ได้จากทำงาน หรือบางองค์กรมีขั้นตอนการนำ KM สู่อการปฏิบัติ 7 ขั้นตอน คือ 1) จุดประกาย 2) ขยายความรู้ 3) วิเคราะห์กระบวนการ 4) นำไปปฏิบัติ 5) ทบทวน 6) ต่อยอด 7) เผยแพร่ นอกจากนี้ บางองค์กรใช้ขั้นตอนนำ KM ไปปฏิบัติ โดยกำหนดวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายที่จะนำ KM ไปใช้ เช่น ในงานโครงการใดโครงการหนึ่ง จากนั้น วางแผนปฏิบัติงาน ประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ขณะทำงาน รวบรวม และสรุปความรู้ไปใช้ปฏิบัติงาน ทำให้เกิดการพัฒนางานและได้แบบปฏิบัติที่ดีหรือ Best Practice

- ผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้ว่า KM เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลา และเป็นขอบฟ้าแห่งการเรียนรู้ เรียนรู้วิธีการพัฒนางานให้เกิดผลสำเร็จ วิธีการถ่ายโอนความรู้โดยใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเรื่องเล่าเร้าพลัง ซึ่งเป็นวิธีเรียบง่าย น่าสนใจ นำไปปฏิบัติได้จริง เมื่อมีการถ่ายโอน (แบ่งปัน) ความรู้ ก็สามารถเก็บขุมความรู้มาพัฒนาบุคลากรและองค์กรได้ อีกทั้งเมื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในองค์กร พุดคุย สะท้อนความคิด เต็มเต็ม ก็จะเกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน เกิดสิ่งที่รู้และมิตรภาพ มีการเปิดใจ ลดการเห็นแก่ตัว “ให้เคล็ดวิชา” ทำให้เกิดองค์กรหรือสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เป็นองค์กรรวม

- เรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความรู้ขององค์กรเป้าหมาย โครงการวิจัย และเรียนรู้นวัตกรรมหรือแบบปฏิบัติที่ดีที่สุดที่เกิดจากการใช้กระบวนการ KM มีดังนี้

ด้านการเรียนการสอน

- 1) การส่งเสริมความเป็นอัจฉริยภาพด้านดนตรีและศิลปะการแสดง: วงดนตรีลูกทุ่งเยาวชนนิตศึกษา โรงเรียนนิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

- 2) เทคนิคการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการทุกกลุ่มสาระ โรงเรียนบ้านสระกระโจม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

- 3) KM สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน โรงเรียนสุชนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการนำ KM ไปใช้ในชั้นเรียน มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนอ่านคล่อง เขียนคล่อง สอดคล้องคุณธรรม ซึ่งสามารถนำไปใช้ที่โรงเรียนของตนได้

- 4) บัตรคำอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาการสอนในกลุ่มสาระภาษาไทย สาระภาษาอังกฤษ โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

5) การจัดการความรู้: ระบบการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ โรงเรียนอนุบาลหนองบัวลำภู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

6) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียนสวายวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลุรินทร์ เขต 1

7) การจัดการความรู้เรื่อง หมอนเอนกประสงค์ 5 IN 1 และโคมไฟสเปคปลายเครียด โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เป็นการใช้ทุนความรู้เดิม และทุนความรู้ใหม่ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเรียนการสอนของครู จึงทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้น

8) การปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการคุณธรรมนำความรู้ ของนักเรียนโรงเรียนเทพา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ได้รับความรู้ที่สามารถนำไปพัฒนานักเรียนด้านความรู้คู่คุณธรรม (IQ & EQ) และพัฒนาทักษะการพูด จากการเล่าเรื่องเล่าเร้าพลังของนักเรียน

9) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี เป็นการจัดทำสื่อการสอนในรูปแบบ Pop Up ของโรงเรียนบ้านอ่อนหนองพะเนา (มิตรภาพที่ 126) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2

10) การจัดการความรู้เรื่องสภานุบาลจากฟύ่ลู่ห้อง ของโรงเรียนอนุบาลวัดพิตุลาธิราชวังสฤษฏี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา เขต 1

ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

1) กระบวนการเรียนรู้เสริมสร้างพลังกลุ่มสู่พลังใจในการทำงาน โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ โดยเน้นพัฒนาครูด้านการวิจัยให้สามารถพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน และใช้เครื่องมือให้ครูทุกคนเขียนเรื่องเล่าเร้าพลัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน

- ลำดับความน่าสนใจของนิทรรศการ ดังนี้
 - 1) บัตรคำอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชาชนกุล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2
 - 2) เพาะชำโมเดล โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) เทศบาลนครราชสีมา
 - 3) KM สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน โรงเรียนสุขานารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1
 - 4) การส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะด้านศิลปะการแสดง: วงดนตรีลูกทุ่งเยาวชนวินิตศึกษา โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
 - 5) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี โรงเรียนบ้านอ่อนหนองพะเนา (มิตรภาพที่ 126) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2

5.เรียนรู้ KM จากการเข้ากลุ่มย่อย

- KM เป็นกระบวนการทำงานขององค์กร ผ่านการแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยการใช้เรื่องเล่าเร้าพลัง หรือเรื่องเล่าของความสำเร็จของการปฏิบัติจริงในงาน ความร่วมมือของบุคลากรในองค์กรช่วยให้เกิดการจัดการความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรได้
- นำ KM ไปผนวกกับกระบวนการทำงานแบบ P-D-C-A ใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกขั้นตอน ทำให้มีการถ่ายโอนความรู้ระหว่างกัน และแต่ละคนเลือกนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำงาน มีการบันทึกความรู้เก็บไว้และเผยแพร่
- KM เป็นการบริหารจัดการที่ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างบรรยากาศให้คนในองค์กรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อให้ความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวคน ได้แสดงออกเป็นความรู้ชัดแจ้ง ในรูปแบบของความรู้ปฏิบัติ

- เทคนิคการเล่าเรื่องเร้าพลัง เป็นวิธีการสื่อสารถึงความรู้ ความคิด และแนวคิดที่ซับซ้อน ออกมาในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เปิดโอกาสให้เผยความรู้ฝังลึกในตัวตน ออกมาเป็นความรู้ชัดแจ้ง ซึ่งปกติแล้วยากที่จะแสดงออกมาให้ปรากฏ

- ใช้ศรัทธาเป็นยุทธศาสตร์ของการนำ KM มาเป็นเครื่องมือพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทาน เริ่มจากสร้างศรัทธากับคนในองค์กร ขยายสู่คนนอกองค์กร และแบ่งภาระงานตามมาตรฐานออก 6 ด้าน จากนั้น ถอดความรู้ของคนในองค์กรโดยใช้เทคนิคเรื่องเล่าเร้าพลัง ตามแต่ละมาตรฐาน วิเคราะห์ สังเคราะห์ สกัดขุมความรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน

- KM เป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมการพัฒนาคน ให้คนได้เรียนรู้ ได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ ดึงความรู้ฝังลึกหรือความรู้ปฏิบัติที่มีอยู่ในตัวคนออกมาใช้

- เรียนรู้ว่า KM เป็นกระบวนการ เริ่มจากต้องกำหนดโจทย์ปัญหาหรือเป้าหมาย ซึ่งอาจนำมาจากวิสัยทัศน์ขององค์กรก็ได้ จากนั้น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน จะมีความรู้เก่าและได้ความรู้ใหม่ สรุปความรู้พร้อมนำไปใช้ ทั้งควรมีการบันทึกความรู้ไว้ให้เป็นระบบ เป็นขั้นตอน ซึ่งจะช่วยให้ค้นคว้าข้อมูลได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ การบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนางาน

- การนำ KM สู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จของงาน ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญคือ ผู้นำองค์กร ต้องให้ความสำคัญและเอาใจจริงเอาใจ การกำหนดยุทธศาสตร์และพันธกิจที่จะนำ KM ไปใช้ให้ชัดเจน การมีส่วนร่วมของทุกคน การส่งเสริมให้กำลังใจในการทำงาน รวมถึงการมีทีมงานที่เข้มแข็ง

- ได้เรียนรู้ว่า หลักการ KM คือ การแลกเปลี่ยน แบ่งปันความรู้ ฉะนั้น คนที่ไม่มีความรู้เรื่องอะไร ก็ต้องซักถามหรือดึงความรู้จากผู้รู้ในเรื่องนั้น และสามารถนำความรู้นั้น มาปรับปรุงการทำงาน เช่น การเรียนการสอน เป็นต้น จนสามารถพัฒนาหรือแก้ปัญหาจนได้รับผลสำเร็จ

- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีผ่านบล็อกนำมาซึ่งมิตรภาพและการเรียนรู้ที่หลากหลายของแต่ละโรงเรียน มีความรู้มากมายที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างกว้างขวาง เป็นตัวอย่างที่ดี บางเรื่องเป็นเคล็ดลับการทำงานให้สำเร็จ เช่น เทคนิคการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เทคนิคการจัด การเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งได้เรียนรู้วิธีคิด วิธีปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

- เรียนรู้ว่าสามารถนำ KM ลงสู่การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นกระบวนการทำงานของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ สรุปความรู้จากการแลกเปลี่ยนกัน มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรม รู้จักวางแผนและปฏิบัติจริง

6. เรียนรู้ KM จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องเล่าเจ้าพลัง

- เรื่องเล่าเจ้าพลังจะสะท้อนถึงเทคนิค หรือทักษะ หรือความรู้ปฏิบัติของแต่ละคนที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จซึ่งทำให้ได้แนวคิดแนวทางการประยุกต์ใช้ในการทำงานของตน

- เป็นการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิด สาระ และวิธีการทำงานจากประสบการณ์จริงที่ตนประสบความสำเร็จ ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย ช่วยให้บรรยากาศการสื่อสารในองค์กรมีความเป็นมนุษย์มากขึ้น มีจิตใจเผื่อแผ่ เสียสละ ไม่หวงความรู้ พร้อมทั้งจะแบ่งปัน มีการเปิดใจยอมรับและรับฟังผู้อื่น ผู้เล่าเกิดกำลังใจว่าตนเองสามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ นอกจากนั้น ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เทคนิคการทำงานให้สำเร็จ หรือวิธีการจัดการที่ดี ได้ข้อคิด แนวคิด หรือเทคนิค เคล็ดลับใหม่ๆ หรือความรู้ฝังลึกแบบคาดไม่ถึงที่มีอยู่ในตัวทุกคน ซึ่งผู้ฟังนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถนำไปต่อยอดการทำงานได้ ส่งผลต่อบุคลากร มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน รวมทั้งเกิดบรรยากาศการทำงานเป็นทีม มีกำลังใจ และมีความสุข เช่น เรื่องเล่า “ศาลเจ้าพ่อช่วย” ได้ความรู้ว่า นำความเชื่อและความศรัทธามาช่วยแก้ปัญหาพฤติกรรมติ๊กนของนักเรียน หรือ “กลยุทธ์

การจัดการความรู้สู่ความสำเร็จ” ได้ความรู้ปฏิบัติว่า ได้ใจ ได้ประโยชน์ ให้ความรู้ให้โอกาส ไม่พลาดเป้าหมาย หรือ “เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมุเซอแดง” ได้ความรู้ว่า นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นถึงประโยชน์ของเศรษฐกิจพอเพียง และการอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่น เป็นต้น

- จัดกลุ่มสมาชิกที่มีความคิด หรือจุดมุ่งหมายเดียวกัน ประมาณ 5 - 10 คน โดยแบ่งหน้าที่ว่าแต่ละคนทำหน้าที่และรับผิดชอบเรื่องอะไร ให้แต่ละคนเล่าเรื่องความสำเร็จในการทำงานร่วมกันสกัดหรือวิเคราะห์ขุมความรู้แต่ละคนจะได้เรียนรู้ขุมความรู้หรือเคล็ดลับในการทำงานให้สำเร็จของกันและกัน และต้องนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้เสริมงานของตน จากนั้นกลับมาแลกเปลี่ยนทบทวนหลังปฏิบัติกันว่า ทำแล้วเป็นอย่างไร สรุปสิ่งที่เกิดขึ้นจากสมาชิกทุกคนแต่ละคนได้เรียนรู้อะไร และจะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้อย่างไร เมื่อนำไปปรับใช้แล้ว ก็กลับมาแลกเปลี่ยนกันอีก เป็นวงจรต่อเนื่อง

- แม้เวลาจะผ่านไป แต่เรื่องเล่าจะติดแน่นในความทรงจำ เรื่องเล่านำไปสู่การปิดช่องว่างการเรียนรู้ เรื่องเล่าบอกถึงบริบทที่มีความรู้นั้นเกิดขึ้น และบอกถึงองค์ความรู้ เป็นเครื่องมือการถ่ายโอนความรู้ที่มีความหมาย ช่วยให้ตนเองค้นพบศักยภาพ ความสามารถ ความสนใจของตนต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาต่อไป ทั้งยังเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนให้เกิดพลังของการเรียนรู้ระหว่างกัน เรียนรู้ อย่าหยุดยั้ง ตั้งเป้าหมายนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ลงมือทำ ได้ผลเกิดขึ้น ก็ทำการบันทึก จัดเก็บข้อมูล และเผยแพร่

- เรื่องเล่าไร้พลังเป็นเครื่องมือหนึ่งของการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันและกัน ทำได้ทุกกลุ่มที่มีประสบการณ์ในเรื่องเดียวกัน หรือใกล้เคียง หรืออาจจะเขียนเป็นเรื่องเล่า หรือบันทึกเหตุการณ์จากประสบการณ์โดยตรง เพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การเขียนก็เป็นเครื่องมือสื่อความรู้ ความเข้าใจ ทั้งผู้รับและผู้ให้ เช่น ครู หรือ นักเรียน บันทึกเรื่องเล่าของตน ทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก หรือให้กลุ่มที่เกี่ยวข้องเขียนเรื่องเล่าตามประเด็นที่กำหนด และรวบรวมเรื่องเล่าจัดเรียงข้อมูลให้เป็นระบบ เผยแพร่ให้คนเข้าถึงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านเรื่องเล่าเร้าพลัง เป็นเทคนิคหนึ่งของการถ่ายโอนความรู้ระหว่างกันและกัน โดยนำจุดเด่นและวิธีการ (How to) ที่ทำให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งต้องเป็นการปฏิบัติจริง มาเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมกันสกัดความรู้ปฏิบัติและนำมาประยุกต์ปรับใช้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน หรือเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ส่วนที่สอง: ปฏิกริยาของผู้เข้าร่วมประชุมต่อตลาดนัดการจัดการความรู้

1. ความคาดหวังและความสมหวัง

- **ความรู้และแนวคิด** ผู้เข้าร่วมงานคาดหวังว่าจะได้รับความรู้ ความเข้าใจเรื่องแนวคิด หลักการ กระบวนการ และแนวปฏิบัติของการจัดการความรู้หรือ KM เป็นอย่างดี และรู้จักเครื่องมือของ KM ซึ่งได้เกินความคาดหวัง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานทั้งส่วนตัวและหน่วยงานที่สังกัด เช่น แนวคิด KM ที่ให้ค้นหาความรู้ ความสามารถที่ซ่อนอยู่ในตัวคน โดยใช้กระบวนการทางสังคม ไม่ต้องใช้เทคโนโลยีมากนัก ใช้การให้เป็นสำคัญ คือ มีการให้และรับอย่างสมดุล ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการสร้างและยกระดับความรู้ เพื่อนำไปปรับใช้ในการทำงานต่อไป อาจกล่าวได้ว่าใช้หลัก “สร้างงาน สร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้เกิดปฏิสัมพันธ์กัน”

เช่นเดียวกัน ได้เรียนรู้การนำ KM ไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ทั้งที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ พร้อมกรณีตัวอย่าง ได้เรียนรู้ความสำเร็จขององค์กรต่างๆ มีนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกิดจากการใช้กระบวนการ KM เช่น บัตรคำอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาการอ่านเขียนของนักเรียน อักษรสวยด้วยมือเรา พัฒนาลายมือของนักเรียน สื่อ Pop Up เพื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมเพลงเพื่อการเรียนการสอน One Stop Service และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก เป็นต้น ทำให้เข้าใจ และรู้จัก KM มากขึ้น สามารถนำแนวคิดและเทคนิค KM ไปต่อยอดสู่นวัตกรรมอื่นๆ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ รวมทั้งทราบว่า KM ไม่ใช่เรื่องยาก

ที่จะทำ เป็นเรื่องที่ถูกปฏิบัติอยู่แล้ว เพียงแต่นำมาดำเนินการให้เป็นระบบ และให้มีเครือข่ายการจัดการความรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กรและระหว่างองค์กร เช่นเดียวกัน ได้เรียนรู้อะไรบ้างหนึ่งที่ไม่ประสบความสำเร็จ คือ “อึดตาย” การยึดตัวตนและท่วงวิชา ไม่ยอมรับผู้อื่น นอกจากนี้ ยังได้รับความรู้เกี่ยวกับการนำกระบวนการและเครื่องมือ KM ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น นำกระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ลงสู่นักเรียน ใช้เครื่องมือเรื่องเล่าไร้พวงเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งช่วยให้เกิด “การค้นพบตนเอง” การบันทึกองค์ความรู้ที่ได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานได้รับทราบรูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้หรือ KM ที่เรียกว่า Tuna Model ทุกขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ หัวปลา (KV: knowledge vision) คือ ส่วนที่เป็นเป้าหมายหรือทิศทางของการจัดการความรู้ ตัวปลา (KS: knowledge sharing) คือ ส่วนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ความสำเร็จ แบ่งปันความรู้ ถ่ายโอนความรู้ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และนำความรู้ไปปรับใช้ในการทำงาน ซึ่งการถ่ายโอนความรู้ไม่จำเป็นต้องเป็นทางการ สามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนได้ง่ายๆ ทุกเวลา ทางปลา (KA: knowledge assets) คือ ส่วนของคลังความรู้ นั่นคือ เมื่อมีการนำความรู้ไปปรับใช้ เกิดผลเป็นเช่นไร ก็บันทึกเป็นความรู้ หรือถอดความรู้จากการปฏิบัติจริง จัดเก็บเป็นคลังความรู้ เพื่อให้คนเข้าถึงและนำไปใช้ ได้รับรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของทุกคนในกระบวนการจัดการความรู้ เช่น คุณอำนวย คุณเอื้อ คุณวิศาสตร์ คุณกิจ เป็นต้น ได้ใช้ทักษะต่างๆ ที่สำคัญ เช่น การฟัง การจับประเด็น การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้มองเห็นถึงผลที่เกิดขึ้น อย่างเป็นรูปธรรมที่เกิดจากการใช้กระบวนการ KM ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ท้ายสุด ผู้เข้าร่วมงานได้เรียนรู้อะไรบ้าง การขับเคลื่อน KM สู่การปฏิบัติในองค์กร ควรเริ่มต้นให้ทุกคนในองค์กร รู้จักและรักใน KM (ปลูก KM ในหัวใจก่อน) ส่วนเทคนิควิธีการของ KM นั้น ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับ

บริบทขององค์กร แต่ให้เขียนหรือกลมกลืนไปกับเนื้อหา ให้เป็นธรรมชาติ ซึ่งในวงการการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทำงานด้วยหัวใจ และประสบความสำเร็จมากมาย ถ้าใช้เครื่องมือ KM ดึงหรือค้นหาความรู้ฝังลึกของบุคคลเหล่านี้ออกมาใช้ประโยชน์ จะส่งผลดีต่อวงการศึกษามาก และหากทุกคนได้นำเครื่องมือ KM ไปใช้ และเห็นประโยชน์ (ไม่ทำไม่รู้) จะช่วยให้คนทำงานเกิดกำลังใจ เกิดแรงบันดาลใจ และมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์งาน เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในที่สุด

• **การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการถอดความรู้** การเข้าร่วมงาน ตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ ช่วยให้ได้ฟัง ได้รู้วิธีการทำงาน ประสบการณ์ความสำเร็จ และแบบปฏิบัติที่ดีของเพื่อนครู จากเรื่องเล่าแรงบันดาลใจ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานของหน่วยงานอื่น ได้เรียนรู้รูปแบบ หลักการ และเทคนิคการจัดการนิทรรศการนำเสนอผลงานขององค์กรและโรงเรียนต่างๆ ที่มีคุณค่า รับรู้การเปลี่ยนแปลงการพัฒนาการศึกษา และนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ใช้กับนักเรียนเพิ่มขึ้น สะท้อนถึงครูไทยที่มีความสามารถเป็นเลิศ รวมทั้งได้รู้จัก แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูต่างโรงเรียน ที่มีน้ำใจไม่ตรี มีความเป็นมิตร สามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวคิด แนวทางที่นำไปปรับปรุง และริเริ่มงานของตนเองได้

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมงานเรียนรู้ว่า การจัดการความรู้เป็นกระบวนการทำงาน มีความยืดหยุ่น และนำไปปรับใช้ได้หลากหลาย โดยกระบวนการเริ่มจากกำหนดเป้าหมายการทำงาน และใช้ข้อมูลเป็นตัวตั้งในการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน เรียนรู้ เน้นข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติจริง หรือข้อมูลจากการทำงานที่สำเร็จแล้ว เมื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แล้ว ต้องบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้นำมาปรับใช้ ต่อยอดสิ่งที่เรียนรู้ และนำไปสู่การปฏิบัติจริง เมื่อได้ผลอย่างไรก็นำกลับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอีก หรืออาจจะถอดความรู้จากสิ่งที่ดำเนินการเสร็จแล้ว ทั้งที่เป็นความสำเร็จ ความล้มเหลวและปัญหาอุปสรรค เพื่อใช้เป็นบทเรียนและปรับวิธีการทำงาน กล่าวได้ว่า KM เป็นเครื่องมือหนึ่งในการ

ปรับกระบวนการทัศนการทำงาน เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ก่อนปฏิบัติจริง ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังปฏิบัติงาน ต้องมาพูดคุยปรึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนร่วมงาน เน้นการดึงศักยภาพความสามารถของบุคคลมาใช้ร่วมกัน เกิดการมีส่วนร่วม ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข เพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น

2. สิ่งที่เราเรียนรู้จากตลาดนัดการจัดการความรู้เพื่อนำไปใช้

- การจัดการศึกษาให้สู่การปฏิบัติที่แท้จริง ต้องมีเครื่องมือและวิธีการที่ค้นคว้า รู้แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาไทยใหม่ๆ ต้องกำหนดทิศทางพัฒนาไปในแนวเดียวกันและต้องปรับทัศนคติในการทำงานของบุคคลให้ทำงานด้วยใจ ให้เกิดปัญญาที่นำมาปฏิบัติงาน จึงจะเกิดความยั่งยืน ซึ่งปัญญาอาจเกิดจากการฝึกอบรมและการปฏิบัติ แต่ที่สำคัญคือ จะต้องเกิดกระบวนการเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ และนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติในงาน การจัดการความรู้หรือ KM จัดเป็นเครื่องมือการบริหารและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติ เป็นกระบวนการทำงานที่ใช้การแลกเปลี่ยน แบ่งปัน เพื่อการเรียนรู้ขององค์กร ช่วยให้คนเกิดการเรียนรู้ เกิดปัญญา สร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลที่ดีกว่าเดิม หากคนในวงการการศึกษานำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจ ใช้เป็นวิธีการทำงานหรือในชีวิตประจำวันอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง จะทำให้การศึกษาพัฒนาอย่างยั่งยืน นำไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริงได้

- ได้รับความรู้เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรโดยใช้การจัดการความรู้ หรือ KM เพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน ที่ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดี และได้รับความรู้ ความเข้าใจ หลักการ แนวทาง และแนวปฏิบัติของการจัดการความรู้ที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม ตามขั้นตอน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้

- KM เป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่ให้คุณค่ากับคนช่วยค้นพบหรือดึงศักยภาพของคนออกมาใช้ประโยชน์ ค้นพบเทคนิควิธีความรู้ฝังลึก หรือความรู้ปฏิบัติที่มีอยู่ในตัวคน ซึ่งนำไปใช้พัฒนาการศึกษาไทย

ให้ก้าวหน้า นอกจากนี้ สามารถประยุกต์นำ KM มาเป็นเครื่องมือส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นำสิ่งที่เรียนรู้ไปฝึกปฏิบัติจริง กล้าแสดงออก แสดงความสามารถ จนประสบผลสำเร็จ เพราะครูไม่ใช่แค่ผู้ถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่ครูต้องให้โอกาสให้พื้นที่กับผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

- เรียนรู้วิธีการจัดการความรู้จากหน่วยงานหลากหลาย ทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ./สพท./สถานศึกษา) การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย (กศน.) ที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ทักษะชีวิต ฯลฯ โรงเรียนนานาชาติของมูลนิธิชาววิญญู การจัดการความรู้ของภาคเอกชน ซึ่งมีจุดเหมือนกันคือ การพัฒนาคนและองค์กร แต่มีความต่างในรูปแบบและวิธีการที่แต่ละองค์กรจะประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบท ดังนั้น อนาคตการศึกษาไทยจะพัฒนาก้าวไกล ถ้าทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีการนำการจัดการความรู้ไปใช้ในองค์กร และถ้าขยายวงกว้างสู่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ก็จะเป็นสิ่งที่ดี โดยจะช่วยให้คนเกิดการเรียนรู้ระหว่างกันมีการพัฒนาความรู้และใช้ความรู้เพื่อพัฒนางาน รวมถึงองค์กร ชุมชน มีประสิทธิภาพในการทำงานตามภารกิจ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังช่วยปรับเปลี่ยนความคิดในองค์กร ไม่ใช้อำนาจในการบริหาร หากเปลี่ยนมาเป็นการเอื้ออำนวยแทน

- จุดเด่นของ KM คือ KM เป็นกระบวนการ มิใช่เป้าหมาย และใช้ได้กับทุกเรื่อง โดยนำความรู้ที่มีอยู่เป็นฐาน และนำความรู้ไปต่อยอดผ่านการใช้กระบวนการกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และเกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาปฏิบัติ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง หลักการ KM คือ 1. SEE 2. DO 3. GET อย่างไรก็ดี KM จะเกิดขึ้นได้ ต้องมีการปฏิบัติ เปรียบเทียบกับพระพุทธศาสนา คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค (อริยสัจ 4) และ “ผู้ปฏิบัติธรรมย่อมเห็นธรรม”

- การจัดการความรู้เป็นกระบวนการพัฒนางาน ซึ่งต้องมีเป้าหมาย/ กลุ่มคน (มาแลกเปลี่ยน) ต้องมีการแบ่งปันความรู้ (ข้อมูลเชิงประจักษ์) เพื่อนำไปสู่การต่อยอดความรู้เดิมและสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งทุกอย่างทำด้วยบรรยากาศที่มีการยอมรับ ให้เกียรติกันและกัน เกิดอารมณ์สุข ไม่เครียด ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย (หาวิธีการลดอัตราของครู หรือละลายพฤติกรรมโดยเริ่มต้นจากผู้บริหาร)

ส่วนที่สาม: ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุม

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เข้าร่วมงานตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ ครั้งที่ 1 มีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

- การนำเสนอผลงานการจัดการความรู้มีจำนวนน้อย โดยเฉพาะการจัดนิทรรศการมีผลงานหรือนวัตกรรมหรือแบบปฏิบัติที่ดี (Best practice) น้อยเกินไป ควรมีมากกว่านี้และให้หลากหลาย อาจมีผลงานของนักเรียนและให้นักเรียนนำเสนอก็ได้รวมทั้งให้มีบุคลากรประจำนิทรรศการเพื่ออธิบายให้คำแนะนำ และตอบข้อซักถาม นอกจากนี้ ส่วนใหญ่นำเสนอผลงานดีมีความชัดเจน แต่น่าจะเพิ่มเติมให้เห็นการพัฒนาด้วยการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีตัวอย่างมาแสดงด้วย

- เนื้อหาการนำเสนอมีความสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง แต่ควรมีการจัดทำเอกสารของแต่ละโรงเรียนหรือหน่วยงานที่นำเสนอผลงาน ให้เพียงพอกับผู้เข้าร่วมงาน โดยเฉพาะเรื่องเล่าเร้าพลังที่ดีๆ ที่นำเสนอในงานเพราะสามารถนำไปศึกษาเพิ่มเติม และนำไปใช้ประโยชน์ได้

- กิจกรรมเรื่องเล่าเร้าพลัง (story telling) ควรมีการเตรียมการเล่าเรื่อง อาจกำหนดรูปแบบของการเล่าเรื่อง จะช่วยให้การเล่าเรื่องมีจุดเน้นและมีสาระน่าสนใจ เช่น เริ่มจาก 1) แรงบันดาลใจ 2) กระบวนการหรือวิธีปฏิบัติที่ทำให้สำเร็จ 3) สิ่งที่ได้เรียนรู้ และ 4) สิ่งที่จะทำต่อไป รวมทั้งควร

กระตุ้น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือเสริมเพิ่มเติมให้มีการต่อยอดจากเรื่องเล่าเจ้าพลังว่าจะต่อยอดได้อย่างไร อาจพัฒนาต่อในรูปแบบการวิจัย

- ควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ KM ในลักษณะเช่นนี้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องทุกปี เน้นให้มีการฝึกปฏิบัติจริง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ๆ ของหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ นอกเหนือจากหน่วยงานในโครงการวิจัย ซึ่งอาจจัดงานในส่วนกลางและขยายสู่ภูมิภาคก็ได้ เพราะรูปแบบและกระบวนการจัดงานดีมาก ได้รับความรู้ใหม่ๆ มากมาย ได้เคล็ดลัษณ์ดี ๆ ของแต่ละคน แต่ละโรงเรียนที่สามารถนำไปใช้จริงได้

- ส่วนใหญ่การนำเสนอยึดติดกับกรอบแนวคิดและทฤษฎีการจัดการความรู้ ควรจะเน้นความรู้หรือวิธีปฏิบัติ (How to) ที่พัฒนาขึ้นมา และการพัฒนาระดับความรู้ หรือการต่อยอดความรู้เดิม และสร้างความรู้ใหม่

- ควรมี VCD จุดประกายเรื่อง KM ขยายผลให้ทุกโรงเรียน เพื่อจะได้นำไปเผยแพร่ และขับเคลื่อน KM ในหน่วยงาน

- เนื่องจากมีผู้ร่วมงานไม่เคยมีพื้นความรู้ KM มาก่อน จึงน่าจะมีห้องที่เริ่มต้นด้วยการให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ KM ก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมอื่นๆ เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ KM พร้อมมีตัวอย่างมาวิเคราะห์ให้เห็นชัดเจน

- ลักษณะกิจกรรมดีดีมาก และมีหลายเรื่องน่าสนใจ น่าติดตาม แต่เวลานำเสนอตรงกัน ควรจัดเวลาไม่ให้ตรงกัน ให้เวลามากกว่านี้ และจัดห้องนำเสนอให้มีเนื้อหาหรือหัวข้อเดียวกัน อาจแบ่งเป็นรอบเพื่อให้ผู้ร่วมงานได้หมุนเวียนเลือกชม เลือกห้อง และได้รับรู้ทุกเรื่อง ซึ่งอาจจะเพิ่มวันเวลามากกว่า 2 วัน

2. ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ

- ควรมีการประชาสัมพันธ์การจัดงานให้มากกว่านี้ และประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงทุกโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีโอกาส มาร่วมงานทุกคน เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรับรู้เรื่อง KM และนำไปใช้ในหน่วยงาน เพราะเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อครูและนักเรียนทุกคน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่มีลักษณะโครงสร้าง

หรือแบบประเมินผลการเรียนรู้ (Learning Log)

ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....โทรศัพท์.....

แบบประเมินผลการเรียนรู้ (Learning Log) เพื่อขอรับเกียรติบัตร งานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ ครั้งที่ ภาค.....

- คำชี้แจง**
- นำเอกสารฉบับนี้ลงทะเบีย้นกับเจ้าหน้าที่ประจำห้องย่อยต่างๆ เพื่อเป็นหลักฐานในการเข้าร่วมกิจกรรม
 - กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงและครบถ้วน เพื่อประโยชน์สำหรับนักวิจัยในการสรุปผลการดำเนินโครงการวิจัย
 - ส่งเอกสารฉบับนี้คืนให้แก่เจ้าหน้าที่ **บริเวณหน้าห้องลงทะเบียน ภายในเวลา 12.00 น. วันที่.....**

วันที่..... (วันแรกของการจัดงาน) (ภาคเช้า)

- สิ่งที่ได้เรียนรู้จาก **ปาฐกถาพิเศษ “การจัดการความรู้เพื่อสร้างสังคมฐานความรู้”**

.....

- สิ่งที่ได้เรียนรู้จาก **การเสวนา “ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา”**

.....

วันที่.....(วันแรกของการจัดงาน) (ภาคบ่าย)

เจ้าหน้าที่ประจำห้องย่อยลงนาม...../...../.....

ท่านได้เรียนรู้การนำเสนอในห้องย่อย

1.1 หัวข้อ.....ห้อง.....เวลา.....

สิ่งที่เรียนรู้.....

.....

1.2 หัวข้อ.....ห้อง.....เวลา.....

สิ่งที่เรียนรู้.....

.....

1.3 หัวข้อ.....ห้อง.....เวลา.....

สิ่งที่เรียนรู้.....

.....

1.4 หัวข้อ.....ห้อง.....เวลา.....

สิ่งที่เรียนรู้.....

.....

วันที่.....วันที่สองของการจัดงาน (ภาคเช้า)

เจ้าหน้าที่ประจำห้องย่อยลงนาม...../...../.....

ท่านได้เรียนรู้การนำเสนอในห้องย่อย

1.1 หัวข้อ.....ห้อง.....เวลา.....

สิ่งที่เรียนรู้.....

.....

1.2 หัวข้อ.....ห้อง.....เวลา.....

สิ่งที่เรียนรู้.....

.....

1.3 หัวข้อ.....ห้อง.....เวลา.....

สิ่งที่เรียนรู้.....

.....

1.4 หัวข้อ.....ห้อง.....เวลา.....

สิ่งที่เรียนรู้.....

.....

วันที่.....(วันที่ของการจัดงาน)

1. สิ่งที่ได้เรียนรู้การนำเสนอนวัตกรรม KM ในรูปแบบนิทรรศการ

11.....

.....

12.....

.....

13.....

.....

2. ท่านชอบการนำเสนอนวัตกรรม KM ในรูปแบบนิทรรศการในเรื่องใด?
(เรียงลำดับ 3 อันดับ) ของหน่วยงานใด?

21.....

22.....

23.....

3. โปรดตอบคำถามการทบทวนหลังปฏิบัติการ (After Action Review: AAR) ดังนี้

1. ท่านมีความคาดหวังอะไรในการเข้าร่วมมหกรรมฯ?

.....

2. ท่านได้ตามความคาดหวังหรือไม่ เพราะเหตุใด?

.....

3. ท่านได้รับสิ่งใดนอกเหนือจากความคาดหวัง โปรดระบุ?

.....

4. ท่านจะนำสิ่งที่เรียนรู้จากมหกรรมฯ อะไรบ้าง ไปใช้ในการทำงานประจำของท่าน?

.....

5. ท่านมีข้อเสนอแนะ สำหรับการปรับปรุงการจัดงานลักษณะนี้อย่างไร?

.....

ภาคผนวก ข
กำหนดการมหกรรมตลาดนัด
การจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค
เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพ
ขององค์กรการศึกษา

กำหนดการ
มหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค
เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา
ของโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร
การศึกษาด้วยการจัดการความรู้
ครั้งที่ 1

วันที่ 7 - 8 กรกฎาคม 2550 ณ โรงแรมนาลัย จังหวัดอุดรธานี

วันที่ 7 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

08.00 - 09.00 น. ลงทะเบียน

09.00 - 09.15 น. **พิธีเปิดงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้**
เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา
 ประธานเปิด: นายเทพพร สุวรรณรุจิ รองเลขาธิการสภาการศึกษา
 กล่าววัตถุประสงค์การจัดงาน: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 อุดรธานี เขต 3

ณ ห้องฟ้าหลวง 1-2-3

09.15 - 10.15 น. **ปาฐกถาพิเศษ “การจัดการความรู้เพื่อสร้างสังคมฐานความรู้”**
 โดย นายเดชา ศิริภัทร ผู้อำนวยการมูลนิธิข้าวขวัญ

ณ ห้องฟ้าหลวง 1-2-3

10.15 - 10.30 น. พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

10.30 - 12.30 น. **การเสวนา “ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการจัดการความรู้เพื่อ**
พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา”

โดย นายชนกร งามชมพู่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

นายช่อม กรไกร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาสุรินทร์ เขต 1

- นายกัณฑ์พงษ์ หอมหวาน ผู้อำนวยการโรงเรียนเม็กดำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
- นายกัณฑ์เดช กองสูงเนิน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 4
(เพาะชำ) เทศบาลนครราชสีมา
- นายเมธี แดงจันทิก ผู้อำนวยการโรงเรียนสวายวิทยาคาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1
- ดำเนินการเสวนา โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ
ณ ห้องฟ้าหลวง 1-2-3
- 12.30 - 13.30 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
(ห้อง Coffee shop / ห้องฟ้าหลวง 4)

วันที่ 7 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย)

- 13.30 - 16.30 น. แสดงนิทรรศการนวัตกรรม KM ของกลุ่มเป้าหมาย
โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมKM
- 13.30 - 16.30 น. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การใช้บล็อก (Blog) และ
ห้องฝนหลวง 2 การเขียนเรื่องเล่าเผยแพร่ในบล็อก
โดย นายโอฬาร คำจิ้น
- 13.30 - 16.30 น. นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการพัฒนานวัตกรรม
(มี 4 ห้องย่อย) KM เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มเป้าหมายโครงการ
วิจัยและพัฒนานวัตกรรมKM

วันที่ 7 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย) ต่อ

ห้องฟ้าหลวง 1

**** KM เพื่อพัฒนาคุณภาพระบบบริการขององค์กร ****

ผู้ดำเนินรายการ: ดร.สุวัฒน์ เงินน้ำ

1. การพัฒนาคุณภาพการให้บริการทางการศึกษา

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 1

2. การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. การพัฒนาระบบบริการที่มีประสิทธิภาพ

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ห้องฟ้าหลวง 2

**** KM เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ****

ผู้ดำเนินรายการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

**1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่คุณธรรม และ
เพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียน**

โดย โรงเรียนชุมชนคำตานาหนองกง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3

**2. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้
รูปแบบค่ายคุณธรรม**

โดย โรงเรียนส่องดาววิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2

3. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

โดย โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์
หนองบัวลำภู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

4. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน

โดย โรงเรียนบ้านบรือ (บรือราษฎร์ผดุง)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

วันที่ 7 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย) ต่อ

ห้องฟ้าหลวง 3

5. การส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน

โดย โรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์สองห้องวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

** KM เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรในการจัดการเรียนรู้ **

ผู้ดำเนินรายการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ไพฑูรย์พงษ์

1. การเพิ่มประสิทธิภาพครูผู้สอนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

โดย โรงเรียนสุวานารี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1

2. การพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรด้วยการจัดการความรู้ “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”

โดย โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ)

เทศบาลนครราชสีมา เขต 1

3. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของบุคลากร เพื่อคุณภาพผู้เรียน

โดย โรงเรียนอนุบาลคูแก้ว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

4. การพัฒนาบุคลากรเพื่อการเรียนรู้

โดย โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีรินทร์เขต 1

วันที่ 7 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย) ต่อ

ห้องฟ้าหลวง 5

**** KM เพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ****

ผู้ดำเนินรายการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ศรีโพธิ์

1. การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

โดย โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 1

2. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้

โดย โรงเรียนบ้านกระทุ่ม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

โดย โรงเรียนบ้านสวาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1

4. การเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

โดย โรงเรียนบุญวัฒนา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 1

5. โครงการการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

โดย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนครเขต 2

วันที่ 8 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

- 09.00 - 12.00 น. แสดงนิทรรศการนวัตกรรม KM ของกลุ่มเป้าหมาย
โครงการวิจัยพัฒนานวัตกรรมKM
- 09.00 - 12.00 น.
(มี 4 ห้องย่อย) นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการพัฒนานวัตกรรม
KM เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มเป้าหมายโครงการ
วิจัยและพัฒนานวัตกรรมKM

ห้องฟ้าหลวง 1

**** KM เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรสู่การพัฒนา คุณภาพผู้เรียน ****

ผู้ดำเนินรายการ: ดร.สุวัฒน์ เงินคำ

1. การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร เพื่อคุณภาพผู้เรียน
โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุรธานี เขต 3
2. การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร เพื่อพัฒนาคุณภาพ
นักเรียนตามหลักคุณธรรมนำความรู้และเศรษฐกิจพอเพียง
โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1
3. * บทบาทของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
และหัวหน้ากลุ่มในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษา
* การนิเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาชาติ
โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2

วันที่ 8 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า) ต่อ

ห้องฟ้าหลวง 2

**** KM และการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ****

ผู้ดำเนินรายการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

1. การจัดการเรียนรู้โดยการทำวิจัยในชั้นเรียน

โดย โรงเรียนนุกุดจิกวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู เขต 1

2. การเขียนแผนการเรียนรู้สู่การวิจัย

โดย โรงเรียนนุกุดบากพัฒนาศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2

3. วิธีการจัดการเรียนรู้ให้เด็กคิดวิเคราะห์

โดย โรงเรียนสวายวิทยาคาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลือรินทร์ เขต 1

4. การพัฒนาการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น

โดย โรงเรียนบ้านเม็กดำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษเรียนร่วม

โดย โรงเรียนบ้านห้วยน้ำใหญ่ประชาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตธานี เขต 3

วันที่ 8 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า) ต่อ

ห้องฟ้าหลวง 3

**** KM เพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านการอ่านของผู้เรียน ****

ผู้ดำเนินรายการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ไพฑูริย์พงษ์

1. การส่งเสริมให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้

โดย โรงเรียนอนุบาลหนองบัวลำภู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู เขต 1

2. กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

โดย โรงเรียนบ้านท่าลาด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู เขต 1

3. การสร้างนิสัยรักการอ่าน

โดย โรงเรียนร่มเกล้า 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 3

4. การส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน

โดย โรงเรียนนาคามประชาสรรค์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษมหาสารคาม เขต 2

5. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามโครงการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

โดย โรงเรียนบ้านบรมือ (บรมือราษฎร์ผดุง)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษมหาสารคาม เขต 2

6. การส่งเสริมนักเรียนอ่านออกเขียนได้

โดย โรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์สองห้องวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษมหาสารคาม เขต 2

วันที่ 8 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า) ต่อ

12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
(ห้อง Coffee shop/ ห้องฟ้าหลวง 4)

13.00 - 15.00 น. **เวทีเสวนา... เรียนรู้สิ่งดีๆ ของ KM คู่การประยุกต์ใช้
พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา**

โดย นายถวัลย์ ได้จันทร์ทอง และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวครธานี เขต 3

นางสาวสมจิตร นาสีแสน และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2

นางศุภีพร แสนประสิทธิ์และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภูเขต 1

นางวิไลวรรณ เหมือนชาติ และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1

นายมีชัย พลวงา และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

นางวิไล วัชรพิชัย และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 1

ดำเนินการเสวนา โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ดร.สุกัญญา ศรีโพธิ์

ณ ห้องฟ้าหลวง 1-2-3

15.00 - 15.30 น. **ชื่นชมยินดีมอบรางวัลและเกียรติบัตรกับผู้ร่วมงาน**

15.30 น. **สรุปและกล่าวปิดงาน**

โดย ดร.สุวัฒน์เงินฉ่ำ

ผู้อำนวยการ โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรการศึกษาด้วยการ

จัดการความรู้

กำหนดการ
มหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ภูมิภาค
เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา
ของโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร
การศึกษาด้วยการจัดการความรู้
ครั้งที่ 2
วันที่ 14 - 15 กรกฎาคม 2550 ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ 14 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

- 08.00 - 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 - 09.15 น. **พิธีเปิดงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้**
เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา
 ประธานเปิด : ดร.อำรุง จันทวานิช เลขาธิการสภาการศึกษา
 กล่าววัตถุประสงค์การจัดงาน : สำนักงานเขตพื้นที่การ
 ศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 และ เขต 2
 ณ ห้องแกรนด์ภูคำ ชั้น 2 อาคาร 3
- 09.15 - 10.15 น. **ปาฐกถาพิเศษ "การจัดการความรู้เพื่อสร้างสังคมฐานความรู้"**
 โดย นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ
 นายแพทย์ 8 เวชกรรมป้องกัน
 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก
 ณ ห้องแกรนด์ภูคำ ชั้น 2 อาคาร 3

วันที่ 14 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย)

- 13.30 - 16.30 น. แสดงนิทรรศการนวัตกรรม KM ของกลุ่มเป้าหมาย
โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม KM
- 13.30 - 16.30 น. **แลกเปลี่ยนเรียนรู้: ประสบการณ์ใช้บล็อก (Blog) และ
ห้องวีระวรรณ 2 เขียนเรื่องเล่าเผยแพร่ในบล็อก**
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ไพฑูรย์พงษ์
นายโอฬาร คำจิ้น
- 13.30 - 16.30 น. นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการพัฒนานวัตกรรม
(มี 3 ห้องย่อย) KM เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาและสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายโครงการ
วิจัยและพัฒนานวัตกรรม KM

ห้องแกรนด์บุคคา

**** KM เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ****

ผู้ดำเนินรายการ: ดร.สุวัฒน์ เงินหำ

1. การพัฒนายุทธศาสตร์การนิเทศการจัดการศึกษา :
การเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพของ
ผู้เรียน
โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
2. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
อย่างมีประสิทธิภาพ
โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
3. การพัฒนาระบบเครือข่ายการจัดการความรู้ เพื่อ
ส่งเสริมสนับสนุนศักยภาพบุคลากรในสถานศึกษา
โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

วันที่ 14 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย)

ห้องภูมิระพี

**** KM เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ****

ผู้ดำเนินรายการ: รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษริ คำชาย

1. การพัฒนารูปแบบวิธีการเรียนการสอน

โดย โรงเรียนวัดเทพสุทธาวาส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

2. การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โดย โรงเรียนบ้านเมืองแปง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

3. KM สู่การพัฒนางานให้การช่วยเหลือนักเรียนด้วยโอกาส

โดย โรงเรียนชุมชนวัดหัวถนนใต้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

4. KM เพื่อการส่งเสริมบ้านและโรงเรียนสร้างทางถูกให้ลูกรัก

โดย โรงเรียนตะคร้อพิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

ห้องวีระวรรณ 1

**** KM เพื่อการจัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลาย ****

ผู้ดำเนินรายการ: นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

1. การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบโรงเรียนเพื่อนเด็ก

โดย โรงเรียนบ้านนาหลวง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

โดย โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

3. KM สู่ความสำเร็จของ JR - Band และเทคนิค

การฝึกซ้อมกีฬาเทควันโด

โดย โรงเรียนจ่านกร้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

วันที่ 15 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

- 09.00 - 12.00 น. แสดงนิทรรศการนวัตกรรม KM ของกลุ่มเป้าหมาย
โครงการวิจัยพัฒนานวัตกรรม KM
- 09.00 - 12.00 น. นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นวัตกรรม KM เพื่อ
(มี 3 ห้องย่อย) พัฒนาประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายโครงการวิจัยและ
พัฒนานวัตกรรม KM

ห้องแกรนด์ภูคำ

**** KM เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร ****

ผู้ดำเนินรายการ :รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณี คำชาย

1. KM สู่การพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากร งาน และ องค์กร

โดย โรงเรียนปรียาโชติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

2. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา : กิจกรรม พัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรครู

โดย โรงเรียนชุมชน 11 วัดสุวรรณประดิษฐ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3. การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรเพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ของนักเรียน

โดย โรงเรียนห้องสอนศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

วันที่ 15 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

ห้องภูมิระพี

**** KM เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ****

ผู้ดำเนินรายการ : นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

1. * **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เน้นการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้**
* **การบริโภคอาหารที่ปลอดภัยของนักเรียน**
โดย โรงเรียนชุมชนวัดหัวถนนใต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
2. **การพัฒนาควมมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านโพหนอง**
โดย โรงเรียนบ้านโพหนอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
3. **KM สู่การพัฒนาระเบียบวินัย การสวดมนต์หมู่ และอาหารดี ชีวิตมีสุข**
โดย โรงเรียนเซนต์นิโกลาส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1
4. **การพัฒนาวิธีการสอนพระพุทธศาสนาให้ประสบความสำเร็จ**
โดย โรงเรียนจ่านกร้อง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

วันที่ 15 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

ห้องวิชาวรรณ 1

**** KM กับการพัฒนา ICT เพื่อการเรียนรู้ ****

ผู้ดำเนินรายการ : ดร.สุวัฒน์ เงินคำ

1. การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีช่วยในการจัดการเรียนการสอน
โดย โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำวัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
2. โครงการสืบค้นเทคโนโลยีสิทธิบัตรนานาชาติเพื่อ
พัฒนานวัตกรรมและโครงการต่อยอดเทคโนโลยีด้วย KM
โดย โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

12.00 - 13.00 น.

พักชมนิทรรศการ และรับประทานอาหารกลางวัน

วันที่ 15 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย)

13.00 - 15.00 น.

เวทีเสวนา... เรียนรู้สิ่งดีๆ ของ KM สู่การประยุกต์ใช้ พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา

โดย นายสมเดช สีแสง และทีมงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
นางศศิปริดา ศิริपालกะ และทีมงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1
นายเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์และทีมงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1
นายชัช บุญญา และทีมงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
นางสายพิณ โอภาณุรักษธรรมและทีมงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
ดำเนินการเสวนา โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขาปิยะ อัจฉริยะ
ณ ห้องแกรนด์ภูคำ

วันที่ 15 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย)ต่อ

15.00 - 15.30 น.

ชื่นชม ยินดี มอบรางวัล และเกียรติบัตรกับผู้ร่วมงาน

15.30 น.

สรุป และกล่าวปิดงาน

โดย ดร.สุวัฒน์ เงินห้า

ผู้อำนวยการโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการ
เพิ่มประสิทธิภาพองค์กรการศึกษาด้วยการจัดการ
ความรู้

กำหนดการ
มหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4ภูมิภาค
เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา
ของโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร
การศึกษาด้วยการจัดการความรู้
ครั้งที่ 3

วันที่ 21 - 22 กรกฎาคม 2550 ณ วิทยาลัยคอนเวนชั่น รีสอร์ท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันที่ 21 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

08.00 - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 - 09.15 น.	<p>พิธีเปิดงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา</p> <p>ประธานเปิด : ดร.สมเกียรติ ชอบผล</p> <p>รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กล่าววัตถุประสงค์การจัดงาน : ผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1</p> <p>ณ ห้องสุวรรณหงษ์แกรนด์บอลรูม</p>
09.15 - 10.15 น.	<p>ปาฐกถาพิเศษการจัดการความรู้เพื่อสร้างสังคมฐานความรู้</p> <p>โดย นายทรงพล เจตนาวณิชย์
ผู้อำนวยการสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้
เพื่อชุมชนเป็นสุข</p> <p>ณ ห้องสุวรรณหงษ์แกรนด์บอลรูม</p>
10.15 - 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

วันที่ 21 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย)

13.30 - 16.30 น. แสดงนิทรรศการนวัตกรรม KM ของกลุ่มเป้าหมาย
โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม KM

13.30 - 16.30 น. **แลกเปลี่ยนเรียนรู้: ประสบการณ์การใช้บล็อก (Blog) และ
ห้องดาวดึงส์ การเขียนเรื่องเล่าเผยแพร่ในบล็อก**

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ไพฑูรย์พงษ์
นางสาวปวีณา ธิติวรรณท์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
นางสิริพร กุ่ยกระโทก
โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย
(กระจำัง สิงห์เสนี)

13.30 - 16.30 น. นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการพัฒนา
(มี 4 ห้องย่อย) นวัตกรรมKMเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานกลุ่มเป้าหมาย
โครงการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมKM

**ห้องสุวรรณภูมิ
แกรนด์บอลรูม**

****KM เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ****

ผู้ดำเนินรายการ : ดร.สุวัฒน์ เงินฉ่ำ

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร
สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
ด้วยการจัดการความรู้

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

วันที่ 21 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย)

**ห้องสุวธรรมภูมิ
แกรนด์บอลรูม
(ต่อ)**

2. การเพิ่มประสิทธิภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้วยการจัดการความรู้
โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
3. การจัดการความรู้สู่การพัฒนาคุณภาพการนิเทศ : กรณี
ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนแกนนำการจัดการ
ความรู้
โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ห้องนิมมานรดี

**** การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาด้วย KM****

ผู้ดำเนินรายการ: รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณี คำชาย

1. การเพิ่มประสิทธิภาพของ โรงเรียนสตรีศรีนครปฐมบุรีรัมย์
เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการจัดการความรู้
โดย โรงเรียนสตรีศรีนครปฐมบุรีรัมย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต2
2. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โดย โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศะเชิงเทราเขต1
3. KMผู้จัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีคุณภาพ
โดย โรงเรียนอุ้มทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต2
4. การพัฒนาการเรียนการสอนมุ่งผู้ฝันโดยใช้KM
โดย โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต2
5. การบูรณาการการจัดการศึกษาโดยใช้KMเป็นฐาน ของ
โรงเรียนวัดศิวาราม
โดย โรงเรียนวัดศิวาราม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีอยุธยาเขต1

เรียนรู้การจัดการความรู้ในภาคการศึกษา

จาก

นทรสมิตสถานจัดการความรู้ ระดับภูมิภาคและระดับชาติ

วันที่ 21 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย)

ห้องยามาวดี

**** KM กับพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อคุณภาพผู้เรียน ****

ผู้ดำเนินรายการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ศรีโพธิ์

1. การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

โดย โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

2. การใช้กระบวนการ KM ในการจัดการเรียนรู้รูปแบบ

Backward Design

โดย โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย

(กระจำัง สิงห์เสนี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2

3. เทคนิคการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศใน 8 สาระการเรียนรู้

โดย โรงเรียนบ้านสระกระโจม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

4. การพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดย โรงเรียนบางสีวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

5. พัฒนาการเรียนการสอนทุกสาระการเรียนรู้บูรณาการ

ภูมิปัญญา

โดย โรงเรียนบางปะหัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เขต 1

วันที่ 21 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย)

ห้องคูستا

* KM เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาด้านการอ่านและ
คุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน **

ผู้ดำเนินรายการ นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

1. KM สู่การพัฒนาการอ่านหนังสือของนักเรียน

โดย โรงเรียนรอตเสวกวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เขต 1

2. การเพิ่มประสิทธิภาพการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพการ
เรียนรู้ของนักเรียน

โดย โรงเรียนวัดเกตตุสโมสร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

3. การพัฒนาทักษะกระบวนการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน
เสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และปลูกฝังคุณธรรม
จริยธรรมนักเรียน

โดย โรงเรียนวัดยวด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

4. การพัฒนากระบวนการคิด อ่าน เขียน อย่างเป็นระบบ
และมีคุณธรรม จริยธรรม

โดย โรงเรียนบ้านวังจั่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

วันที่ 22 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

09.00 - 12.00 น. แสดงนิทรรศการนวัตกรรม KM ของกลุ่มเป้าหมาย
โครงการวิจัยพัฒนานวัตกรรมKM

09.00 - 12.00 น. **ห้องดาวดึงส์** แลกเปลี่ยนเรียนรู้: ความรู้และประสบการณ์ของการนำ
หลักการ กระบวนการ และเทคนิคการจัดการความรู้ไป
พัฒนาการทำงาน

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณี คำชาย

09.00 - 12.00 น. (มี 4 ห้องย่อย) นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการพัฒนานวัตกรรม
KM เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาและสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานกลุ่มเป้าหมาย โครงการ
วิจัยและพัฒนานวัตกรรมKM

ห้องสุวรรณภูมิ
แกรนด์บอลรูม

****KM เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา****

ผู้ดำเนินรายการ: ดร.สุวัฒน์ เงินฉ่ำ

1. รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1

2. KM: เครื่องมือพัฒนางาน ในกลุ่มงาน/ โครงการ/
เครือข่ายครู/ สถานศึกษา/ งานวิจัย

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2

วันที่ 22 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

ห้องนิมมานรดี

** KM สู่การพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรและองค์กร**

ผู้ดำเนินรายการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เลขา ปิยะอัจฉริยะ

1. การพัฒนาศักยภาพครูให้มีทักษะกระบวนการสอนที่หลากหลาย

โดย โรงเรียนวัดหนองพิมาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2. การส่งเสริมการพัฒนาตนเองของบุคลากร: ให้ความรับผิดชอบ เข้าใจบทบาทหน้าที่ มีเป้าหมายการทำงานโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมและความร่วมมือกับชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

โดย โรงเรียนบ้านวังจั่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

3. การพัฒนาครูใหม่ : การพัฒนาครูผู้สอนด้วยกระบวนการวิจัย

โดย โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต 2

4. KM กับการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน

โดย โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต 2

วันที่ 22 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

ห้องยามาวดี

**** KM เพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านการอ่านของผู้เรียน ****

ผู้ดำเนินรายการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ไพฑูริย์พงษ์

1. การส่งเสริมรักการอ่าน

โดย โรงเรียนวัดท่าไชย(ประชานุกูล)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต2

2. นวัตกรรมการจัดระดับการอ่านของนักเรียน

โดย โรงเรียนวัดหัวหิน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เขต 1

3. KMสู่การพัฒนาลายมือสวยของนักเรียน

โดย โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต1

**4. การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การอ่านออกเขียน
ได้ด้วยลายมือสวยของผู้เรียน**

โดย โรงเรียนดงตาลวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต1

ห้องดุสิตา

**** KM กับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และปรัชญา**

เศรษฐกิจพอเพียง **

ผู้ดำเนินรายการ: นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

1. KM สู่การปลูกฝังนิสัยรักความสะอาด

โดย โรงเรียนวัดนาค

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

วันที่ 22 กรกฎาคม 2550 (ภาคเช้า)

ห้องดุสิตา
(ต่อ)

2. การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล: ปฏิรูปการเรียนรู้สู่การใช้คุณธรรมในการดำรงชีวิต/ การสร้างความเข้มแข็งในงานบริการ: พัฒนาอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อม

โดย โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

3. การปลูกฝังความดีให้กับผู้เรียนอย่างยั่งยืน

โดย โรงเรียนวัดยางสว่างอารมณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

4. การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง

โดย โรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

วันที่ 22 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย)

13.00 - 15.00 น.

- เวทีเสวนา... เรียนรู้สิ่งดีๆ ของ KM สู่การประยุกต์ใช้
พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา

โดย นายยืนยง ราชวงษ์ และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

นางมาลี สืบกระแส และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

นางลำดวน ไกรคุณาศัย และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

นายพิชัย เอี่ยมสอาด และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

วันที่ 22 กรกฎาคม 2550 (ภาคบ่าย) ต่อ

13.00 - 15.00 น.

นางสาวนวลน้อย เจริญผล และทีมงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2
ดำเนินการเสวนา โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ศรีโพธิ์
ณ ห้องสุวรรณหงษ์แกรนด์บอลรูม

15.00 - 15.30 น.

ชื่นชมยินดีมอบรางวัลและเกียรติบัตรกับผู้ร่วมงาน

15.30 น.

สรุปและกล่าวปิดงาน

โดย ดร.สุวัฒน์ เงินห้า

ผู้อำนวยการโครงการวิจัยและพัฒนา

นวัตกรรมกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรการ

ศึกษาด้วยการจัดการความรู้

กำหนดการ
มหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4ภูมิภาค
เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร การศึกษา
ของโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพ
ขององค์กรการศึกษาด้วยการจัดการความรู้
ครั้งที่ 4

วันที่ 4 - 5 สิงหาคม 2550 ณ โรงแรมพิวเลียน สงขลา จังหวัดสงขลา

วันที่ 4 สิงหาคม 2550 (ภาคเช้า)

- 08.00 - 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 น. **กล่าวต้อนรับผู้มาร่วมงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้**
 โดย นายธีรเทพ ศรียะพันธ์
 รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
 ณ ห้องสมิหลาแกรนด์ บอลรูม ชั้น 2
- 09.00 - 09.30 น. **พิธีเปิดงานมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา**
 ประธานเปิด: ดร.สมเกียรติ ชอบผล
 รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน
 กล่าววัตถุประสงค์การจัดงาน: นายสลใจ วิบูลกิจ
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต3
 ณ ห้องสมิหลาแกรนด์ บอลรูม ชั้น 2
- 09.30 - 10.30 น. **ปาฐกถาพิเศษ "การจัดการความรู้เพื่อสร้างสังคมความรู้"**
 โดย นายวิชม ทองสงค์
 ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
 ณ ห้องสมิหลาแกรนด์ บอลรูม ชั้น 2

เรียนรู้การจัดการความรู้ในภาคการศึกษา

จาก

มหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ ระดับภูมิภาคและระดับชาติ

วันที่ 4 สิงหาคม 2550 (ภาคบ่าย)

- 13.30 - 16.00 น. แสดงนิทรรศการนวัตกรรม KM ของกลุ่มเป้าหมาย
โครงการวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการ KM
- 13.30 - 16.00 น. **แลกเปลี่ยนเรียนรู้: ประสบการณ์การใช้บล็อก (Blog) และ**
ห้องลือบปี๋ชั้น 1 การเขียนเรื่องเล่าขแมพแพรในบล็อก
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทักษิณี ไพฑูรย์พงษ์
- 13.30 - 16.00 น. นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการพัฒนาวัตกรรมการ
(มี 3 ห้องย่อย) KM เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มเป้าหมาย โครงการ
วิจัยและพัฒนาวัตกรรมการ KM

ห้องสมิหลา 1 ชั้น 2

**** KM เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ****

ผู้ดำเนินรายการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

1. การพัฒนาประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการองค์กรสู่ ความเป็นเลิศ

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

2. การนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1

3. KM สู่การนิเทศเพื่อส่งเสริมสนับสนุนพฤติกรรมกรรมการ สอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

วันที่ 4 สิงหาคม 2550 (ภาคบ่าย) ต่อ

ห้องสมิทลา 2 ชั้น 2

** KM เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม **

ผู้ดำเนินรายการ: นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

1. บ้านพรุสวยด้วยมือเรา

โดย โรงเรียนบ้านพรุ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1

2. การเสริมสร้างระเบียบวินัยเรื่องการเข้าแถวของนักเรียน

โดย โรงเรียนบ้านควนนิมิต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

3. การส่งเสริมการมีคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน

โดย โรงเรียนนาทวิวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

ห้องทรายทอง ชั้น 2

** KM กับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน **

ผู้ดำเนินรายการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ศรีโพธิ์

1. KM สู่การพัฒนาโรงเรียนรางวัลพระราชทาน

โดย โรงเรียนสุราษฎร์ธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

2. การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนในฝัน

โดย โรงเรียนเทพา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

วันที่ 5 สิงหาคม 2550 (ภาคเช้า) ต่อ

ห้องสมิหลา 2 ชั้น 2

**** KM สู่การดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนา ตามวิสัยทัศน์ ขององค์กร ****

ผู้ดำเนินรายการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ไพฑูรย์พงษ์

1. โครงการพัฒนาทักษะชีวิต

โดย โรงเรียนสามแยกบ้านเนียงสิทธิพันธ์อนุกุล)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1

2. โครงการกสิสัมพันธ์ เทิดองค์ราชันย์ 80 พรรษา

โดย โรงเรียนบ้านโกตาบารู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1

3. โครงการรณรงค์คลองปราบ

โดย โรงเรียนจะนะระฆังปลัดไม้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสงขลาเขต 3

4. โครงการจัดการสิ่งแวดล้อม

โดย โรงเรียนบ้านทุ่งไพล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสงขลาเขต 3

ห้องทรายทอง ชั้น 2

**** KM กัับการส่งเสริมการอ่าน การเขียนอักษรสวย และ พัฒนา ICT ****

ผู้ดำเนินรายการ: นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

1. การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรเพื่อส่งเสริมผู้เรียนด้าน การอ่าน และพัฒนาข้อมูลสารสนเทศด้านเทคโนโลยี

โดย โรงเรียนวัดบางใบไม้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุราษฎร์ธานีเขต 1

วันที่ 5 สิงหาคม 2550 (ภาคเช้า) ต่อ

ห้องทรายทอง ชั้น 2 (ต่อ)

2. การจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการอ่านโดยระบบออนไลน์ และการบริหารจัดการ โดยการลดปริมาณการใช้กระดาษ

โดย โรงเรียนนาทวีวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 3

3. โครงการอักษรสวยด้วยมือเรา

โดย โรงเรียนบ้านแค
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 3

12.00 - 13.00 น.

พักชมนิทรรศการและรับประทานอาหารกลางวัน

วันที่ 5 สิงหาคม 2550 (ภาคบ่าย)

13.00 - 15.00 น.

เวทีเสวนา... เรียนรู้สิ่งดีๆ ของ KM สู่การประยุกต์ใช้ พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษา

โดย นายมัญญู พิษสะกะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
นางสมฤดี ทองคุปต์
โรงเรียนบ้านโกตาบารู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
นายธนิต สาเมือง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
นายสุกิจ สมงาม โรงเรียนสุราษฎร์ธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
นายนิยม ชูชื่น ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3
นายมัญญู เป๋นเจริญ
ผู้อำนวยการโรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

วันที่ 5 สิงหาคม 2550 (ภาคบ่าย) ต่อ

- 13.00 - 15.00 น. ดำเนินการเสวนา โดย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ศรีโพธิ์
 ณ ห้องสมิทธาแกรนด์ บอลรูม ชั้น 2
- 15.00 น. **ชื่นชมยินดีมอบรางวัลและเกียรติบัตรกับผู้ร่วมงาน**
สรุปและกล่าวปิดงาน
 โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขาปิยะอัจฉริยะ
 หัวหน้าโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
 การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรการศึกษาด้วย
 การจัดการความรู้

ภาคผนวก ค

กำหนดการตลาดนัดการจัดการความรู้ ระดับชาติ ครั้งที่ 1

(Knowledge Management Fair 1st)

“นวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพของ
องค์กรทางการศึกษา ด้วยการจัดการความรู้”

กำหนดการตลาดนัด KM
ตลาดนัดการจัดการความรู้ ระดับชาติ ครั้งที่ 1 (Knowledge Management Fair 1st)
“นวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้”
วันที่ 31 พฤษภาคม - 1 มิถุนายน 2551
ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคเช้า)

- 08.00 - 08.30 น. ลงทะเบียน
- 08.30 - 10.30 น. เสวนา เรื่อง **KM กับดนตรี**
 โดย : นายพลวัทธิ ปานทอง
 : นางสาวจิตติชญา อัยุรอด
 โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
 : นางสุมาลัย พงศ์ชัยวัฒน์
 : นางชญานา ไบพูลทอง
 : นางภัสราวรรณ ธนัตถ์พิมพ์มงคล
 โรงเรียนสุขานารี
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1
 ผู้ดำเนินรายการ : นางสาวปิยฉัตร กรุณานนท์
 ณ ห้องคอนเวนชันฮอลล์ ABCD ชั้น 1
- 10.30 - 11.00 น. วัตถุประสงค์ “**นวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้**”
กล่าวเปิดงาน “ ตลาดนัดการจัดการความรู้ ระดับชาติ ครั้งที่ 1”
 ประธานเปิด: ดร.สิริพร บุญญานันต์
 รองเลขาธิการสภาการศึกษา
 กล่าววัตถุประสงค์การจัดงาน : นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง
 ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
 ณ ห้องคอนเวนชันฮอลล์ ABCD ชั้น 1

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

- 11.00 - 11.15 น. พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- 11.15 - 12.00 น. **ภาพความสำเร็จของโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้**
 โดย ดร.สุวัฒน์ เงินฉ่ำ ผู้อำนวยการโครงการวิจัย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ
 หัวหน้าโครงการวิจัย
 ณ ห้องคอนเวนชันฮอลล์ ABCD ชั้น 1
- 12.00 - 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน ห้องออร์คิด 1, 2, 3 ชั้น 3

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย)

- 13.00 - 17.00 น. **แลกเปลี่ยนเรียนรู้...ลานนิทรรศการ:** เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม KM
- ลานนิทรรศการ 1 หน้าห้อง
 คอนเวนชันฮอลล์ A ชั้น 1
- เสวนา:** เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
1. **เครือข่ายนักจัดการความรู้โครงการ KM กับการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ**
 โดย นายสมรรถ สุขเจริญ
 โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

หน้าห้อง
คอนเวนชันฮอลล์
A ชั้น 1 (ต่อ)

2. **การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของ
โรงเรียนวัดศิรามด้วยการจัดการความรู้**
โดย นางจุไรรัตน์ เอิบกมล
นายจำลอง น่วมน่วม
โรงเรียนวัดศิราม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
3. **เทคนิคการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการทุกกลุ่มสาระ**
โดย นางแสงทอง ศรีวิพัฒน์ครุฑ
นางนงเยาว์ แซ่มซ้อย
โรงเรียนบ้านสระกระโจม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2

หน้าห้อง
คอนเวนชันฮอลล์
B ชั้น 1

เสวนา: เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ
สถานศึกษาระดับประถมศึกษา

1. **การจัดการความรู้เรื่องสภาพบุคลากรจากที่สู่นอง**
โดย นางเบญจลิริ อ่อนพูล
โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
2. **บัตรคำอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชาชนกุล)**
โดย นายศักดิ์ชัย พิมนิสัย
นางสาวสุคนธ์ สุขสุวรรณ
โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชาชนกุล)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2
3. **KM สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน**
โดย นางพิชญ์สมร สังวาลย์ประดิษฐ
นางภัศราวรรณ ธนิตทัฬหะมงคล
โรงเรียนสุขานารี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

หน้าห้อง

คอนเวนชันฮอลล์

C ชั้น 1

เสวนา : เส้นทางการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของสถาน
ศึกษาระดับประถมศึกษา

1. เพาะชำโมเดล

โดย นางสันทนีย์ สุนทรสุข

นางสาวคมคาย ม้าจะบก

นางเกสร จิตรสุข

โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) เทศบาลนครราชสีมา

2. การจัดการความรู้: ระบบการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการ เรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ โรงเรียนอนุบาล หนองบัวลำภู

โดย นายปัญญา จันทร์ทอง

นางเกศินี สารโสภา

โรงเรียนอนุบาลหนองบัวลำภู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

หน้าห้อง

คอนเวนชันฮอลล์

D ชั้น 1

เสวนา : เส้นทางการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของสถาน
ศึกษาระดับประถมศึกษา

1. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี

โดย นางมลลิกา ไชยเชษฐ์

นางนิระมัย นิตัสนะศาสน์

โรงเรียนบ้านร่องหนองพะเนา (มิตรภาพที่ 126)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

หน้าห้อง

คอนเวนชันฮอลล์

D ชั้น 1 (ต่อ)

2. การจัดการความรู้: ตลาดนัดวันอาทิตย์แห่งการเรียนรู้

โดย นายนรินทร์ ชันทกัญชัย

นางสาวเพ็ญวิภา สิทธิศักดิ์

โรงเรียนบ้านเมืองแปง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

3. การจัดการความรู้ พลังแห่งประสิทธิภาพขององค์กร

โดย นางสุภาภา ประพรม

นางสุภาพ เอียดเพชร

โรงเรียนบ้านแค

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

ลานนิทรรศการ 2

ห้องการ์เด็น 1

ชั้น 2

เสวนา: เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ

สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

1. กระบวนการเรียนรู้เสริมสร้างพลังกลุ่มสู่พลังใจในการทำงาน โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์

โดย นางละเอียด ศิริวรรณท์

โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2

2. การพัฒนาการบริหารโรงเรียนเรียนร่วมผ่านกระบวนการจัดการความรู้

โดย นางสุภาพร ชูเตชะ

นางสุกัญญา รื่นภิรมย์

โรงเรียนปริยาโชติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

ห้องการ์เด็น 1
ชั้น 2 (ต่อ)

3. การส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะด้านศิลปะการแสดง : วงดนตรี ลูกทุ่งเยาวชนวินิตศึกษา

โดย นายพลวัฑ์ ปานทอง
นางสาวฐิติชญา อยู่รอด
โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

บริเวณหน้า
ห้องการ์เด็น 1
ชั้น 2

เสวนา : เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

1. การเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนสตรีศรีบุญบุตร บำเพ็ญ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วย การจัดการความรู้

โดย นางสาวดุษดี สุขสวัสดิ์
โรงเรียนสตรีศรีบุญบุตรบำเพ็ญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2

2. การจัดการความรู้ เรื่อง หมอนเอนกประสงค์ 5 IN 1 และ โคมไฟสเปคสายเคเบิล

โดย นางสุดาภรณ์ ศิริสุวรรณ
โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

3. การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

โดย นายประหยัด เทียวหวาน
โรงเรียนสวายวิทยาการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

บริเวณหน้า

ห้องการ์เด็น 1

ชั้น 2

ลานนิทรรศการ 3

ห้องการ์เด็น 2

ชั้น 2

4. การปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการคุณธรรมนำความรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทพา

โดย นางธัญลักษณ์ อีเอ

นางจำรวาย ทองสินธุ์

โรงเรียนเทพา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

เสวนา : เส้นทางพัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ของ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. ศูนย์วิทยบริการครบวงจร One Stop Service

โดย นางบุหลง ศุภคิลป์

นางสาวอัมพร อินทรอาษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

2. แนวทางการนำการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติ (KM Implement)

โดย นายสมศักดิ์ โกลากุล

นางอุบล วงษ์ทับแก้ว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2

3. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูสู่ความเป็นเลิศของนักเรียนโดยใช้การจัดการความรู้ (KM)

โดย นางสาวกฤษณา คิตติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

บริเวณหน้า
ห้องการ์เด็น 2
ชั้น 2

เสวนา : เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. ระบบช่วยบริหารการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (M-DATA)

โดย นางสาวกริมา อินทรกำแหง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1

2. การนำ KM สู่การปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาสกลนคร เขต 2

โดย นางสาวสัมพันธ์ สายสอน
นางสาวสมจิตร นาสีแสน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2

3. KM: สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ รองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง สมศ.

โดย นายประวิษ ะรินทร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภูเขต 1

บริเวณ
หน้าห้องข้าวเถา
ชั้น 2

เสวนา : เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. Monkey Model 5→7: 5 รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อ ประสิทธิภาพองค์กรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

โดย นายนำเกียรติยศ แก้วหอมคำ
นางสาวเยาวลักษณ์ อยู่กฤษ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2. การบริหารจัดการเพื่อการบริการที่เป็นเลิศของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

โดย นายธีรทัศน์ โชติรัตน์
นางสาวประจวบ พุทธิวารศรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

ห้องเสวนา 1

ผู้ดำเนินรายการ : นางมาลี สืบกระแส

ห้องคอนเวนชันฮอลล์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

A ชั้น 1 (ต่อ)

ที่ปรึกษา : นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

ห้องเสวนา 2

นวัตกรรมการจัดการความรู้ของสถานศึกษาระดับ

ห้องคอนเวนชัน

มัธยมศึกษา

ฮอลล์ B ชั้น 1

1. **การจัดการความรู้: ตลาดนัดวันอาทิตย์แห่งการเรียนรู้**

โดย นายสมบัติ ทองออน

โรงเรียนบ้านเมืองแปง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

2. **การพัฒนาการบริหารโรงเรียนเรียนร่วมผ่าน**

กระบวนการจัดการความรู้

โดย นางปาริชาติ ปรียาโชติ

ผู้อำนวยการโรงเรียนปรียาโชติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

3. **การเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนสตรีศรีนครปฐมเพื่อ**
เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการ จัดการความรู้

โดย นางอัมพร ภาธรฐานนท์

ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศรีนครปฐมเพื่อ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากองเทพมหานคร เขต 2

4. **การพัฒนาคุณภาพองค์กรด้วยการจัดการความรู้**

โดย นางลักขณา เจริญแพทย์

โรงเรียนสุราษฎร์ธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุราษฎร์ธานี เขต 1

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

ห้องเสวนา 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1

ห้องคอนเวนชัน

ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ศรีโพธิ์

ฮอลล์ B ชั้น 1 (ต่อ)

ห้องเสวนา 3

นวัตกรรมการจัดการความรู้ของสถานศึกษาระดับ

ห้องคอนเวนชัน

มัธยมศึกษา

ฮอลล์ C ชั้น 1

1. กระบวนการเรียนรู้เสริมสร้างพลังกลุ่มสู่พลังใจในการทำงานโรงเรียนพระมารดาในจางนุเคราะห์

โดย ดร.สมลักษณ์ สุเมธ

โรงเรียนพระมารดาในจางนุเคราะห์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2

2. การส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะด้านศิลปการแสดง:

วงดนตรีลูกทุ่งเยาวชนวินิตศึกษา

โดย นายวิฑิตธร ยศเรือง

โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

3. การปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการคุณธรรมนำความรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทพา

โดย นายนิยม ชูชื่น

นายทงศักดิ์ ทองสินธุ์

โรงเรียนเทพา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสงขลา เขต 3

ผู้ดำเนินรายการ: ดร.วิไล วัชรพิชัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1

ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

ห้องเสวนา 4

ห้องคอนเวนชัน

ฮอลล์ D ชั้น 1

นวัตกรรมจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. Monkey Model 5→7: 7: 5 รูปแบบการจัดการความรู้ เพื่อประสิทธิภาพองค์กรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ลพบุรี เขต 1

โดย นายปัญญา แก้วเหล็ก

นางนิตยา ทับพุ่ม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูสู่ความเป็นเลิศของนักเรียนโดยใช้การจัดการความรู้ (KM)

โดย นายยืนยง ราชวงษ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

3. ระบบช่วยบริหารการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (M-DATA)

โดย นายวงประสิทธิ์ สั้งสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1

4. KM: สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับพื้นฐานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองจาก สมศ.

โดย นางละดา ดอนหงษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ผู้ดำเนินรายการ : นางลำดวน ไกรคุณาศัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณี คำชาย

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

ห้องเสวนา 5

ห้อง GH
ชั้น 2

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านบล็อก (Blog) ในการ สร้างชุมชนผู้ปฏิบัติจัดการความรู้

*นางสาวนิตยา หล้าพรหม

โรงเรียนบ้านเมืองแปง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

*นางสาววัลย์วิสา แจ่มสว่าง

โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชานุกูล)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

*นายบรรเจิด พุ่มพันธ์สน

โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

* นางจุฑารัตน์ วงษาครบุรี

โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ)

เทศบาลนครราชสีมา

ผู้ดำเนินรายการ: นางสาวปวีณา ธิติวรนนท์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ไพฑูรย์พงษ์

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

ลาน โปสเตอร์ 1

หน้าห้อง

คอนวอนชั้นฮอลล์

ABCD ชั้น 1

(เรียนรู้ตามอัธยาศัย)

เรียนรู้เรื่องเล่าเจ้าพลัง : เรื่องดีๆ และเคล็ดลับการทำงานให้สำเร็จ

1. การบริการช่องว่าง

โดย นายกฤษณะ พลายนะหาร

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสระกระโจม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2

2. เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนนุเชอแดง

โดย นางกัญญา สมบูรณ์

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาหลวง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษแม่ฮ่องสอน เขต 1

3. หุงจ๋ามไต 2550

โดย นางกัลยา ไชยรัตน์

โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองปอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษแม่ฮ่องสอน เขต 1

4. กลยุทธ์การจัดการความรู้สู่ความสำเร็จ

โดย นายศักดิ์เดช กองสูงเนิน

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ)

เทศบาลนครราชสีมา

5. เจ้าพ่อช่วย!

โดย นายอนันต์ หาญณรงค์

ผู้อำนวยการโรงเรียนตะคร้อพิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

วันที่ 31 พฤษภาคม 2551 (ภาคบ่าย) ต่อ

ลาน โปสเตอร์ 2

หน้าห้อง

คอนเวนชันฮอลล์

ABCD ชั้น 1

(เรียนรู้ตามอัธยาศัย)

เรียนรู้เรื่องเล่าเราพลัง: เรื่องดีๆ และเคล็ดลับ

การทำงานให้สำเร็จ

1. จัดการความรู้ - จัดการตลาดนัดวันอาทิตย์

โดย นายสมบัติ ทองออน

โรงเรียนบ้านเมืองแปง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

2. ถ้าครูไม่ช่วย.....แล้วใครจะช่วย

โดย นายศักดิ์ชัย เชิดชู โรงเรียนบ้านโพหนอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

3. สอนการทอผ้าประถม ใครว่ายาก

โดย นางสมฤดี ทองคุปต์

โรงเรียนบ้านโกตาบารู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1

4. ความรักแท้จริงต้องเริ่มที่ผู้อำนวยการ

โดย นางจุไรรัตน์ เอิบกมล

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศิวาราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

5. ประสบการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านบล็อก

โดย นางสาววิภา ธิติวรนนท์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า)

09.00 - 12.00 น.

แลกเปลี่ยนเรียนรู้...ลานนิทรรศการ : เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม KM

ลานนิทรรศการ 1
หน้าห้อง

คอนเวนชันฮอลล์
A ชั้น 1

เสวนา : เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา

1. เครือข่ายนักจัดการความรู้โครงการ KM กับการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ

โดย นายสมรรถ สุขเจริญ

โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย

(กระจ่าง สิงห์เสนี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2

2. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดศิวันร่วมด้วยจัดการความรู้

โดย นางจุไรรัตน์ เอิบกมล

นายจำลอง น่วมน่วม

โรงเรียนวัดศิวันราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

3. เทคนิคการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการทุกกลุ่มสาระ

โดย นางแสงทอง ศรีวิพัฒน์ครุฑ

นางนงเยาว์ แซ่มชัย

โรงเรียนบ้านสระกระโจม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

หน้าห้อง

คอนเวนชันฮอลล์

B ชั้น 1

เสวนา : เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ
สถานศึกษาระดับประถมศึกษา

1. การจัดการความรู้เรื่องสภาพนุบาลจากที่สู่น้อง

โดย นางเบญจลลิตี อ่อนพูล

โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

2. บัตรคำอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชานุกูล)

โดย นายศักดิ์ชัย พิมนิลย์

นางสาวสุคนธ์ สุขสุวรรณ

โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชานุกูล)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

3. KM สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน

โดย นางชฎามา ไบพลูทอง

นางพิชญ์สมร สังวาลย์ประดิษฐ

โรงเรียนสุขานารี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1

หน้าห้อง

คอนเวนชันฮอลล์

C ชั้น 1

เสวนา : เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ
สถานศึกษาระดับประถมศึกษา

1. เพาะชำโมเดล

โดย นางสาวคมคาย ม้วจะบก

นางวันเพ็ญ ฟ้าชัยภูมิ

โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ)

เทศบาลนครราชสีมา

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

หน้าห้อง

คอนเวนชันฮอลล์

C ชั้น 1 (ต่อ)

2. การจัดการความรู้: ระบบการเรียนรู้ เทคนิคการจัด การเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้

โรงเรียนอนุบาลหนองบัวลำภู

โดย นายปัญญา จันทร์ทอง

นางเกศินี สารโสภา

โรงเรียนอนุบาลหนองบัวลำภู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

หน้าห้อง

คอนเวนชันฮอลล์

D ชั้น 1

เสวนา: เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ
สถานศึกษาระดับประถมศึกษา

1. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี

โดย นางมัลลิกา ไชยเชษฐ์

นางนิระมัย นิต์สนะศาสน์

โรงเรียนบ้านอ่อนหนองพะเนา (มิตรภาพที่ 126)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2

2. การจัดการความรู้: ตลาดนัดวันอาทิตย์แห่งการเรียนรู้

โดย นายนรินทร์ ชันทกันชัย

นางสาวเพ็ญวิภา สิทธิศักดิ์

โรงเรียนบ้านเมืองแปง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

3. การจัดการความรู้ พลังแห่งประสิทธิภาพขององค์กร

โดย นางหยาดอรุณ ห่มน้หอม

นางสุภาพ เอียดเพชร

โรงเรียนบ้านแค

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

ลานนิทรรศการ 2
ห้องการ์เด็น 1
ชั้น 2

เสวนา : เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

1. กระบวนการเรียนรู้เสริมสร้างพลังกลุ่มสู่พลังใจในการทำงานโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์

โดย นางละเอียด ศรีวรรณท์

โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2

2. การพัฒนาการบริหารโรงเรียนเรียนร่วมผ่าน

กระบวนการจัดการความรู้

โดย นางปาริชาติ ปรียาโชติ

นางพยอม คงเจริญ

โรงเรียนปรียาโชติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3

3. การส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะด้านศิลปการแสดง: วงดนตรี

ลูกทุ่งเยาวชนวินิตศึกษา

โดย นายพลวัฑ์ ปานทอง

นางสาวฐิติชญาอยู่รอด

โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

บริเวณหน้าห้อง

การเดิน 1

ชั้น 2

เสวนา : เส้นทางการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ สถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

1. การเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนสตรีศรีนครินทร์ บำเพ็ญเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วย การจัดการความรู้

โดย นางสาวดุสิต สุขสวัสดิ์

โรงเรียนสตรีศรีนครินทร์บำเพ็ญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2

2. การจัดการความรู้ เรื่อง หมอนนอนประสงค์ 5 IN 1 และ โคมไฟสปาดลายเครือียด

โดย นางสุดาภรณ์ ศิริสุวรรณ

โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผล สัมฤทธิ์และทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

โดย นายประหยัด เขียวหวาน

โรงเรียนสวายวิทยาการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1

4. การปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการคุณธรรมนำความรู้ของ นักเรียนโรงเรียนเทพา

โดย นายทองศักดิ์ ทองสินธุ์

นางสาวเกศวิไล หนูปลอด

โรงเรียนเทพา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

ลานนิทรรศการ 3
ห้องการ์เด็น 2
ชั้น 2

เสวนา : เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. ศูนย์วิทยบริการครบวงจร One Stop Service

โดย นางบุหลง ศุภศิลป์

นางสาววรรณวิภา สมรภูมิ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต3

2. แนวทางการนำการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติ

(KM Implement)

โดย นายสมศักดิ์ โกลากุล

นางสาววิมา ธิติวรรณนท์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต2

3. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้

ความเป็นเลิศของนักเรียน โดยใช้การจัดการความรู้ (KM)

โดย นางสาวกฤษณา คิคคี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เขต 1

บริเวณหน้าห้อง
การ์เด็น 2
ชั้น 2

เสวนา: เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. ระบบช่วยบริหารการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (M-DATA)

โดย นางสาวภิรมยา อินทรกำแหง

นายวงประสิทธิ์ ลั่งสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

บริเวณหน้าห้อง

การ์เด็น 2

ชั้น 2 (ต่อ)

2. การนำ KM สู่การปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 2

โดย นางสาวสัมพันธ์ สายสอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 2

3. KM: สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับพื้นฐานเพื่อรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอกกรอบสองจาก สมศ.

โดย นายประวิช ยะรินทร์

นางละดา ดอนหงษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

บริเวณ

หน้าห้องชวตา

ชั้น 2

เสวนา : เส้นทางพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. Monkey Model 5 —๗: 5 รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อประสิทธิภาพองค์กรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

โดย นายนำเกียรติยศ แก้วหอมคำ

นางสาวเยาวลักษณ์ อยู่กฤษย์

นางสาววิจิตรา เจือจันทร์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1

2. การบริหารจัดการเพื่อการบริการที่เป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

โดย นายธีรทัศน์ ไชติรัตน์

นางสาวประจวบ พุทธิศาสตร์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 3

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

09.00 - 12.00 น.

ห้องเสวนา 1

ห้องคอนเวนชันฮอลล์ A
ชั้น 1

แลกเปลี่ยนเรียนรู้...ห้องเสวนา : นวัตกรรมการจัดการ ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษา

นวัตกรรมการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. แนวทางการนำการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติ (KM Implement)

โดย นายอนุสรณ์ พูเจริญ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สุพรรณบุรี เขต 2

2. การนำ KM สู่การปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 2

โดย นายวิบูลย์ แมนสถิตย์

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สกลนคร เขต 2

3. การบริหารจัดการเพื่อการบริการที่เป็นเลิศของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3

โดย นายศลใจ วิบูลกิจ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา

เขต 3

4. ศูนย์วิทยบริการครบวงจร One Stop Service

โดย นายสมเดช สีแสง

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นครสวรรค์ เขต 3

ผู้ดำเนินรายการ: นางลำดวน ไกรคุณาศัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ที่ปรึกษา : ดร.สุวัฒน์ เงินงั่ว

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

ห้องเสวนา 2

ห้องคอนเวนชันฮอลล์ B
ชั้น 1

รอบที่ 1

09.00 - 10.30 น.

แลกเปลี่ยนเรื่องเล่าแรงบันดาลใจ : เรื่องดีๆ และเคล็ดลับในการ
ทำงานให้สำเร็จ (สาธิตและฝึกปฏิบัติ)

รอบที่ 1: นำเสนอเรื่องเล่าแรงบันดาลใจ 4 เรื่อง และฝึกปฏิบัติ

1. สุขใจกับ ICT

โดย นายธรรมรงค์ เกรอด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2

2. ทำได้.....และดีด้วย

โดย นางชูศรี พิมนิสัย

โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชาชนกุล)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2

3. เรียนแบบเล่นในสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

โดย นายสุวิทย์ สวยรูป โรงเรียนบ้านกระทุ่ม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1

4. ดิดาวุธให้เพื่อน

โดย นางดวงเดือน หอมละม้าย

โรงเรียนวัดยวด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

รอบที่ 2

10.30 - 12.00 น.

รอบที่ 2: นำเสนอเรื่องเล่าแรงบันดาลใจ 4 เรื่อง และฝึกปฏิบัติ

1. อ้อมกอดแห่งรัก....รางวัลหลังห้องน้ำ

โดย นางผืนฟ้า บัตลา

โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชาชนกุล)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

ห้องคอนเวนชันฮอลล์ B

ชั้น 1 (ต่อ)

รอบที่ 2

10.30 - 12.00 น.

2. สอนอย่างไร ให้เด็กรักการอ่านและกล้าแสดงออก

โดย นายเทพนม บัณฑิตลา

โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชาชนกุล)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

3. เรททำได้...เพื่อนก็ทำได้

โดย นางสาวสมจิตร นาสีแสน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

4. กว่าจะได้อยู่ในดวงใจ

โดย นางศรัยฉัตร ฉัตรปิลันธนา

โรงเรียนบุญวัฒนา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ผู้ดำเนินรายการ : ดร.วิณา อ่องแสงคุณ

โรงเรียนพระมารดาอิมมาคูแลร์

ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษริ คำชาย

ห้องเสวนา 3

ห้องคอนเวนชันฮอลล์ C

ชั้น 1

รอบที่ 1

09.00 - 10.30 น.

แลกเปลี่ยนเรื่องเล่าเร้าพลัง: เรื่องดีๆ และเคล็ดลับในการทำงานให้สำเร็จ (สาธิตและฝึกปฏิบัติ)

ทำงานให้สำเร็จ (สาธิตและฝึกปฏิบัติ)

รอบที่ 1: นำเสนอเรื่องเล่าเร้าพลัง 4 เรื่อง และฝึกปฏิบัติ

1. ประenomข้อพิพาทคือลดบทบาททางวินัย

โดย นายนิติวัฒน์ สุวรรณชัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

2. จัดเก็บดี.....ตรวจสอบง่าย

โดย นางอุบล วงศ์ทับแก้ว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

ห้องคอนเวนชันฮอลล์ C

ชั้น 1 (ต่อ)

รอบที่ 1

09.00 - 10.30 น.

3. เรียนหลักภาษาด้วยเพลง

โดย นางเกสร จิตรสุข

โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ)

เทศบาลนครราชสีมา

4. สื่อคณิตศาสตร์ยุคเศรษฐกิจพอเพียง

โดย นางเสน่ห์ สังข์ภิรมย์

โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย

(กระจำบัง สิงหนาม)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2

รอบที่ 2

10.30 - 12.00 น.

รอบที่ 2: นำเสนอเรื่องเล่าเร้าพลัง 4 เรื่อง และฝึกปฏิบัติ

1. ทำไม่ทำอะไรไม่ได้

โดย นางสลิษา เอื้องแสนเมือง

โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ)

เทศบาลนครราชสีมา

2. คุณครูของหนูมาแล้ว

โดย นางสาวแสงเดือน พรหมสุพันธ์

โรงเรียนส่องดาววิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2

3. ตรวจสอบภายในก็เป็นเรื่องธรรมดา

โดย นางสาวน้ำทิพย์ ศรีสังข์จักษ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

4. Chat ก่อน Blog

โดย นายอาร์ักษ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคเช้า) ต่อ

ห้องคอนเวนชันฮอลล์ C
ชั้น 1 (ต่อ)

ผู้ดำเนินรายการ : นางสุชาภา ประพรม

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแค

ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ศรีโพธิ์

ห้องเสวนา 4

ห้องคอนเวนชัน
ฮอลล์ D ชั้น 1

นวัตกรรมการจัดการความรู้ของเครือข่ายภาคการศึกษา

* โครงการจัดการความรู้และการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายคุณธรรม
นายทรงพล เจตนาวณิชย์

ผู้อำนวยการสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อ

ชุมชนเป็นสุข (สรส.)

* นายพยุง ศรีนฤตติวงศ์

นางนิตยา มั่งน้อย

โรงเรียนวัดห้วยจรเข้วิทยาาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

* นางจันทร์เพ็ญ สวัสดิ์วงศ์

โรงเรียนบ้านรางมะเดื่อ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

* นายสุเมธ ปานะถึก

โรงเรียนโนนสังวิทยาการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ผู้ดำเนินรายการ : ดร.สมลักษณ์ สุเมธ

โรงเรียนพระมารดาอิมมาคูเอเรส

ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

12.00 - 13.00 น.

รับประทานอาหารกลางวัน ห้องออรัคิด 1, 2, 3 ชั้น 3

วันที่ 1 มิถุนายน 2551 (ภาคบ่าย)

13.00 - 16.00 น.

เวทีเสวนา...อนาคตการศึกษาไทยกับการจัดการความรู้

โดย *ดร.สมเกียรติ ชอบผล

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

*นางสาวอุษา เทียนทอง

ครูชำนาญการพิเศษ

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและ

อัยาศัยภาคกลาง

*นายเดชา ศิริภัทร

ผู้อำนวยการมูลนิธิข้าวขวัญ

*ดร.ปรอง กองทรัพย์ไธ

ผู้อำนวยการฝ่ายคุณภาพ

บริษัท สเปนซ์ ไทยแลนด์ จำกัด

ดำเนินรายการโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ทักษิณีไพฑูรย์พงษ์

ณ ห้องคอนเวนชันฮอลล์ ABCD ชั้น 1

16.00 น.

ชื่นชม ยินดี ประกาศเกียรติคุณและรับโล่การเข้าร่วม

โครงการวิจัย Ed-KMสรุป กล่าวปิดงาน

และร่วมรับประทานอาหารว่าง

โดย ดร.สมเกียรติ ชอบผล

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ณ ห้องคอนเวนชันฮอลล์ ABCD ชั้น 1

คณะผู้ดำเนินการ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

นางสุรางค์ โป๊ะพิภพขาววงศ์

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

คณะนักวิจัย

ดร.สุวัฒน์ เงินน้ำ

กรรมการสภาการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

กรรมการสภาการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ไพฑูรย์พงษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณี คำชาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ศรีโพธิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คณะผู้ช่วยนักวิจัยและผู้จัดทำ

นางสาววัฒนา

อาทิตย์เที่ยง

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

นางสาวอุษา

ชูชาติ

นักวิชาการศึกษา สำนักวิจัยฯ

นางสาวณัฐจรรย์

กาญจนรจิต

นักวิชาการศึกษา สำนักวิจัยฯ

นางกัลยาณี

ปฎิมาพรเทพ

นักวิชาการศึกษา สำนักวิจัยฯ

นางรุจิรา

สุนทรวิรัตน์

นักวิชาการศึกษา สำนักวิจัยฯ

นางสาวจิรา

วงศ์เหลือง

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักวิจัยฯ

วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปและเรียบเรียง

บทที่ 1: ความเป็นมาของการจัดการความรู้ในภาคการศึกษา

นางสาวอุษา ชูชาติ

นักวิชาการศึกษา สำนักวิจัยฯ

นางสาวณัฐจรรย์ กาญจนรจิต

นักวิชาการศึกษา สำนักวิจัยฯ

นางกัลยาณี ปฎิมาพรเทพ

นักวิชาการศึกษา สำนักวิจัยฯ

บทที่ 2: การวิจัย กับ การจัดการความรู้

รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมา ยอดดำเนิน-แอ็ดติงก์

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะผู้ดำเนินการ (ต่อ)

บทที่ 3: การเรียนรู้จากมหกรรมตลาดนัดการจัดการความรู้ 4 ภูมิภาค

รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติกัจ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.อุไรวรรณ คเนิงสุขเกษม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล

บทที่ 4: การเรียนรู้จากตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ

นางสาวอุษา ชูชาติ นักวิชาการศึกษา สำนักวิจัยฯ

บรรณาธิการ

นางสาวณัฐจรีย์ กาญจนรจิต

นักวิชาการศึกษา สำนักวิจัยฯ